

Тоқум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары бойынша ашық жиналыс нысанындағы қоғамдық тыңдаулар хаттамасы

1. Әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) жергілікті атқарушы органының немесе аумағында қызметі жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал ететін тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы: "Абай облысы Жарма ауданы Ақжол ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ.

2. Қоғамдық тыңдау мәні: Тоқум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары.

3. Атына қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік әкімі аппаратының (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) атауы: ҚР ЭГТРМ жанындағы "Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы" ШЖҚ РМК, "Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ.

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасқан жері: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжол а. о. Жоспарланған қызмет учаскесінің координаттары: 1) 49 06`28.5629"се, 81 33`14.0970"шб; 2) 49 06`30.0168"се, 81 33`14.1790"шб; 3) 49 06`31.8046"се, 81 33`40.4515"шб; 4) 49 06`42.4058"се, 81 33`45.3445"шб; 5) 49 06`40.1248"се, 81 34`1.0172"шб; 6) 49 06`38.0200"се, 81 34`1.8600"шб; 7) 49 06`17.9800"се, 81 33`57.000"шб; 8) 49 06`17.1798"се, 81 33`31.0978"шб.

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне ұшыраған барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжол а. о.

6. Көзделіп отырған қызметтің бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері:

"Боке" ЖШС, Қазақстан Республикасы, 050060, Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы, 75/7 үй, БСН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47.

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді құрастырушылардың немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау жөніндегі

сыртқы тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері: *«Legal Ecology Concept» ЖИПС, Өскемен қ., 070002, М. Горький к-сі, 21, БСН: 211040029201, тел: 87774149010.*

8. Қоғамдық тыңдауларды өткізу күні, уақыты, орны (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысының күні (-рі) және уақыты): *2025 жылғы 23 желтоқсан, қатысушыларды тіркеу – 11:50, қоғамдық тыңдаулардың басталуы - 12:00, қоғамдық тыңдаулардың аяқталуы – 12:25, қоғамдық тыңдаулар Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжол ауылы, Жаңаөзен ауылы, Ер Жәнібек көшесі 8, "Ақжол ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ғимаратында офлайн режимінде өткізілді, Zoom платформасында бейнеконференция арқылы: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mQTGXROyoXr10BrlHK1oj2Q5YgjXj3.1>.*

Конференция идентификаторы: 776 8454 9626, кіру коды: PWFE7J.

9. Бастамашыдан сұрау-хаттың көшірмесі және әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) жергілікті атқарушы органдарының қоғамдық тыңдаулар өткізу шарттарын келісу туралы жауап - хатының көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. *Сұрау салу хатының және жауап-хаттың көшірмелері осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 1-қосымшада ұсынылған.*

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдау хаттамасына қоса беріледі. *Қатысушылардың тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына 2-қосымшада ұсынылған.*

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде мынадай тәсілдермен таратылады:

1) «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі» порталда: <https://ndbecology.gov.kz/>, *"қоғамдық тыңдаулар күнтізбесі" бөлімі;*

2) жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?lang=ru> *"Қоғамдық тыңдаулар" бөлімінде;*

3) қозғалатын аумақ шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік - аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) аумағында таратылатын бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы жиырма жұмысшыдан кешіктірмей қоғамдық тыңдаулар өткізудің басталу күніне дейінгі күндер: *"Вести семей" газеті 2025 жылғы 14 қарашадағы №111 (2142); "Семей таңы" газеті 2025 жылғы 14 қарашадағы №111 (19738); "АЛТАІ" телеарнасы 25 жылғы 13 қарашадағы №12 хабар тарату ақпараты.*

Газеттің электрондық нұсқасы және эфирлік анықтама осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 3-қосымшада ұсынылған.

4) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда мекенжайлар бойынша 6 хабарландыру саны: "Ақжол ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ақпараттық тақтасында, қоғамдық орындарда мәтіндік хабарландыруды орналастыру. Фотоматериалдар осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 4-қосымшада ұсынылған.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері:

Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы болып "Legal Ecology Concept" ЖШС экологы Д. Е. Калиаскарова тағайындалады. "қолдап" дауыс берді – 12 қатысушы, "қарсы" - 0, "қалыс қалды" - 0.

Қоғамдық тыңдаулардың келесі регламенті ұсынылды:

1. жоба материалдарын баяндама нысанында қарау. Ұсынылған ереже - 15 мин.

2. Сұрақ-жауап. Барлық тілек білдірушілер баяндамашыға сұрақтар қойып, жоба бойынша өз пікірлерін айта алады. Ұсынылған ереже - 15 мин.

3. Қоғамдық тыңдауларды қорытындылау және жасау. Ұсынылған регламент - 5 мин. "қолдап" дауыс берді - 12 қатысушы, "қарсы" - 0, "қалыс қалды" - 0. Регламент бірауыздан қабылданды.

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер: Калиаскарова Д. Е. - "Legal Ecology Concept" ЖШС экологы, Токум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары бойынша баяндама (5 беттік баяндама, 23 слайдтағы презентация). Баяндама мәтіні мен презентация осы Хаттамаға 5, 6-қосымшада ұсынылған.

14. Қоғамдық тыңдауларды өткізуге дейін және өткізу кезінде алынған ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі:

№ п/п	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)	Ескерту (алынған ескерту немесе ұсыныс)
Тыңдау барысында жұртшылықтан сұрақтар мен ескертулер түскен жоқ			

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатын құжаттардың сапасы (негіздемемен) туралы пікірі, оларды түсінудің толықтығы мен қолжетімділігі тұрғысынан тыңдалған баяндамалар, оларды жақсарту жөніндегі ұсынымдар: Сапаға қатысты ешқандай қарсылықтар жоқ. Қоғамдық тыңдаулар өткізілді деп танылды.

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

"Абай облысы Жарма ауданы Ақжал ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ

Бас маман Ермешев Едгар Мексатович

Едгар Мексатович « 24 » 12 2025 ж.

18. Қоғамдық тыңдаулар хатшысы:

Башмасқарова Алия Ермешовна

Алия Ермешовна « 24 » 12 2025 ж.

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 25410610001, Дата: 06/11/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Осуществление государственной экологической экспертизы

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: область Абай, Жарминский район, Аюкальский с.о., с.Аюжал
область Абай, Жарминский район, Аюкальский с.о., с.Боке

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания: Подключиться к конференции Zoom <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mQTGXROyoXr10BrHK1oj2Q5YgiXj3.1> Идентификатор конференции: 776 8454 9626 Код доступа: PWFE7J Населенные пункты поселок Аюжал и Боке относятся к Аюкальскому сельскому округу, которые административно относятся к Жанаозену. Для жителей поселков Боке, Аюжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от п. Боке и Аюжал в 09:30 часов 23.12.2025 года.

Предмет общественных слушаний: Материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: область Абай, Жарминский район, Аюкальский с.о., село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Акима Аюкальского сельского округа». , 23/12/2025 12:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (23 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:
Вести Семей, Семей таны; Телеканал "Алтай"

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

Доска объявлений акимата, общественные места

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»
Товарищество с ограниченной ответственностью ""Боке"" (БИН: 080840017304), +7(777)-267-55-85, s.ustimenko2@datamining.kz,

Составитель отчета о возможных воздействиях : ТОО "Legal Ecology Concept"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 25410610001, Дата: 10/11/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №25410610001, от 06/11/2025 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету Материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум, в предлагаемую Вами 23/12/2025 12:00, область Абай, Жарминский район, Ақжальский с.о., село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Акіма Ақжальского сельского округа». (дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

Товарищество с ограниченной ответственностью "Боке" (БИН: 080840017304), +7(777)-267-55-85, s.ustimenko2@datamining.kz,

Составитель отчета о возможных воздействиях: ТОО "Legal Ecology Concept"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Токум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары бойынша 23.12.2025 жылғы қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

Регистрационный лист участников общественных слушаний 23.12.2025 года по материалам документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум

№ п/п	Қатысушының аты жөні/ участников	ФИО	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)/Катего рия участника (представитель заинтересованной общественности, общественности государственного органа, Инициатора)	Байланыс телефон нөмірі/Контактный номер телефона	Қатысу форматы (жеке немесе конференц - байланыс арқылы)/Форма т участия (очно или по средством конференцсвязи)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда) Подпись в случае участия на открытом собрании
1	2		3	4	5	6
1	Арамаханов А.К.		Арамаханов А.К.	87787803242	мке	
2	Арамаханов А.К.		Арамаханов А.К.	87787803245	мке	
3	Тураханов С.С.		Тураханов С.С.	87044980835	мке	
4	Арамаханов А.К.		Арамаханов А.К.	87711751834	мке	
5	Арамаханов А.К.		Арамаханов А.К.	87078608800	мке	
6	Арамаханов А.К.		Арамаханов А.К.	87052625875	мке	
7	Арамаханов С.Ю.		Арамаханов С.Ю.	87772685586	мке	
8	Арамаханов С.М.		Арамаханов С.М.	877712242	мке	

[illegible]

SEMEI tanu

№ 111 (19738) 14 қараша, 2025 жыл

1917 ЖЫЛДЫҢ 17 МАУСЫМЫНАН ЖАРЫҚ КӨРЕ БАСТАДЫ

АБАЙ ОБЛЫСЫНА ТАРАЙТЫН ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

■ СЕЙСЕНБІ, ЖҰМА КҮНДЕРІ ШЫҒАДЫ

■ EMAIL: INFO@SEMEYTANY.KZ

ОРТАЛЫҚ КОММУНИКАЦИЯЛАР ҚЫЗМЕТІНДЕ

СЕМЕЙ

ЖАҢА СЕРПІН: АБАЙ ОБЛЫСЫ ӨРКЕНДЕУ ЖОЛЫНДА

Қараша айының 11-і күні Абай облысының әкімі Берік Уәли ҚР Президенті жанындағы Орталық коммуникациялар қызметі алаңында БАҚ өкілдері алдында баспасөз мәслихатын өткізді. Аймақ басшысы облыстың жыл басынан бергі әлеуметтік экономикалық дамуы туралы баяндап, журналистер тарапынан қойылған 80-нен астам сұрағына тек қана мемлекеттік тілде жауап берді.

ОБЛЫС БЮДЖЕТІ ЕКІ ЕСЕГЕ АРТТЫ

Биылғы 9 айдың қорытындысы бойынша Абай облысының әлеуметтік-экономикалық даму көрсеткіштері оң қарқынмен сақталды. Көлік саласында – 123,4%, байланыста – 106,4%, өңдеу өнеркәсібінде – 101,3%, ішкі саудада – 105,9%, ауыл шаруашылығында – 102,8%, инвестиция тарту бойынша – 103,1% өсім байқалды. Тұрғын үй құрылысы саласында 159,9 мың шаршы метр жаңа баспана пайдалануға берілді. Мемлекеттік бюджетке облыстан 441,4 млрд теңге салық пен міндетті төлемдер түсті. Оның ішінде республикалық бюджетке – 316,7 млрд, жергілікті бюджетке – 124,7 млрд теңге. Бұл – өткен жылмен салыстырғанда 137,3%-ға артқанын көрсетеді. Абай облысы құрылған сәтте бюджеттің жалпы көлемі 251,3 млрд теңге болса, бүгінде Президент пен Үкіметтің қолдауының арқасында бұл көрсеткіш 2 есе өсіп, 500,9 млрд теңгеге жеткенін атап өткен жөн.

Өңірдің инфрақұрылымын жаңғырту және тұрғындардың өмір сапасын арттыру бағытындағы жұмыстар кезең-кезеңімен жалғасатын болады.

3,5 ТРЛН ТЕҢГЕ ИНВЕСТИЦИЯ ТАРТЫЛДЫ

Абай облысында бизнесті қолдау мен инвестиция тарту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Жыл басынан бері өңірде іске асырылып жатқан инвестициялық жобалардың саны 29-дан 97-ге дейін артты. Тартылған инвестиция көлемі 2,2 трлн теңгеден 3,5 трлн теңгеге дейін ұлғайды. Оның ішінде 50 жоба Ұлттық цифрлық инвестиция-

лық платформаға енгізілген.

Ірі инвестициялық жобалардың бірі – көлемі 577,5 млрд. теңгені құрайтын жалпы ұзындығы 297,5 шақырым «Аягөз – Бақты» темір-жол желісінің құрылысы. Бұл – өңірдің және тұтас еліміздің дамуына тың серпін беру үшін Мемлекет басшысының тікелей тапсырмасымен басталған ауқымды жоба. Мердігер ұйым – China Harbour Engineering Company. 10,5 мың гектар жер учаскесі резервке қойылған. Жобаның техникалық-экономикалық негіздемесі бекітілді, 2023 жылы іске асыру басталды. Қазіргі уақытта жобаға 30 млрд теңге инвестиция салынды. Нысанды 2027 жылдың желтоқсанында пайдалануға беру жоспарланып отыр.

Бұдан бөлек өнеркәсіп саласында Түркияның «Miryildiz Kz Ltd.» компаниясы жалпы құны 480 млн АҚШ долларын құрайтын «Алтын өндіру фабрикасын салу» жобасын іске асыруды бастады.

Биыл жалпы сомасы 25,9 млрд. теңгеге 453 жұмыс орнын ашуға мүмкіндік беретін 14 жобаны іске асыру жоспарланған. Қазіргі таңда 13,3 млрд. теңгеге 7 жоба жүзеге асырылды, 124 жұмыс орны құрылды. Жыл соңына дейін құны 12,6 млрд. теңгені құрайтын 7 жобаны іске қосу көзделіп отыр.

«ӨНДІРІС» АЙМАҒЫ КЕҢЕЙТІЛУДЕ

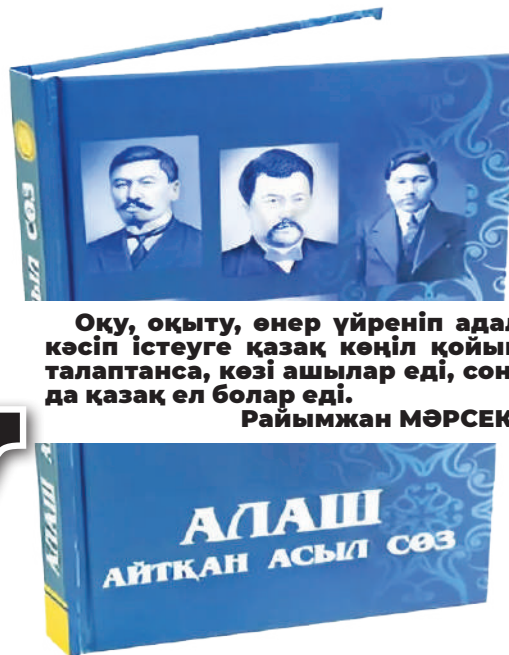
Абай облысында инвестиция тарту және өңірдің өнеркәсіптік әлеуетін арттыру бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Жыл басынан бері облыс әкімі Берік Уәли 100-ден астам шетелдік инвестормен кездесті. Халықаралық экономикалық ынтымақтастықты нығайту мақсатында «Үлкен Алтай» халықаралық субөңірлік конференциясы аясында Қытай Халық Республикасының ірі компанияларымен жалпы құны 1,5 миллиард АҚШ долларын құрайтын 15 меморандумға қол қойылды. Бұл келісімдер логистика, туризм, өңдеу өнеркәсібі және басқа да маңызды бағыттарды қамтиды.

«Қазіргі уақытта қытайлық серіктестердің қатысуымен жалпы құны 39,5 млрд теңгені құрайтын 3 жоба іске асырыла бастады. Сонымен қатар, өңірден шыққан танымал тұлғалар, кәсіпкерлер мен меценаттардың қатысуымен өткен «Туған жерге туынды тік» инвестициялық форумында жалпы сомасы 336 млрд теңгеге 15 маңызды келісім жасалды. Оның ішінде жалпы сомасы 31,7 млрд. теңгені құрайтын 2 жобаны іске асыру басталды. Бұл форум облыстың инвестициялық тартымдылығын арттыруға және жергілікті бизнестің жаңа серпін алуына ықпал етті», – деді облыс әкімі.

Индустриялық инфрақұрылымды дамыту бағытында да ауқымды жұмыстар жүргізілуде. Семей қаласындағы аумағы 96 гектарды құрайтын «Өндіріс» индустриялық аймағында 3 жаңа жобаларға жер беріліп, толық игерілді. Индустриялық аймақты 186 гектарға дейін кеңейтіп, шағын өнеркәсіп паркін құру жұмыстары қолға алынып жатыр.

Өңірге инвесторлардың қызығушылығы жоғары. Осыған орай Семей қаласының өнеркәсіптік аймағында арнайы экономикалық аймақ құру үшін 500 гектар жер бөлу жоспарлануда. Бұл жоба жаңа өндіріс орындарын ашуға, жұмыс орындарын көбейтуге және өңірдің тұрақты экономикалық дамуына серпін береді.

Жалғасы 2-бетте

Оқу, оқыту, өнер үйреніп адал кәсіп істеуге қазақ көңіл қойып талаптansa, көзі ашылар еді, сонда қазақ ел болар еді.
Райымжан МӨРСЕК

Ерлер мен әйелдер арасындағы Қазақстан Республикасы чемпионы «Арена» спорт кешенінде 10-13 қараша аралығында өтті. Жарыста еліміздің барлық өңірлерінен жиналған 569 спортшы 14 салмақ дәрежесі бойынша бақ сынады.

ДЗЮДОДАН ҚАЗАҚСТАН ЧЕМПИОНАТЫ ӨТТІ

Чемпионаттың ашылу салтанатына облыс әкімі Берік Уәли, Қазақстан дзюдо федерациясының бас хатшысы Тимур Болат, 2024 жылғы Олимпиада ойындарының жеңімпазы Елдос Сметов қатысты. Сайыстың ашылуында сөз сөйлеген аймақ басшысы спортшыларға сәттілік тілеп, чемпионаттың Семей қаласында өтуі өңір спортының дамуына серпін беретінін атап өтті.

«Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Көкшетауда өткен Ұлттық құрылтайдың отырысында сөйлеген сөзінде «Спорттың насихаттау, оны әсіресе балалар мен жасөспірімдер арасында дәрiптeу – ұлт саулығының кепiлi» деп айрықша атап көрсеткен болатын. Абай елi, Семей жерi – тұңғыштар мекенi ғана емес, спорттың да игi дәстүрi мен даңғыл жолы қалыптасқан аймақ. Дзюдодан Қазақстан чемпионаты еліміз Тәуелсіздік алған 30 жыл ішінде облымызда алғаш рет өтіп отыр. Бұл өңіріміздің спортының дамуына үлкен септігін тигізеді деп ойлаймыз. Жуырда ғана бокс чемпионаты өтті. Мұндай деңгейдегі сайыстарды қабылдау біз үшін әрі құрмет, әрі үлкен міндет. Бұл чемпионат спортшылардың шеберлігін шыңдап қана қоймай, қала тұрғындары мен жас буын өкілдеріне спорт мәдениетін насихаттауға үлкен мүмкіндік береді», – деді аймақ басшысы.

Олимпиада чемпионы Елдос Сметов спортшыларға жылы лебізін білдірді.

«Чемпионаттың жоғары деңгейде ұйымдастырылуына атсалысқан облыс басшылығына, спорт саласының өкілдеріне және барша жанашыр азаматтарға зор алғысымды білдіремін. Болашақта еліміздің атын асқақтатып, Олимпиада ойындарында көк туымызды биікте желбірететін спортшылар өсіп шығатынына көміл сенемін. Барлық қатысушыларға сәттілік тілеймін!», – деді Е. Сметов. Облыс әкімі Берік Уәли чемпионға құрмет көрсетіп 10 000 000 теңгенің сертификатын табыс етті.

Облыста дзюдо спорты жақсы дамып келеді. Биыл Джаккартада өткен жасөспірімдер арасындағы Азия чемпионатында жерлестеріміз Фархат Зейнолла атынан, Ажан Ринатқызы қола жүлдеге ие болды. Ақтөбеде өткен Қазақстан Республикасының чемпионатында облыс құрамысы екі алтын, үш күміс, екі қола алып, жалпыкомандалық есепте екінші орынға ие болды. Облыстағы 26 спорт мекемесінде барлығы 14 мыңнан аса спортшы жаттығады. Өртүрлі спорт түрлері бойынша 2025 жылы Абай облысының 451 спортшысы Қазақстан Республикасының құрама командасына енді. Жыл басынан бері спортшыларымыз республикалық жарыстарда 1662 медаль, халықаралық жарыстарда 286 медаль иеленді.

Қазіргі таңда облыста 20 спорт нысанының құрылысы жүргізілуде.

«СТ» - ақпарат

СЕМЕЙ

ОБЛЫС ӘКІМДІГІНДЕ

Қала басшысы Әділет Қожанбаевтың төрағалығымен кеңейтілген аппараттық отырыс өтті. Жиынға әкім орынбасарлары, бөлім басшылары, коммуналдық қызмет ұйымдарының өкілдері және инспекторлар қатысты.

ЖЕР БЕРІЛУІ ЗАҢДЫ БОЛУЫ ТИІС

Күн тәртібінде екі негізгі мәселе қаралды: сауда-саттық (аукцион) арқылы қала аумағындағы коммерциялық мақсаттағы жер учаскелеріне жер пайдалану құқығын беру барысы және алдағы қыс маусымына арналған қаланы безендіру жұмыстары. Әділет Қожанбаев жер беру процесінің заң талаптарына толық сәйкес өтуі керектігін атап өтіп.

«Жер учаскелерін беру кезінде барлық рәсімдер заңды болуы тиіс. Қала бизнесіне жағдай жасау – біздің басты мақсаттарымыздың бірі. Сондай-ақ ол қысқы безендіруге қатысты, қысқы мерекелік атмосфераны қалыптастыру – тұрғындардың көңіл күйіне тікелей әсер етеді. Сондықтан безендіру жұмыстары сапалы, уақытылы және қаланың жалпы көрінісіне үйлесімді болуы қажет», – деді Әділет Нұрсағатұлы.

Отырыс нәтижесінде қала әкімі тиісті бөлім басшыларына нақты тапсырмалар берді.

Өз тілшіміз

ҚАРЖЫНЫҢ ИГЕРІЛУІ ӘКІМДІК БАҚЫЛАУЫНДА

Облыс әкімі Берік Уәлидің төрағалығымен кеңейтілген аппараттық кеңес өтті. Жиында 2024 жылға арналған мақсаттарға қол жеткізу тиімділігін бағалау нәтижелері және 2025 жылға арналған облыстың даму бюджетінің III-ші тоқсан қорытындысы, «Мемлекеттік органдардың ашықтығы» және «Жергілікті атқарушы органдарының мемлекеттік қызметтер сапасын операциялық бағалау» сияқты мәселелер қаралды.

Кеңеске облыстық басқарма басшылары, өңірлік департамент жетекшілері қатысты. Аудан және қала әкімдері бейнережимде қосылды.

Күн тәртібіндегі мәселе бойынша Абай облысы әкімі аппаратының мемлекеттік қызметтерді мониторингiлеу бөлiмiнiң басшысы Айжан Ысқақова, Абай облысы цифрлық технологиялар басқармасының басшысы Абзал Серікұлы, қаржы басқармасының басшысы Гүлфайруз Серікболова баяндады. Абай облысында мемлекеттік басқару тиімділігі мен ашықтықты арттыру бағытында жүйелі жұмыс жүргізілуде. Әкімдік қызметі кешенді түрде бағаланып, даму жоспарының орындалуы мен әлеуметтік көрсеткіштердің өсуі тұрақты бақылауда.

Инфрақұрылымды дамыту, инвестиция тарту және әлеуметтік

саланы жетілдіру негізгі басымдықтар ретінде белгіленді. «Ашық

бюджет» және «Ашық диалог» бағыттарында да мониторинг жүйелі жүргізіліп келеді. Биыл өңірде 185 әлеуметтік және инфрақұрылымдық нысанның құрылысы жүргізілуде. Қаржының мақсатты және уақтылы игерілуі әкімдіктің бақылауында. Бұл шаралар өңірдің тұрақты дамуы мен халықтың өмір сапасын арттыруға бағытталған. Жиында аймақ басшысы қала-аудан әкімдері мен басқармаларға бюджет қаражатын жоспарлау мен игеру кезінде тәртіпті қатаң сақтап, даму жоспары аясындағы жобаларды уақтылы әрі сапалы орындауды, құрылысы жүріп жатқан нысандардың мерзімінде аяқталуын қамтамасыз етуді тапсырды.

Абай облысы әкімінің баспасөз қызметі

ЖАҢАЛЫҚТАР

САРАПТАМА

АҚПАРАТ

ЖЕКЕ ТҰЛҒА: 6 АЙҒА - 8157, 28 ТЕҢГЕ

ЗАҢДЫ ТҰЛҒА: 6 АЙҒА - 11457, 28 ТЕҢГЕ

2026 ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР

SEMEI tanu

ӨРКЕНДЕГЕН ӨНІР - АҚСУАТ

Ақсуат – тіршілігі тындырымды, халқы еңбексүйгіш өңір. Қай кезде барсаңыз да, бұл аймақтан өмірдің өз ырғағын, еңбекпен өрілген тыныс-тіршілікті байқайсыз. Ауыл адамдарының жүзі жылы, сөзі шынайы, ісі берекелі. Атына заты сай, тарихы терең, бүгінгісі де, болашағы да үмітке толы мекеннің ауыл шаруашылығы, мәдениеті, әлеуметтік дамуы қатар өркендеп келеді.

Бүгінде ауданның әр ауылында жаңару мен жаңғырудың лебі есіп тұр. Жаңа жобалар, жол мен инфрақұрылымның жақсаруы, тұрғындардың белсенділігі – осының бәрі Ақсуаттың өркендеу бағытындағы нақты қадамдарын айқын көрсетеді.

Биылғы жылдың 9 айының қорытындысы бойынша, Ақсуат ауданы барлық негізгі әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштер бойынша жақсы жетістіктерге қол жеткізді. Инвестиция тарту, ауыл шаруашылығын әртараптандыру, инфрақұрылымды жаңарту мен әлеуметтік нысандарды дамыту бағытында айтарлықтай жұмыстар атқарылуда.

Ауданға өткен жылдың желтоқсан айында Еркін Кәдірбекұлы Ескендіров басшылыққа тағайындалды. Қырыққа енді ғана толған жас басшының жұмысқа деген құлшынысы ауданның бүгінгі көрсеткіштерінен байқалып тұр. Ең бастысы, Еркін Кәдірбекұлы - осы Ақсуаттың өз перзенті. Ел мен жердің жағдайын жақсы біледі. Әр жылдары аудан әкімі аппаратының қаржы-шаруашылық және төтенше жағдайлар бөлімінің басшысы, әкім аппаратының басшысы, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің басшысы, аудан әкімінің орынбасары сияқты басшылық лауазымдарда қызмет атқарып, тәжірибе жинақтап үлгерген азамат.

Аудан экономикасы мен әлеуметтік саладағы оң серпін нақты істердің нәтижесі екені сөзсіз.

Алайда мен таң қалдым, Ақсуатқа бардым да, Не керемет!

Білмеймін, бір керемет бар мұнда. Қадыр Мырза-Әліден асырып ешкім айта алмас...

Ақсуат - талай дала данышпандарын дүниеге әкелген, қол бастаған көсемдер мен сөз бастаған шешендердің, сайыпқыран спортшылар мен арқалы ақындардың елі. Ақсуаттағы қай сала болмасын экономикалық тұрғыдан өсім көрсетіп отыр, бұл – тұрақты дамудың айғағы. Ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуын бағалауда құрғақ сандар мен көрсеткіштерден гөрі, сол көрсеткіштің артындағы нақты нәтиже маңызды. Соңғы жылдары ауданда өндіріс көлемінің артуы, ауыл шаруашылығындағы ілгерілеу, шағын және орта бизнестің жандануы – экономикалық тұрақтылықтың нақты көрінісі. Бұл – жүйелі жоспар мен дұрыс басқарудың, ең бастысы, халық еңбегінің жемісі. Экономикалық өсімнің тұрақтылығы өңірдің болашағының берік іргетасы екенін уақыттың өзі дәлелдеп отыр.

Аудан экономикасының басты тірегі — өндіріс пен инвестиция. Биылғы 9 айда 521,2 млн теңгенің өнеркәсіп өнімі өндіріліп, өсім 119,7 пайызды құрады. Негізгі капиталға салынған инвестиция 20 млрд 247,6 млн теңгеге жетіп, өткен жылмен салыстырғанда 1,8 есеге артқан. Бұл Ақсуаттың инвестициялық тартымдылығы артып, жеке сектор белсенділігінің күшейгенін көрсетеді.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Ақсуат - әлеуеті зор өңір. Соңғы жылдардағы біздің басты мақсатымыз – әр саладағы көрсеткішті нақты іспен дәлелдеу. Өрбір жоба тұрғындардың өмір сапасын жақсартуға бағытталған».

Соңғы жылдары Ақсуат ауданында құрылыс саласының қарқыны айтарлықтай жанданды. Ауылдардың келбеті өзгеріп, жаңа нысандар бой көтеріп, тұрғын үйлер саны артуда. Бұл халықтың тұрмыс сапасының жақсарып, елді мекендердің инфрақұрылымдық әлеуетінің нығайып келе жатқанын айғақтайды. Мемлекеттік бағдарламалар мен жергілікті жобалардың нәтижесінде ауданның құрылыс саласы тұрақты даму жолына түсті. Ауданда құрылыс көлемі бытырғы жылмен салыстырғанда 4,4 есеге өсті.

Пайдалануға берілген тұрғын үйдің жалпы ауданы 8540 шаршы метр, яғни жоспардың 108,2 пайызы орындалды. Көп балалы және әлеуметтік тұрғыда аз қамтылған отбасыларға арналған 48 екі пәтерлі үйдің құрылысы жүріп жатыр.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Әлеуметтік мәселелердің ішіндегі ең өзектісі — баспана. Оның ішінде қолжетімді баспанамен қамтамасыз етуді сұрағандар өте көп. Бұл мәселе мүмкіндігінше шешіліп жатыр»

Баспанасы жоқтың бабы болмайтыны белгілі. Қалтасында қаржысы жоқ талай қазақ бүгінде үйлі болуды армандап, соның жолында қам жасап әлек. Бұл - қай уақытта да өзекті мәселе. Себебі әлеуметтік-тұрмыстық жағдай тұрғын үймен тікелей байланысты. Өсіресе жаңадан шаңырақ көтерген жас отбасылар үшін өз қаржыларына баспана сатып алу тіпті қиын. Ал ауылда жастар тұрақтап қалсын десек, баспанамен қамту басты қажеттілік екені әр басшының назарында болу керек.

Ел экономикасының негізгі буыны саналатын ауыл шаруашылығының тұрақты дамуы қай кезде де мемлекеттің басты назарында.

Ауыл шаруашылығы – аудан экономикасының негізгі тірегі. Ақсуат ауданы ежелден мал және егін шаруашылығымен айналысқан өңір. Бүгінде

бұл сала аудан экономикасының басты қозғаушы күшіне айналып отыр.

Шаруашылықтар заманауи технологияларды енгізіп, өнім көлемін арттыруда. Мал басының көбеюі, жердің тиімді пайдаланылуы, агроөнеркәсіп бағытындағы жаңа жобалардың жүзеге асуы – ауыл еңбеккерлерінің маңдай терімен келген жетістіктер. Ауыл шаруашылығындағы тұрақтылық – Ақсуаттың экономикалық қуатының нақты көрінісі.

Саладағы жалпы өнім көлемі 26,8 млрд теңгеге жетіп, өсім 135,3 пайызды көрсетті. Мал шаруашылығында да ілгерілеу бар: ірі қара – 142 мың бас, қой мен ешкі – 250,6 мың бас, жылқы – 31 мың бас.

Соңғы жылдары Ақсуат ауданында ауыл шаруашылығына тартылған инвестиция көлемі айтарлықтай артты. Бұл – саладағы жаңа жобалардың өмірге жол тауып, өңір экономикасына серпін беріп отырғанының айғағы. Заманауи технологияларға негізделген мал және егін шаруашылығын дамыту бастамалары, қайта өңдеу бағытындағы өндірістердің құрылуы ауданның агросекторын жаңа деңгейге көтеріп келеді. Инвестициялық жобалар – ауылдың болашағын айқындайтын нақты қадам.

Ауданда құны 4,6 млрд теңге болатын 5 ірі инвестициялық жоба жүзеге асырылуда. Мәселен, "Мәуліт" шаруа қожалығы ірі қара бордақылау алаңын толық іске қосса, "Күнге-Бахтах" кооперативі балық өсіру шаруашылығын жолға қойып отыр. Сонымен қатар 1000 гектар алқапқа тамшылатып суару жүйесін енгізу жобасы іске асырылуда.

Ауданда соңғы жылдары инфрақұрылымды жаңғырту бағытында да ауқымды жұмыстар атқарылуда. Жолдар жөнделіп, ауыз су мен электр желілері жаңартылып, елді мекендердің келбеті ажарланып келеді. Бұл жұмыстардың барлығы тұрғындардың өмір сүру сапасын арттыруға бағытталған. Жергілікті биліктің жүйелі жұмысының, мемлекеттік бағдарламалардың тиімді жүзеге асырылуының нәтижесінде ауданның әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымы жаңа серпін алды. Инфрақұрылым жаңарып, ел игілігі еселеніп келеді.

Қазіргі күні Қрығба су тоспасы мен Жаңа-Тоғам каналы қайта жаңартылып жатыр. Аудан елді мекендерінің 92,6 пайызы орталықтандырылған ауыз сумен қамтылған. Жол жөндеу жұмыстарына 754,4 млн теңге бөлініп, Ойшілік пен Ақсуат бағыттарында үлкен жобалар жүзеге асырылуда.

Ақсуат ауылының Қабанбай көшесінде төрт жолақты жол кеңейтіліп, заманауи талапқа сай абаттандырылуда.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Елді мекендердегі инфрақұрылымдарды одан әрі дамыту, әлеуметтік нысандардың құрылысын жетілдіру күн тәртібінен түспеуі керек».

Ауданда әлеуметтік сала әрқашан басты назарда. Халықтың өмір сапасын арттыру, білім мен денсаулық сақтау жүйесін жетілдіру, әлеуметтік қолдау шараларын күшейту – аудан басшылығының негізгі мақсаты. Мемлекеттік бағдарламалар мен жергілікті бастамалардың тиімді жүзеге асуының арқасында жаңа әлеуметтік нысандар бой көтеріп, тұрғындарға көрсетілетін қызмет сапасы жақсарып келеді. Бұл бағыттағы жұмыстар – ауданның тұрақты дамуы мен қоғамның әл-ауқатының айқын көрсеткіші.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Аудандағы білім ошақтарының материалдық-техникалық базасын нығайту да басты назарда, бұл ретте Тоғас батыр, Би Боранбай, Сасан би атындағы орта мектептерге 18,2 млн теңгеге пән кабинеттері сатып алынды».

Білім саласында бірнеше мектептер жаңа модернизация кабинеттерімен толықты, 153,7 млн теңге қаржыға жөндеу жүргізілді. Денсаулық сақтау нысандарында жылу жүйелері жаңартылып, аурухана қасбеті жөнделуде. Мәдениет және спорт нысандарының құрылысы жүріп жатыр – бұл ауыл өмірін жаңғыртудың маңызды бөлігі.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Жергілікті халықтың рухани дамуы және өнерін өрістету бойынша да ауқымды жұмыстар атқарылуда. Мысалы, мемлекеттік — жеке меншік өріпестік аясында Екпін, Жәңтөкей ауылдарында жаңа мәдениет үйлері бой көтерді. Кіндікті ауылындағы клуб үйіне, Қызылкөсік ауылындағы мәдениет үйіне ағымдағы жөндеу жұмыстары жүргізілді».

Ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштерінің бірі – жұмыспен қамту деңгейі мен кәсіпкерлік белсенділіктің артуы. Соңғы жылдары Ақсуат ауданында бұл бағытта айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізілді. Халықты еңбекке тарту, жаңа жұмыс орындарын ашу, өзін-өзі жұмыспен қамтыған азаматтарды ресми еңбек нарығына шығару шаралары кешенді түрде жүргізіліп келеді.

Мемлекет тарапынан жүзеге асырылып жатқан бағдарламалар аудандағы экономикалық белсенділікті арттыруға ықпал етуде. Ауыл тұрғындарының бастамаларына қолдау көрсетіліп, шағын және орта бизнесті дамыту бағытында елеулі өзгерістер бар. Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары мен Мансап орталығы, халыққа кеңес берумен қатар, гранттық және микронесиелік бағдарламаларға қатысуға мүмкіндік ұсынуда.

Жастар мен әйелдер кәсіпкерлігіне ерекше көңіл бөлініп отыр. Кәсіп бастаған жас мамандар мен ауыл тұрғындары мемлекеттік гранттар алып, мал шаруашылығымен ғана айналысып қоймай, қызмет көрсету және ауыл шаруашылығының басқа да салаларында өз ісін дөңгелетіп отыр. Сонымен бірге кәсіпкерлікті дамытудың инфрақұрылымдық негіздері нығайтылып, ауыл-аймақтарда заманауи өндіріс және өңдеу нысандары ашылууда.

Аудан экономикасына серпін беріп отырған тағы бір бағыт – шағын несиені және жеңілдетілген қаржы тетіктерін пайдалану. Бұл механизм ауыл тұрғындарының өз кәсібін дамытуына және табысын арттыруына нақты мүмкіндік туғызды. Ал мемлекеттік қолдаулар мен оқыту жобалары халықтың экономикалық сауаттылығын арттырып, кәсіпкерлік мәдениетті қалыптастыруға жол ашып отыр.

Ақсуатта биыл 9 айда 1104 жаңа жұмыс орны ашылып, жоспардың 78 пайыздан астамы орындалды. Ауданда 1973 шағын және орта бизнес нысаны жұмыс істейді. 9 кәсіпкер өз бизнес-идеяларын жүзеге асыру үшін қайтарымсыз грант алды.

Жалпы, жұмыспен қамту және кәсіпкерлікті қолдау саласындағы тұрақты өсім – Ақсуат ауданының әлеуметтік-экономикалық дамуының маңызды нәтижелерінің бірі. Еңбек нарығындағы оң динамика мен бизнестегі белсенділіктің артуы – халықтың әл-ауқатының жақсаруының нақты көрінісі. Алдағы кезеңде аудан билігі осы бағыттағы қолдау шараларын кеңейтіп, жаңа инвестициялық жобаларды іске асыру арқылы жұмыс орындарын көбейтуге және тұрғындардың табысын арттыруға басымдық бермек.

Аудан әкімі Еркін ЕСКЕНДІРОВ: «Ақсуат ауданы үшін биылғы жыл әлеуметтік-экономикалық, инфрақұрылымдық жобалардың іске асуымен есте қалды. Алдағы уақытта да жүйелі жұмыстар жалғасын табатын болады, алдымызға ауқымды мақсат-міндеттер қойып отырмыз».

Ақсуаттың тазалығы мен бүгінгі келбеті - өңірді мекендеп жатқан азаматтардың еңбегінің жемісі. Биылғы жылдың өзінде абаттандыру жұмыстары аясында жаңа аллея, жаяу жүргіншілер жол белгілері, жарық шамдар, балалар ойын және спорт алаңдары орнатылды. Құны 1,6 млрд теңге болатын 9 кәсіпкерлік нысанның құрылысы жүріп жатыр. Бұл – жергілікті бизнестің дамуы, аудан орталығының келбеті жаңарғанының көрінісі.

Ақсуат ауданының биылғы тоғыз айдағы әлеуметтік-экономикалық даму қарқыны жүйелі жоспар мен нақты іске негізделген.

Инвестиция тарту, ауыл шаруашылығын жаңғырту, жол мен инфрақұрылым саласындағы серпіліс ауданның алдағы жылдардағы өркендеуіне мықты іргетас болмақ.

Өткен аптаның соңында біз Ақсуат ауданында болып, ауданның бүгінгі тыныс-тіршілігімен жақынырақ таныстық. Бірнеше білім ордасын аралап, шәкірт тәрбиелеп жүрген ұстаздармен пікірлесіп, олардың тынымсыз еңбегіне тағы бір мәрте сүйсінімді. Аудандық емханада болып, халық денсаулығын сақтау жолында қызмет етіп жүрген ақ халатты абзал жандардың жауапкершілігі мен жанашырлығына куә болдық. Кездесулерден алған әсер ерекше.

Сондай-ақ Көкжыра мен Екпін ауылдарында болып, еңсесін тіктеп, еңбегімен ел мерейін өсіріп жүрген шаруалардың тіршілігін көзімізбен көрдік. Өркендеген өңір ауыл адамдарының тынымсыз тірлігін, берекелі еңбегін айғақтап тұр.

Бүгінгі Ақсуат – заман ағымына сай жаңарып, жаңғырып келе жатқан өңір. Бұл мекенде еңбек пен ынтымақ бар жерде ырыс пен береке қатар өрілетінін айқын сезіндік.

Таусылмайды бұл жерде сүй түйі мен сый күні, Ақсуаттың қонағы білмеу керек ұйқыны.

Ақсуаттың қонағы — баласы да, қарты да,-

Аттанады амалсыз, қарай-қарай артына! — деп осы өңірді жығға қосқан Қадыр ақыннан асырып кім айта алады.

Бүгінгі Ақсуаттың дамуы – ауылдың әлеуеті мен азаматтық ынтымақтың айғағы.

Риза АСАНҚЫЗЫ

АҚСУАТ

ЖАҢА АЛЛЕЯ АШЫЛДЫ

Ақсуат ауылында жаңа демалыс орны пайдалануға берілді. Қабанбай батыр көшесінде орналасқан аллея ауыл келбетін айшықтай түсті.

Гүлім ЗАМАНБЕКҚЫЗЫ, «Semei tanu»

Жалпы ауданы 7 мың шаршы метрді алып жатқан демалыс орны аудан әкімі Еркін Ескендіровтің ауылдарды абаттандыру жөніндегі тапсырмасы аясында ашылды. Заман талабына сай салынған аллеяда балалар ойын алаңы, жаяу жүргіншілерге арналған жолдар, орындықтар мен жарық шамдары орнатылған. Кешкі уақытта шамдар самаладай жарқырап, ауыл орталығына ерекше сән беріп тұр.

Аудан басшылығының айтуынша, алдағы көктемде тұрғындар мен қонақтарға жайлы тынығу аймағы қалыптастырылмақ, аллея аумағы көгалдандырылып, түрлі ағаштар мен сәндік бұталар отырғызылады, гүлзарлар жасалып, сұбұршақ орнатылады.

Жаңа аллея қазірдің өзінде ауыл тұрғындарының сүйікті орнына айналып үлгерді. Тұрғындар мұнда отбасымен келіп балаларын ойнатып, таза ауада демалып, серуендеп қайтады.

Бұл игі іс – ауылдарды көркейту мен халықтың тұрмыс сапасын жақсартуға бағытталған жүйелі жұмыстың нақты нәтижесі. Заманауи талаптарға сай салынған демалыс аймағы Ақсуаттың ажарын айшықтап, әлеуметтік және мәдени дамуына серпін берері сөзсіз.

Шымкент қаласында тоғызқұмалақтан өткен жастар арасындағы Қазақстан Республикасының командалық чемпионатында Абай облысының қыздар құрама командасы үздік өнер көрсетіп, жүлделі II орынды иеленіп қайтты.

ЖЕҢІС ТҰҒЫРЫНДА

Гүлім ЗАМАНБЕКҚЫЗЫ, «Semei tanu»

Зияткерлік ойынды серік еткен өркендер арасында Ақсуат ауданы Марат Имашев атындағы балалар-жасөспірімдер спорт мектебінің шәкірттері Нұрай Мұхитқызы мен Кәусар Айдынқызы ерекше көзге түсті. Жас спортшылар жоғары деңгейдегі дайындықтарын көрсетіп, облыстық құраманың жеңіске жетуіне зор үлес қосты.

Тартысты кездесулерде ақсуаттық жас спортшылар жасамаша ойын өрнегін көрсетті. Қыздарымыздың табандылығы мен есепке жүйріктігі, стратегиялық ойлау шеберлігі бапкерлер мен төрешілердің, жанкүйерлердің жоғары бағасына ие болды. Бұл жетістік — өңір спортшыларының еңбекқорлығының, бапкерлердің еңбегінің және ұлттық ойынға деген сүйіспеншіліктің нәтижесі.

Марат Имашев атындағы спорт мек-

тебінің шәкірттері жарыстардан жүлдесіз қайтып көрген емес. Таяуда ғана Шығыс Қазақстан облысының Зайсан қаласында дзюдо күресінен жасөспірімдер арасында өткен Жалынбек Абжановты еске алуға арналған облыстық ашық турнирде де үздік нәтиже көрсетті.

Бұл жарыста да өңірдің әр түрлі ірінен келген жас балуандар татами үстінде өз шеберліктерін сыңға салды. Ақсуаттық жас спортшылар табандылығы мен жақсы дайындығының арқасында жалпы есеп бойынша 3 алтын, 4 күміс және 6 қола медаль жеңіп алды.

М. Имашев атындағы спорт мектебінің тәрбиеленушілері облыс намысын абайромен қорғап, Ақсуат спорт мектебінің биік беделін тағы бір мәрте дәлелдеді. Бұл жетістіктер, ең алдымен, жас спортшылардың қажырлы еңбегі мен табандылығының, сонымен қатар спорт мектебі жаттықтырушыларының жүйелі дайындық жұмыстарының нәтижесі.

ЖАРМА

ТЕХНИКАЛАРДЫҢ ДАЙЫНДЫҒЫ ТЕКСЕРІЛДІ

Қыс мезгілінде жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету – ерекше назар аударатын маңызды мәселенің бірі. Аязды күндер мен көктайғақ кезінде жолдағы тәртіптің сақталуы, арнайы техниканың сақадай сай тұруы тұрғындардың қауіпсіздігіне тікелей әсер етеді.

Гүлім ЗАМАНБЕКҚЫЗЫ, «Semei tanu»

Алдағы күндері күтілетін қолайсыз ауа райына байланысты Жарма аудандық полиция бөлімі әкімшілік полиция бөлімшесінің

қызметкерлері «ҚазАвтоЖол» мекемесінің қысқы маусымға арналған техникаларының дайындығын тексерді.

Тексеру барысында жолдарды тазалау, қар күреу және құм-тұз қоспасын себу жұмыс-

тарын жүргізетін техникалардың жараамдылығы мен толық жабдықталуы қаралды. Сондай-ақ жүргізушілердің жол қауіпсіздігі талаптарын сақтауы, қажетті қорғаныс және байланыс құралдарымен қамтамасыз етілуі назарға алынды.

Мұндай шаралар ауа райының қолайсыз кезеңінде жол-көлік оқиғаларының алдын алу және көлік қозғалысының үздіксіз әрі қауіпсіз болуын қамтамасыз ету мақсатында ұйымдастырылады.

Аудандық полиция бөлімі қызметкерлері қыс мезгілінде жолдарды дер кезінде тазалау мен көктайғақтың алдын алу тұрғындардың қауіпсіздігі мен көлік қозғалысының тұрақтылығын қамтамасыз етудің басты шарты екенін айтады. Құзырлы органдар тұрғындарды ауа райы болжамына назар аударып, жолда аса сақ болуға және көліктерін қысқы маусымға толық дайындауға шақырады.

ҮЗДІКТЕР МАРАПАТТАЛДЫ

8 қарашада Қазақстанда Мемлекеттік статистика күні аталып өтеді. Биыл бұл кәсіби мерекенің тарихына 105 жыл толып отыр. Осы мерекеге орай Жарма ауданында салтанатты кеш өтіп, сала ардагерлері мен қызметкерлеріне құрмет көрсетілді.

Еркежан ҚАЙСА, «Semei tanu»

Салтанатты кешке аудан әкімі Нұрлан Борсықбаев, сала қызметкерлері мен ардагер мамандар, сондай-ақ арнайы шақырылған қонақтар қатысты.

Аудан басшысы құттықтау сөзінде статистика саласының қоғам өміріндегі маңыздылығына тоқталды.

– Статистика – мемлекеттің даму көрсеткіштерін айқындайтын, барлық саланың шешім қабылдау процесіне негіз болатын аса маңызды бағыт. Сіздер күн сайын халықтың әлеуметтік-экономикалық жағдайын нақты деректер арқылы көрсетіп, еліміздің өркендеуіне өз үлестеріңізді қосып келесіздер. Өрбір көрсеткіштің артында үлкен жауапкершілік пен тиянақтылық жатыр. Сіздердің еңбектеріңіз – мемлекеттің даму стратегиясын айқындаудағы сенімді тірек. Еңбектеріңіз жемісті болсын! – деді Нұрлан Борсықбаев.

Мерекелік кеште аудан басшысы ұзақ жыл адал еңбек етіп, статистика саласының дамуына өзіндік үлесін қосқан мамандар – Бақыт Лепесова мен Зәуре Әлиеваны алғыс хатпен марапаттады. Нұрлан Мұхаметрақымұлы марапат иелерін құттықтап, олардың жауапты да маңызды саладағы қажырлы еңбегіне жоғары баға берді.

Статистика саласында көп жылдық тәжірибесі бар, өз ісіне үлкен жауапкершілікпен қарайтын білікті мамандар Бақыт Бауыржанқызы мен Зәуре Хасенқызы ауданның әлеуметтік, демографиялық және экономикалық даму көрсеткіштерін жинақтап, талдау жұмыстарын жүргізіп келеді. Мемлекеттік статистика қызметінің басты міндеті халықтың әл-ауқаты мен ел дамуының негізгі бағыттарын сандық тұрғыдан айқындау болса, бұл ретте Бақыт Бауыржанқызы мен Зәуре Хасенқызы сынды кәсіби мамандардың еңбегі зор. Сала қызметкерлерінің жүйелі жұмысы аудандың деңгейде қабылданатын шешімдердің тиімділігіне тікелей әсер етеді.

Аудан үшін тағы бір маңызды әрі қуанышты жаңалық – Ұржар ауылындағы орталық аудандық аурухана жанынан салынып жатқан «Тері асты тамырлардың коронарографиясы (Инсулты орталығы)» құрылысы. Жобаның жалпы құны – 3 млрд 37,8 млн теңге. Бұл жобаны арнайы мемлекеттік қор есебінен жүзеге асырылуда. Қазіргі уақытта құрылыс жұмыстары белсенді түрде жүргізіліп жатыр.

Мұнымен қатар Ақжар ауылындағы «Ұржар балаларға арналған арнайы әлеуметтік қызмет көрсету орталығының ғимаратына қосымша салынып жатқан екі қабатты нысанның құрылыс жұмыстары жалғасуда. Бұл мақсатқа 68,5 млн теңге бөлінген. Сондай-ақ орталықтың қолданыстағы екі қабатты оқу ғимаратына күрделі жөндеу жұмыстары жүргізіліп, 89 млн теңге жұрты бағытталды. Бүгінгі таңда жөндеу жұмыстары толықтай аяқталды.

Аудан көлемінде жүзеге асып жатқан бұл жобалар тұрғындардың өмір сапасын жақсартып, ауылдық жерлерде сапалы медициналық қызметтің қолжетімді болуын қамтамасыз етеді.

Өз тілшіміз

• МАҚАНШЫ

ҚОНАҚ ҮЙІ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛДІ

Облыс әкімінің тапсырмасымен Мақаншы ауданының орталығы Мақаншы ауылында 50 орындық «Бақ» қонақ үйі ашылды. Жоба өңірге инвестиция тарту және туризмді дамыту бағдарламасы аясында жергілікті кәсіпкер Болат Сүлейменұлының бастамасымен жүзеге асырылды.

Заманауи талаптарға сай салынған жаңа қонақ үйі ауданға келген туристер мен қонақтарға жайлы жағдай ұсынады. Мұнда әр санаттағы қолайлы нөмірлер, кең дәліз, асхана және басқа да бөлмелер қарастырылған.

Қонақ үйінің ашылуына байланысты 30 жаңа жұмыс орны құрылып, шағын бизнестің дамуына және аудан тұрғындарының жұмыспен қамтылуына оң ықпал етті.

КӨМІР БАҒАСЫ БАҚЫЛАУДА

Дәурен Қойгелдиннің тапсырмасымен көмір бағасын тұрақтандыру және халыққа қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында арнайы мониторингтік топ құрылды.

Топ құрамында әкімдік өкілдері, қоғамдық кеңес мүшелері мен белсенді азаматтар бар. Аудан басшысы топ мүшелеріне тұрғындарға арналған көмір бағасын бақылауға алуды тапсырды.

Топ мүшелері бағаның негізсіз қымбаттауына жол бермеу үшін көмір тасымалдаушылармен және сауатышылармен кездесіп, түсіндіру жұмыстарын жүргізді. Кездесу барысында көмірдің негізсіз қымбаттауы мен алыпсатарлықтың алдын алу, сондай-ақ баға тұрақтылығын сақтау мәселелері талқыланды.

Нәтижесінде аудан бойынша көмірдің шекті бағасы белгіленіп, қатты отынның тұрақты жеткізілуі қамтамасыз етілді.

Мақаншы ауданы әкімдігі тарапынан бағаның негізсіз өсуіне жол бермеу бағытындағы жұмыстар алдағы уақытта да жалғасын табатын болады.

• КӨКПЕКТІ

17 ЖОБА ІСКЕ АСЫРЫЛДЫ

Көкпекті ауданында елді мекендерді абаттандыру және тұрғындардың өмір сапасын арттыру бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде.

2024 жылы жалпы құны 20,9 млн теңгені құрайтын екі жоба жүзеге асырылды. Ажа ауылында воркаут алаңы және Көкпекті ауылында спорт алаңы салынды.

Биыл жалпы құны 222,2 млн теңгені құрайтын 17 жоба іске асырылды: Биғаш, Үлкенбекен, Жансары, Преображенка, Черноярка, Үкілқызы, Теректі, Үшкөмей, Ақой, Қарамойыл, Толағай және Көкпекті ауылдарында балалар ойын алаңдары, ал Биғаш, Ақой және Үлгілімалшы ауылдарында шағын футбол алаңдары ашылды.

Ауылдардың әлеуметтік инфрақұрылымын жақсартуға бағытталған бұл жобалар жергілікті тұрғындардың ұсыныстары негізінде әзірленген. Нәтижесінде аудан бойынша балалар мен жастардың бос уақытын тиімді өткізуге және бұқаралық спортты дамытуға жаңа мүмкіндік туды.

ТАЭКВОНДОШЫЛАР ТОП ЖАРДЫ

Семей қаласында таэквондодан (WT) балалар мен қадеттер арасында өткен ашық турнирге Көкпекті ауданының №1 балалар-жасөспірімдер спорт мектебінің тәрбиеленушілері де қатысып, жүлделі орындарға ие болды.

Жарыста көкпектілік спортшылар Нұрәли Жанұзақов және Арнұр Алтынбеков 61 келі салмақта, Айкама Садвакасова 59 келі, Малика Искакова 38 келі, Алинух Сейтпеков 22 келі, Самир Нигматуллин 26 келі, Нұртас Дәулетхан 37 келі салмақ дәрежесінде өз өнерлерін көрсетті.

Көкпектілік таэквондошылардың жеңісі ауданның беделін көтеріп, жастардың спортқа деген қызығушылығын арттырды.

• АҚСУАТ

ТҰРҒЫН ҮЙЛЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫСЫ АЯҚТАЛУҒА ЖАҚЫН

Ақсуат ауданы әкімінің орынбасары А.Аққазин жұмыс сапарымен Кіндікті ауылдық округінде болып, мемлекеттік – жеке меншік серіктестік аясында салынып жатқан қос пәтерлі екі тұрғын үйдің құрылыс барысымен танысты.

Тұрғын үйлердің құрылысы ауыл тұрғындарын баспанамен қамтамасыз ету мақсатында қолға алынған. Жоба мемлекеттік және жеке инвесторлардың бірлескен қаржыландыруы негізінде іске асырылып отыр.

Сапар барысында әкімнің орынбасары құрылыс нысандарындағы жұмыстардың сапасына және мерзімінде орындалуына ерекше назар аударып, мердігер компания өкілдеріне тапсырмалар жүктеді.

А.Аққазин нысанды алдағы желтоқсан айының 10-на дейін толық аяқтап, пайдалануға беруді міндеттеді.

– Өрбір отбасы үшін баспана – ең басты қажеттілік. Сондықтан құрылыстың сапасы мен мерзімі қатаң бақылауда болады, – деді аудан әкімінің орынбасары.

Жаңа үйлер пайдалануға берілген соң, ауылдағы тұрғын үй кезегінде тұрған төрт отбасы қоныс тойын тойламақ.

• СЕМЕЙ

ТҰРҒЫНДАР ТІЛЕГІН ТЫҢДАДЫ

Қала әкімі Әділет Қожанбаев Энергетик, 7 мекенжайының тұрғындарымен кездесті. Әкім бұған дейін де, сайлауды үгіт-насихат кезеңінде аталған шағын ауданда болып, тұрғындардың мәселелерін тыңдаған болатын.

Кездесу барысында тұрғындар өздерін тұрғандырып бірқатар мәселелерді жеткізіп, күнделікті тұрмысқа қатысты өтініштерін айтты. Әсіресе балаларға арналған спорттық алаңдарды аяқтап беруді сұрады.

Әділет Қожанбаев тұрғындардың әрбір өтінішін мұқият тыңдап, мәселелерді шешу үшін тиісті бөлімдерге нақты тапсырмалар берді.

ҰРЖАР

ҰЛТТЫҚ ЖОБА АЯСЫНДА

Халық денсаулығын қорғау – мемлекеттің әлеуметтік саясатының басым бағыттарының бірі. Елімізде, оның ішінде біздің облыста денсаулық сақтау саласын дамыту бағытында көптеген жұмыстар атқарылууда. Әсіресе ауылдық жерлерде медициналық қызметтің сапасы мен қолжетімділігін арттыру үшін ауқымды істер қолға алынды. Жаңа нысандар салынып, қолданыстағылары жаңғыртудан өткізілуде.

Бұл игі істерден Ұржар ауданы да шет қалған жоқ. Биыл «Ауыл – ел бесігі» бағдарламасы аясында Ұржар ауылында 10 тәсектік күндізгі стационары бар 50 келушіге арналған дәрігерлік амбулаторияның құрылысы жүргізілуде. Жобаның жалпы құны – 612,8 млн теңге. Бұл нысан пайдалануға берілген соң аудан орталығындағы медициналық қызмет сапасын едәуір арттыруға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ «Ауылда денсаулық сақтауды жаңғырту» ұлттық жобасы шеңберінде ауданның 7 елді мекенінде (Лайбұлақ, Қарабұйрат, Батпақты, Жоғарғы Егінсу, Ер Қабанбай, Благодатное, Некрасовка) алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуге арналған фельдшерлік-акушерлік пункттер, дәрігерлік амбулаториялар және медициналық пункттердің құрылысы толықтай аяқталды.

Топырағы құнарлы, жері шұрайлы Бородулиха ауданында ауылшаруашылығы саласының дамуы қарқынды деңгейде. Жергілікті тұрғындар ертеден-ақ түгін тартсаң, майы шығатын мекенде қолда бар мүмкіндікті пайдаланып, жер игілігін көруге де, мал басын өсіруге де тереңінен ден қойған. Осы тұрғыда Бородулиха ауданына арнайы барып, ауылдарында болып, аудан әкімі Айдар ИБРАЕВ пен де сұхбаттасудың сәті түскен еді.

Айдар ИБРАЕВ:

«АУДАН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ ҚАРҚЫНЫН САҚТАП ОТЫР»

- Айдар Маратұлы, алдымен Бородулиха ауданының әр саладағы тыныс-тіршілігі жайында өңгімелеп берсеңіз...

- Облыс орталығымен іргелес орналасқан біздің ауданның өзіндік ерекшелігі бар. Аудандағы шаруашылықтар егіс алқаптарынан өнім алып қана қоймай, мал басын көбейту арқылы аудан экономикасының дамуына сүбелі үлес қосып келеді.

Нақты дерекке тоқталсақ, биылғы жылдың басынан қазан айына дейін ауыл шаруашылығының жалпы өнім көлемі 45 792,4 миллион теңгені құрады. Бұл көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда 114,8 пайыздық өсімді көрсетеді.

Жыл соңына дейін ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы көлемі 89 280,6 миллион теңгеге жетеді деп жоспарланып отыр. Мал шаруашылығы өнімдерінің артуы да агроөнеркәсіп саласындағы оң нәтижелердің бірі.

- Тұрғын үй, құрылыс саласының қарқыны жайында не айтасыз?

- Жыл басынан бері аудан бойынша 1464 шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілді. Жыл соңына дейін жалпы ауданы 4590 шаршы метр болатын 27 екі пәтерлі тұрғын үйдің құрылысы аяқталып, ел игілігіне берілетін болады. Жалпы жылдық жоспар 6 000 шаршы метр, бұл өткен жылмен салыстырғанда 45 пайызға жоғары көрсеткіш.

Құрылыс жұмыстарының жалпы көлемі 2025 жылдың қаңтар-қыркүйек айларында 8,8 миллиард теңгені құрап, былтырғы кезеңмен салыстырғанда 10 пайызға артты.

Жыл қорытындысы бойынша бұл көрсеткіш 14 миллиард теңгеге жетіп, өсім 123,7 пайыз деңгейінде болады деп күтілуде.

- Шағын және орта бизнес, сауда саласында қандай көрсеткіштер бар?

- Ауданда шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға ерекше көңіл бөлінуде. Жоспар бойынша жұмыс істеп тұрған шағын және орта бизнес субъектілерінің саны 1 635 бірлікті құрауы тиіс, қазіргі уақытта 1 502 субъект нақты жұмыс істеп тұр. Бұл – өткен жылдың сәйкес кезеңінің 96,5 пайызы. Жыл соңына дейін бұл көрсеткішті 1 674 бірлікке дейін жеткізу көзделіп отыр. Көтерме сауда айналымы бойынша айтар болсақ, оның көлемі 1900,2 млн теңгені құрады (жоспар – 2447,1 млн теңге). «МакТрейдСемей» ЖШС-де жүргізіліп жатқан жөндеу жұмыстарына байланысты компания қызметі уақытша тоқтатылғандықтан, көрсеткіш төмен болып отыр. Жөндеу жұмыстары қараша айында аяқталады деп күтілуде.

Статистика органдарына көтерме сауда бойынша есепті тек 5 респондент тапсырады. Жалпы, 2025 жылғы қаңтар – желтоқсанға арналған көтерме сауда айналымының жоспары 3686,9 млн теңге, ал бөлшек сауда көлемі бойынша жоспар – 17 940,6 млн теңге.

- Аудандағы шаруа қожалықтарының даму қарқыны туралы не айтасыз?

- Өздеріңіз жақсы білесіздер, біздің ауданда іргелі шаруашылықтар баршылық. Олардың арасында мемлекеттік қолдау арқылы заман талабына сай техникалар алып, егін шаруашылығы арқылы оң нәтиже көріп отырғандар аз емес. Мәселен, «Лада» шаруашылығы туралы айтатын болсақ, онда бидай, қарақұмық, күнбағыс және мал азығы дақылдары өсіріліп, күнбағыс майы өңделеді. Жалпы егіс алқабы 4 мың гектардан асады. Шаруа қожалығының басшысы Александр Романовтың ізденісінің нәтижесінде ауыз толтырып айтарлық кәсіпорынға айналып отыр. «ҚазАгроҚаржы» АҚ-мен 23 жылдан бері серіктестік байланыс орнатқан. Осы уақыт ішінде шаруашылық компания арқылы 368 млн теңгеге 20-дан астам техника лизингке алған. Оның ішінде МТЗ және Buhler тракторлары, Essi және Vector комбайндары, себу кешені мен басқа да ауылшаруашылық машиналары бар. Лизингтің төмен пайыздық мөлшерлемесі негізгі құралдарды жаңартуға және өнімділік күшін жоғалтпай жинауға мүмкіндік берді. Шаруашылық иесінің заман талабына сай қуатты және өнімділігі жоғары техникаларға қол жеткізіп отырғаны қуантады. Оның кәсіпорнын байқау болсаңыз, жүйелі жұмыстың тиімді жолын тапқан. Мәселен, бұрын күнбағыс егуге үш адам қажет болса, бұл шаруашылықта оны бір оператор ғана орындайды. Негізгі айтарлығы - «Лада» – фермердің өкесі негізін қалаған отыз жылдан бері даму үстіндегі отбасылық бизнес. Бүгінде шаруашылық көлемі де, ұрпақ сабақтастығы да артып отыр. Аудандағы 22 адамды жұмыспен қамтып отырған іргелі шаруашылық. Жоғары өнімділік қуатты техника мен білікті кадрлардың үйлесімді жұмысының нәтижесі. Ал, Зенковқа ауылында орналасқан «Зенковское» шаруашылығының жер қоры 5 мың гектардан асады және жыл сайын қолданыс аясын кеңейту үстінде. Негізгі бағыты – дәнді, бұршақ және майлы дақылдарды өсіру. Кәсіпорында жыл бойы 45 адам тұрақты жұмыс істейді. Шаруашылыққа 20 жылдан астам уақыт болған, осы кезеңде ол өңірдегі озық агроқұрылымдардың біріне айналды. Бұл аграрлар әулетінің өкілі, агроном маманы Мәдижан Құрамысовтың еңбегі. Ол дәстүр мен заманауи технологияларды ұштастырып, инновацияларды тұрақты енгізіп келе жатқан азамат. «Зенковское» ЖШС-нің табысының басты құпиясы – ғылым мен тәжірибені үйлестіре білу, соның нәтижесінде техникалар паркін кеңейте түскені де табысқа ұмтылысы зор екенін байқатады. «Новая Заря» шаруа қожалығы ірі қара

мал басын көбейтіп, сүт өнімдерімен қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарып отыр. Сонымен қатар «Лазарев и К», «Жерновское», «Березка» шаруашылықтары жылдан-жылға даму үстінде. Мемлекет басшысы айтқандай, қазақта «Еңбегіне қарай – өнбегі» деген сөз бар. Мұндай істерді, ең алдымен, ауыл халқының ерен еңбегінің жемісі деуге болады. Мемлекет тарапынан да тиісті жұмыс жүргізіліп, қажетті көмектер көрсетіліп жатыр. Жалпы, айтатын басты нәрсе, аудандағы шаруашылықтар мемлекет тарапынан көрсетілетін қолдауларды мейлінше игеріп отыр.

- Ауданда инвестиция тарту бағытының орындалуы қалай?

- Негізгі бұл салада біраз мәселе туындап қалғаны рас. Өткен жылғы жоспар мен деңгейден артта қалудың себебі логистикалық қиындықтардан да, техникалық параметрлерді қосымша келісу қажеттілігінен де туындаған жеткізушілермен жасалған келісімшарттар бойынша жабдықты жеткізудің кешігуінен де болды. Бұл күрделі салымдарды игеру кестесінің өзгеруіне және жоспарланған көрсеткіштердің белгіленген мерзімде орындалуына айтарлықтай әсер етеді. Қосымша инвестициялар көлемінің төмендеуіне ауданның ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің (ірі шаруа қожалықтары мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерді қоса алғанда) ауыл шаруашылығы техникасымен қамтамасыз етілуінің жоғары деңгейі әсер етті: парктің жинақталу деңгейі шамамен 99% - ға жетті, бұл жоспарда көзделген қосымша сатып алуды жүзеге асыруда экономикалық орындылықтың болмауына алып келді. Дегенмен, Бородулиха ауданы өнеркәсіп пен ауыл шаруашылығын дамыту, құрылыс көлемін арттыру және сауда айналымын ұлғайту бағытында тұрақты өсімді көрсетуде. Негізгі әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштердің басымы бөлігі бойынша аудан жоспарлы межелерге қол жеткізіп, экономикалық өсудің оң қарқынын сақтап отыр.

- Жақында аудан халқы көптен күткен нысандардың пайдалануға берілуінде біраз істер атқарылғаны байқалады.

- Оның бір көрінісі ретінде Абай атындағы аудандық мешіттің жергілікті жұртқа есігін айқара ашқанын көруге болады. Бұл оқиғаны тек жаңа ғимараттың емес, ел рухының, иман мен бірліктің салтанат құрған күні болды деуге болады. Мешіттің іргетасы 2022 жылы қаланған болатын. Сол күннен бастап аудан тұрғындары мен кәсіпкерлер, шаруа қожалықтарының басшылары, зейнеткерлер мен жастар жұмыла кірісіп, ор-

тақ іске үлес қоса білді.

Жобаның бастамашысы — Ерлан Өмірбекұлы Зайтенов, ал құрылыс барысына ұдайы ұйымдастырушылық және материалдық демеу көрсеткен — Талғат Оразәев сынды ел азаматтары. Осынау игілікті іске Бородулиха жұрты ғана емес, еліміздің түкпір-түкпірінен келген меценаттар да белсенді қатысып, «жақсының аты, жақсының ісі өлмейді» деген қағиданы тағы бір дәлелдеді. Екі қабатты, төрт мұнаралы, жалпы аумағы 270 шаршы метрден асатын сәулеті мен сәні келіскен ғимаратта барлық қажеттіліктер бар. Атсалысқан барша қауымға алғысымды білдіремін.

- «Ауыл - ел бесігі» бағдарламасының орындалу барысы, аудандағы жолдардың жөндеуі қалай жүріп жатыр?

- Бородулиха ауданында «Ауыл – ел бесігі» бағдарламасы аясында бірнеше көше жаңартылды. Ауданда жол инфрақұрылымын дамыту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде. Жалпы ұзындығы 718 шақырымды құрайтын автомобиль жолдарының ішінде республикалық маңызы бар жолдар – 96 шақырым, облыстық маңызы бар жолдар – 272 шақырым, ал аудандық маңызы бар жолдар – 337 шақырым. Қазіргі таңда «Новопокровка – Белағаш» және «Бородулиха – Жерновка – Поллог» бағыттарында жөндеу жұмыстары жүргізілуде. Биыл республикалық маңызы бар «Семей – Ресей Федерациясының шекарасы» бағытының 19–46 шақырымдық бөлі-

гінде ресайклинг әдісімен орташа жөндеу жүргізілді. Бұл жұмыстар өңірлер арасындағы көлік қатынасын жақсартып, транзиттік әлеуетті арттыруға ықпал етеді. Облыстық маңызы бар жолдарда да бірқатар маңызды іс-шаралар жүзеге асырылды. «Воскресеновка – Петропавловка – Шелехово – Белағаш – Дмитриевка» бағыты бойынша шұңқырларды жамау жұмыстары атқарылды. Ал «Новопокровка – Петропавловка – Ресей Федерациясының шекарасы» жолының 20 шақырымдық бөлігіне күрделі жөндеу қажеттілігі туындап отыр. Сонымен бірге «Бородулиха – Жезкент» жолының 0–12 шақырымды орташа жөндеу жұмыстары жүріп жатыр. «Дмитриевка – Бородулиха – облыс шекарасы» бағытының бірнеше учаскесінде де жол жабындысын қалпына келтіру қолға алынған болатын. олардың 74,2 пайызы жақсы және қанағаттанарлық жағдайда. Сонымен қатар елді мекендердің ішкі көшелерін жөндеу де назардан тыс қалған жоқ. «Ауыл – ел бесігі» бағдарламасы аясында Песчанка және Зенковқа ауылдарының көшелері жаңартылып, аудандық бюджет есебінен Бородулиха, Новопокровка, Зубаир және Новая Шульба ауылдарында да тиісті жұмыстар атқарылды дегуге толық негіз бар.

- Сұхбатыңызға көп рахмет. Аудан өркендей берсін!

Сұхбаттасқан
Сәтжан ҚАСЫМЖАНҰЛЫ,
«Semei tauy»

«Адам туған жерін емес, туған жері адамды биік етеді»

Аягөз қаласынан 177 шақырым, Семейден 527 шақырым қашықтықта орналасқан Баршатаас ауылдық округінің жалпы аумағы 36 688 гектарды құрайды. Шөлейт, таулы жерге жайғасқанымен, ауылдың төсін көктем сайын Бақанас өзені жарып өтеді. Бұл өзен кейін Балқаш көліне барып құяды. Солтүстігінде Байқошқар, батысында Малкелді, оңтүстігінде Қосағаш, шығысында Айғыз ауылдарымен шектесетін Баршатаас географиялық тұрғыдан тиімді аймақта. Ауыл арқылы республикалық маңызы бар Аягөз – Қарағанды автокөлік трассасы өтеді.

Қазіргі таңда округте 1316 тұрғын бар, 400 отбасы түгін түтетіп отыр. Халықтың 99 пайызы — қазақтар. Қысы ұзақ, боранды. Сәуірдің соңында ғана аяз қайтып, қыркүйектің екінші онкүндігінен бастап қайта суытады. Қардың қалыңдығы 40-50 сантиметрге дейін жетеді. Табиғаттың осындай қаталдығы бұл жердің халқын еңбекқорлық пен төзімге баулығандық есерде қалдырады.

Ауылдың әлеуметтік тынысына тоқталар болсақ, Баршатаас барлық негізгі әлеуметтік нысандар жұмыс істеп тұр. Орталық ауруханада 4 жоғары білімді дәрігер, 20 орта буын медицина қызметкері еңбек етеді. Ауылдық полиция бөлімінде 12 адам қызмет атқарады.

2010 жылы «Балапан» бағдарламасы бойынша жаңа типтегі балабақша пайдалануға беріліп, 21 адам жұмысқа орналасты. Қазіргі таңда 50 бала тәрбие алуда.

Халыққа қызмет көрсету орталығы, ауа райын болжау станциясы, малдәрігерлік зертхана ауыл тіршілігіне тікелей үлес қосуда. Мәдениет үйі мен кітапхана — тұрғындардың рухани ордасы. 2020—2022 жылдары су құбыры желісі жөндеуден өткізіліп, ауыл инфрақұрылымы жақсарды.

Бүгінгі күні округ аумағында 21 шаруа қожалығы, 30 сауда дүкені, 3 жанармай бекеті, 2 дөңгелек жөндеу орталығы, 1 дәріхана және 1 тойхана жұмыс істейді. 1996 жылдан бері ауыл мешіті елге қызмет көрсетуде. Байланыс және пошта бөлімшелері 1975 жылдан бері үздіксіз жұмыс атқарып келеді.

Білім мен өнердің бесігі

Баршатастағы Оспанқұл Меңаяқұлы атындағы жалпы орта білім беретін мектепте 156 оқушы талапқа сай білім алуда. Мектеп қабырғасынан қанат қаққан түлектердің ішінде елге танымал тұлғалар аз емес. Олардың қатарында Қазақстанның халық әртісі Бекен Бөкенұлы Жылысбаев, жазушы-сатирик, ҚР-ның еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, «Ерен еңбегі үшін» медалінің иегері Мыңбай Рашев, халық жазушысы, тарихшы, ғалым, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, профессор Мұхтар Мағауин, «Алаш» сыйлығының иегері жазушы Төлек Тілеухан, ақын, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, «Парасат» орденінің иегері Несіпбек Айтұлы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, білім беру саласының үздігі Жанұзақ Қасымбаев, ұлағатты ұстаз, Аягөз ауданының Құрметті азаматы Рғызбай

БАРШАТААС - БЕРЕКЕ МЕКЕНІ

Аягөздің батыс бетінде, шөлейт пен таулы аймақтың қиылысында табиғатпен үндес, тарихы бай, еңбегі ерен бір ауыл бар. Ол - Баршатаас. 1932 жылы құрылған Баршатаас ауылы бір кездері Шұбартау ауданының орталығы болған. 1997 жылы аудан қысқарғаннан кейін Аягөз ауданының құрамындағы ауылдық округ болып қалды. Баршатаас - ежелден әлеуметтік, мәдени және рухани тұрғыдан дамыған, елге есімі танылған тұлғалар шыққан қасиетті мекен.

Сихымбаев, физика-математика ғылымдарының кандидаты Жөніс Өмірбеков, техника ғылымының докторы, академик, «Құрметті байланысшы» Кемелбек Бекен Жасымбайұлы, Семей қаласының бұрынғы әкімі, Абай облысының Құрметті азаматы, «Құрмет», «Парасат», «Барыс» ордендерінің иегері Мейрамхат Қарибекұлы Айнабеков және басқа да аудан мақтаншына айналған азаматтар бар.

ӨНЕГЕЛІ ӘУЛЕТ, ӨРКЕНДІ ҰРПАҚ

Соңғы жылдары ауылдағы ағайынның еңсесі көтеріліп, етек-жеңін жинай түскендігін байқау қиын емес. Бірі мал бақса, екіншісі құс өсіріп, енді бірі егіншілікпен шаруасын шалқытуда. Ауылда кәсібін өркендетіп, жерлерстерін жұмыспен қамтып отырған шаруа қожалықтары да жетерлік. Солардың бірі – Аягөз ауданындағы Майлин ауылдық округіндегі Бақытбек Тұрысбекұлының «Бексұлтан» шаруа қожалығы.

Мал шаруашылығы — ел байлығының алтын қазығы. Қазақ халқының тұрмыс-тіршілігі, ырысы мен берекесі төрт түліктің төңірегінде өрбігені белгілі. Осындай киелі кәсіпті өмірінің өзегіне айналдырған, елдің берекелі тіршілігіне үлес қосып жүрген жан-ның бірі - Бақытбек Тұрысбекұлы Тұрысбеков. Кәсіптің көзін табамын дегендерге бүгінгі таңда мүмкіндік көп. Бақытбек Тұрысбекұлының шаруа қожалығы да бүгінде кәсіптің көзін

тапқан қожалықтардың қатарында. 1962 жылдың 10 қаңтарында Жарма ауданының Октябрь совхозында (қазіргі Әди Шәріпов ауылы) дүниеге келген ол еңбекқор әкенің, мейірімді ананың тәлімін бойына сіңіріп өсті. Әкесі ауылдың белді шопаны, төрт түліктің қыр-сырын жақсы меңгерген Мүкеев Тұрысбек болса, анасы Әсия Ыбырайқызы шаңырақтың шырағын жағып, ұл-қыздарын еңбекқорлық пен адалдыққа баулыған асыл жан еді. Сегіз баланың ішінде Бақытбек ерекше іскерлігімен, талап-шылдығымен көзге түсті.

Н.Некрасов атындағы мектепті тамамдаған соң, 1980 жылы Отан алдындағы борышын өтеу үшін Украина жеріне аттанды. Әскерден оралған жас жігіт еңбекке араласып, 1983 жылы Қалбатау ауылындағы автобус паркінде слесарь болып жұмысқа орналасады. Кейін отбасымен бірге Аягөз ауданына қоныс аударып, совхозда бақылаушы механик, оператор, слесарь қызметтерін атқарып, өз ісінің шебері ретінде танылды.

Бақытбек 1990 жылы «Көксу» ұжымына қызметке кіріп, он жылдан астам уақыт еңбек етті. Осы кезеңде мал өсірудің барлық тетігін үйреніп, шаруашылықты басқарудың әдісін меңгерді. 2002 жылы тәуекелге бел буып, өз кәсібін бастап, жеке «Бексұлтан» шаруа қожалығын құрып, мал шаруашылығына біржола бетбұрыс жасады.

Бүгінде бұл қожалық өңірдегі іргелі шаруашылықтардың бірі саналады. Қожалықта 20 адам тұрақты жұмыспен қамтылған. Шаруашылықтың негізгі бағыты — асыл тұқымды ірі қара мал өсіру. Қазіргі таңда мұнда 750-ден астам мүйізді ірі қара, сондай-ақ жылқы мен 3000-ға жуық қой бар. 1000 бастық бордақ алаңы салынып, таяуда пайдалануға берілді.

Шағын ауылдардың шаңырағын шайқалтпай ұстап қалуға өз үлесін қосып отырған азаматтардың бірі де осы Бақытбек. Былтыр ауылға төрт үй салып, он отбасын қуантса, биыл он үй салып жатыр.

- Ауылдағы мектеп жабылып қалса, онда адам қалмайды. Сондықтан ауылда жастардың тұрақтап қалуына мүмкіндік жасау керек,- дейді Бақытбек Тұрысбекұлы.

Бұл қазақтың кең даласындай дарқандықты бойына сіңіріп, «елім» деп өмірленген азаматының жай сөзі емес, ісі емес пе! Өр елдің Бақытбектей арқа сүйер азаматтары болса, ауыл да аман болар еді...

- Малдың соңы мен өнім сапасы тікелей жем-шөптің сапасына байланысты. Сондықтан жаз шыға сала қожалық ұжымы қыстың қамын ерте ойлап, мал азығын молынан дайындап қоямыз. Мал шаруашылығында табысқа жетудің басты шарты — адал еңбек пен табандылық. Төрт түлікті асылдандыру үшін жайылым мен жем-шөптің сапасы жоғары болуы тиіс,- дейді кәсіпкер.

Бұл күндері Бақытбек Тұрысбекұлының қожалығы заманауи шаруашылықтардың қатарында. Қожалықтың иелігінде 10 мың гектардан астам жер бар. Барлық техника мен құрал-жабдықтар заманауи талаптарға сай. Егістік пен шабындық жұмыстарын жеңілдету

үшін ауыр техникалар сатып алынған. Бұл — тек өндіріс қуатын арттырып қана қоймай, ауылдағы жұмыссыздық мәселесін де азайтқан қадам. Жер-ананың берекесін келтіріп, маңдай терімен нәпақа тауып отырған шаруашылықтың табысы жыл сайын еселеніп келеді.

Қожалығында 3000 бас Еділбай және қазақтың қылшық жүнді құйрықты қойы, 750 бас қазақтың ақбас сиыры, 700 бас қазақтың жабы тұқымдас жылқысы бар. Таяу күндері түйе өсіру кәсібін де бастамақшы. 2018 жылы Ауыл шаруашылығы қызметкерлері күні аясында «Бексұлтан» қожалығы ауданда үздіктер қатарынан көрініп, көпке үлгі болды.

Бір қарағанда, күнделікті күйбең тірліктің арасында жүрген шаруаның еңбегі көзге еленбей қалатындай көрінуі мүмкін. Алайда уақыт бәрін таразылап, өз бағасын береді. Адал еңбек ескерусіз қалмайды. Топыраққа терін сіңірген жанның еңбегін, ерте ме, кеш пе, ел мойнындайтын күн туады. Бақытбек Тұрысбекұлының өмір жолына зер салсаңыз, осы сөздің айқын дәлелін көресіз. Бұл — ерен еңбектің, табандылық пен төзімнің белгісі. Мал соңында жүріп, таудан жерінің өркендеуіне өз үлесін қосқан азаматтың есімі бүгінде аудан жұртына жақсы таныс. Еселі еңбегі мен еліне сіңірген еңбегі мемлекет тарапынан жоғары бағаланды. Шаруашылық басшысы «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 25 жыл» медалімен, Ауыл шаруашылығы министрлігінің «Ауыл шаруашылығы саласының үздігі» төсбелгісімен, облыс пен аудан әкімдерінің Құрмет грамоталарымен, «Ерен еңбегі үшін» және «Қазақстан Тәуелсіздігіне 30 жыл» мейрейтойлық медальдарымен марапатталған.

Іскер азамат сонымен қатар еліміздің Тұңғыш Президентінің Құрмет грамотасына ие болды. 2012 жылы «Қазақстан» ұлттық арнасының ауыл шаруашылығын дамытуға арналған бағдарламасына қатысып, арнайы алғыс хатпен марапатталды.

Бақытбек өмірлік жары Гүлнұр Көрімқызымен төрт баланы өмірге әкеліп, ұлын ұяға, қызын қияға қондырды. Үлгілі отбасында тәрбие көрген балаларының барлығы тәуелсіз еліміздің өркендеуі жолында еңбек етіп жүр.

Үлкен ұлы Серік — қожалықтың белді мүшесі. Келіні Өсем - мұғалім. Берік те әке ісін жалғап, шаруашылықтың дамуына белсене

атсалысуда. Аймара есімді келіні аудандық мекемеде бас маман. Ал Айнұр мен Дастан - елордада жоғары санатты мұғалімдер. Кіші қызы Арай - қаржы саласының маманы, жұбайы Ернар - теміржол инженері.

Осылайша Тұрысбековтер әулеті - еліміздегі еңбек пен бірліктің, парасат пен мейірімнің нышанына айналған өнегелі отбасы.

Бақытбек Тұрысбекұлы үшін шаруашылық — тек табыс кезі емес, елге қызмет етудің бір жолы. Ол ауылдағы әлеуметтік жағдайы төмен отбасыларға қолдау көрсетуді азаматтық парызым деп санайды. Осындай мейірім мен еңбек қатар өрілген жерде ғана береке орнайтыны анық.

- Туған жерге еткен еңбек - елге еткен қызмет. Малдың да, жердің де киесі бар. Соған адал болсақ, Алла берекесін аямайды,- дейді ол қарапайым ғана, бірақ салмақты сөзбен.

Еңбегімен елге үлгі болған Бақытбек Тұрысбекұлының жолы - жас ұрпаққа өнеге.

Шопан ата дәстүрін жаңғыртып, адал еңбектің арқасында ауылдың әлеуетін арттырған азаматтың ісі - нағыз елдік еңбек.

«Бексұлтан» шаруа қожалығының жұмысымен таныса отырып бүгінгі таңда ауылдағы ағайынның мал шаруашылығын жандандырып жатқанын көріп сүйсіндік. Қиындығы мен қияметі көп жұмысты тындырып, халықты азық-түлік өнімдерімен қамтамасыз етіп отырған шаруалардың еңбегінің ерекше екендігін тағы бір мәрте мойындадық.

Ел іргесі сөгілмей, мал өрістен жерінбей, ауылдағы ағайын ащы еңбектің тәтті жемісін көре берсе екен деп тіледік.

Риза МОЛДАШЕВА

Какие изменения произошли за три года, прошедшие со дня принятия исторического решения главы государства о создании новой области Абай, сообщил глава региона Берик Уали на площадке Службы центральных коммуникаций в Астане. Он подчеркнул, что в области начались масштабные изменения. С учетом исторического наследия, новых возможностей и транспортно-логистического потенциала региона был проведен анализ и определены основные приоритеты по диверсификации экономики.

НОВЫЙ ИМПУЛЬС РАЗВИТИЯ: ОБЛАСТЬ АБАЙ УЛУЧШАЕТ ПОТЕНЦИАЛ

В мае текущего года обществу региона представлен Комплексный план развития. В данном документе отражены основные направления на ближайшую перспективу: строительство нового микрорайона; расширение индустриальной зоны; развитие туризма и сельского хозяйства.

Берик Уали остановился на показателях социально-экономического развития области по итогам девяти месяцев.

По всем ключевым направлениям зафиксирован рост показателей. В транспортно-отрасли на 123,4%, в сфере связи на 106,4%, в обрабатывающей промышленности на 101,3%, внутренней торговле на 105,9%, в сельском хозяйстве на 102,8%, по инвестициям на 103,1%.

За 10 месяцев в государственный бюджет поступило 441,4 млрд тенге налогов и других обязательных платежей с темпом роста 137,3%, из них 71,7% в республиканский бюджет (316,7 млрд тенге), 28,3% в местный (124,7 млрд тенге).

В этом году объем бюджета области достиг 500,9 млрд тенге. При этом, на момент создания области он составлял 251,3 млрд тенге. Благодаря поддержке главы государства и Правительства за этот период бюджет увеличился в два раза.

В объеме бюджета области наибольший удельный вес - 45,4% (227,3 млрд тенге) занимает социальная сфера.

ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ – ПЕРВООЧЕРЕДНАЯ ЗАДАЧА

В текущем году в Послании народу Казахстана глава государства отметил, что в нынешних условиях привлечение инвестиций является первоочередной задачей, требующей новых подходов. В данном направлении реализуются меры по поддержке бизнеса и привлечению инвестиций.

С начала года количество реализуемых проектов выросло с 29 до 97, объем привлекаемых инвестиций - с 2,2 до 3,5 трлн тенге.

В Национальную цифровую инвестиционную платформу включены 50 проектов. Одним из крупных инвестиционных проектов является строительство железной дороги «Аягос – Бахты», стоимостью 577,5 млрд тенге и общей протяженностью 297,5 км. Подрядная организация China Harbour Engineering Company.

Зарезервированы земельные участ-

ки общей площадью 10,5 тысяч га, утверждено технико-экономическое обоснование, реализация проекта начата в 2023 году. На сегодня привлечено 30 млрд тенге. Объект планируется ввести в эксплуатацию в декабре 2027 года.

Кроме того, в отрасли промышленности турецкой компанией «Miryildiz Kz Ltd» начато строительство золотоперерабатывающей фабрики общей стоимостью 480 млн долларов США.

В текущем году запланировано завершение 14 проектов на общую сумму 25,9 млрд тенге с созданием 453 рабочих мест. Из них на сегодня введены 7 проектов на 13,3 млрд тенге, создано около 125 рабочих мест.

До конца года планируется завершение еще 7 проектов на 12,6 млрд тенге с созданием 255 рабочих мест.

Для привлечения инвестиций в экономику региона с начала года проведено 100 встреч с иностранными инвесторами.

В целях расширения международного экономического сотрудничества и привлечения иностранных инвесторов в рамках международной субрегиональной конференции «Большой Алтай» с инвесторами КНР подписано 15 меморандумов на 1 млрд 500 млн долларов США.

Подписанные документы охватывают сферы логистики, туризма, обрабатывающей промышленности и другие перспективные направления.

С участием китайских партнеров уже начата реализация трех проектов на 39,5 млрд тенге.

Кроме того, с участием известных предпринимателей и меценатов, выходящих из нашего региона, проведен инвестиционный форум «Туған жерге туынды тік», по итогам которого подписано 15 соглашений на 336 млрд тенге.

Из них начата реализация двух проектов общей стоимостью 31,7 млрд тенге.

РАСШИРЕНИЕ ПРОМЫШЛЕННОЙ ЗОНЫ

В действующей зоне «Өндіріс» общей площадью 96 гектаров, в полном объеме выданы и освоены земельные участки, на которых будет реализовано три новых проекта. Ведется работа по расширению индустриальной зоны до 186 гектаров и созданию малого промышленного парка. Высокий интерес инвесторов подтверждает необходимость дальнейшего расширения индустриальных мощностей. В связи с этим, в промышленной зоне города Семей планируется выделить 500 гектаров земли. Это позволит привлечь инвестиции, создать новые производственные и рабочие места, обеспечить устойчивое развитие области.

РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА – ВАЖНЫЙ ДРАЙВЕР ЭКОНОМИКИ

В области создано отдельное управление туризма. Для реализации туристического потенциала принимаются меры по совершенствованию дорожной инфраструктуры туристических маршрутов и развитию придорожного сервиса.

Регион обладает богатым историко-культурным наследием, которое можно

рассматривать как основу для познавательного, научного, этнического, делового, спортивного и культурно-событийного туризма.

В области расположен один из крупнейших музеев Казахстана - музей Абая «Жидебай - Борили». В Семее находятся историко-культурные объекты, подчеркивающие его значение как исторического центра Казахстана: дом-музей «Алаш арыстары», областной музей изобразительных искусств имени семьи Невзоровых, литературно-мемориальный дом-музей Ф.М. Достоевского, Государственный историко-культурный музей имени Абая и другие.

В туристскую карту Казахстана в качестве одного из приоритетных объектов республиканского значения включено озеро Алаколь. На северо-западе Бескарагайского района области Абай расположено целебное озеро Шипалы, которое по концентрации соли сравнивают с Мертвым морем в Израиле. На правом берегу реки Аягос возвышается мавзолей «Козы Корпеш и Баян Сұлу», построенный в честь самых известных и любимых героев казахских легенд, Берег Шұльбинского водохранилища является привлекательным местом для пляжного отдыха. Пещера Коныр аулие в Абайском районе - популярное место туризма и паломничества, привлекающее людей своими целебными свойствами. Мавзолей Ырығзабай ата, построенный в XIX веке и расположенный в 63 км к северо-западу от района Аксуат, включен в список 100 священных объектов Казахстана. На трассе Семей - Карауыл расположен мавзолей «Еңлік-Кебек», возведенный в честь легендарной влюбленной пары. На территории области находится государственный лесной природный резерват «Семей орманы», который можно рассматривать как объект познавательного туризма.

Проведение деловых, культурных, спортивных и других масштабных мероприятий республиканского и международного уровня повышает спрос на гостиничные услуги, что в свою очередь стимулирует строительство современных элитных гостиничных комплексов.

Окончание на 2-й странице.

МЕЖРЕГИОНАЛЬНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

В городе Уральск прошел форум межрегионального сотрудничества Казахстана и России. Мероприятие было посвящено теме «Рабочие профессии – драйвер роста экономики». В его работе приняли участие президент РК Касым-Жомарт Токаев и президент РФ Владимир Путин, выступившие в формате видеосвязи.

УКРЕПЛЯТЬ ЭКОНОМИКУ ДВУХ ГОСУДАРСТВ

В пленарной сессии форума приняла участие делегация области Абай во главе с главой региона Бериком Уали. В состав делегации вошли руководители управлений предпринимательства и индустриально-инновационного развития, цифровизации и молодежной политики, а также представители социальной-предпринимательской корпорации «Семей».

В рамках форума глава региона встретился с губернатором Омской области Российской Федерации Виталием Хоценко и заместителем губернатора Алтайского края Юрием Абдуллаевым.

Стороны обсудили текущее состояние и перспективы развития межрегиональных отношений. Особое внимание было уделено выполнению задач, поставленных главами двух государств, - укреплению экономического партнерства, расширению торгово-экономических связей, развитию сотрудничества в сфере сельского хозяйства и перерабатывающей промышленности, а также совершенствованию логистических и транзитных возможностей.

Во время встреч обсуждались пути взаимодействия в сферах образования, культуры и здравоохранения, развитие туристических направлений, а также реализация совместных проектов для малого и среднего бизнеса. Стороны договорились совместно рассматривать конкретные инициативы по привлечению инвестиций, ускорению инфраструктурных проектов и укреплению приграничного сотрудничества. Отмечена необходимость поддержания устойчивых связей между соседними регионами.

Кроме того, в ходе форума между ТОО «Кондиз» из области Абай и компанией «Болашак» из Казани был подписан меморандум о поставке продукции. Данное соглашение откроет новые рынки сбыта для кондитерских изделий, производимых в области Абай, и будет способствовать укреплению межрегионального торгово-экономического сотрудничества.

В рамках форума также рассматривались вопросы повышения роли рабочих профессий, развития производства и технологий, сотрудничества в транспортной и логистической сферах. Между деловыми кругами двух стран состоялись встречи в формате B2B.

Пресс-служба акима области Абай

СПОРТИВНАЯ ЖИЗНЬ

ЧЕМПИОНАТ КАЗАХСТАНА ПО ДЗЮДО

В Семее прошел Чемпионат Республики Казахстан среди мужчин и женщин по дзюдо. В течение нескольких дней поборолось за медали в 14 весовых категориях 569 спортсменов со всех регионов страны. Область Абай встретила спортивную общественность гостеприимно, гвоздем открытия чемпионата стал олимпийский чемпион 2024 года Елдос Сметов.

В церемонии открытия приняли участие аким области Берик Уали и генеральный секретарь Федерации дзюдо Казахстана Тимур Болат. Выступая на открытии, глава региона пожелал спортсменам успехов и отметил, что проведение чемпионата в Семее придаст мощный импульс развитию спорта в области.

Глава государства Касым-Жомарт Кемелевич Токаев, выступая на заседании Национального курултая в Кокшетау, особо подчеркнул, что популяризация спорта, особенно среди детей и подростков, - залог здоровья нации. Семей - не только родина первых, но и регион с богатыми спортивными традициями, - подчеркнул Берик Уали. - Чемпионат Казахстана по дзюдо впервые за 30 лет независимо проходит в нашей области. Уверен, это станет значимым событием и даст мощный толчок развитию спорта. Недавно здесь состоялся чемпионат по боксу. Проведение соревнований такого уровня - для нас и честь, и большая ответственность. Этой ответственности не только способствует повышение мастерства спортсменов, но и является прекрасной возможностью популяризировать спортивную культуру среди жителей и молодежи.

Олимпийский чемпион Елдос Сметов выразил благодарность организаторам и

пожелал участникам удачи.

Благодаря руководству области, представителю спортивной сферы и всех, кто внес вклад в проведение чемпионата на высоком уровне. Верю, что среди участников вырастут будущие олимпийцы, которые будут прославлять Казахстан и поднимать наш флаг на мировых аренах, - сказал он.

Стоит отметить, что в области Абай дзюдо один из популярных видов спорта, у нас есть и определенные успехи: на чемпионате Азии среди юниоров в Джаркенте наши землячки Фархат Зейнолла и Аяжан Ринатқызы завоевали золото и бронзу. А на чемпионате Казахстана в Актобе сборная области завоевала две золотые, три серебря-

ные и две бронзовые медали, заняв второе место в общекомандном зачете.

В этот раз спортсмены также защитили честь своей области и выступили достойно в каждой схватке с соперником, показав свою технику и волю к победе. Итак, в весе до 57 кг среди женщин второе место завоевала Карина Каракенова,

ен Ерзат Аргынов. В весовой категории до 90 кг медаль принес Аркабай Барак, а в категории сто и более кг первое место у Адиль Оразбаева. Среди женщин в весе до 78 кг третье место завоевала Назерке Тлеуханова.

Уверены, впереди еще немало побед и новых имен, которые прозвучат на пьедестале почта. Ведь в области Абай создают все возможности для молодых спортсменов, достижения ими больших побед.

Сегодня в 26 спортивных учреждениях области занимаются более 14 тысяч спортсменов. В 2025 году 451 представитель региона вошел в состав сборных команд Казахстана по различным видам спорта.

С начала года спортсмены области Абай завоевали 1662 медали на республиканских и 286 медалей на международных соревнованиях. В настоящее время в регионе ведется строительство 20 спортивных объектов.

Соб.инф.

ПОДПИСКА-2026

ВЕСТИ СЕМЕЙ

ЦЕНА
ДЛЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ:
8 157,28 тенге

ЦЕНА
ДЛЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ:
11 457,28 тенге

НОВОСТИ

СОБЫТИЯ

АНАЛИТИКА

НОВЫЙ ИМПУЛЬС РАЗВИТИЯ: ОБЛАСТЬ АБАЙ УЛУЧШАЕТ ПОТЕНЦИАЛ

**Окончание.
Начало на 1-й странице.**

РАЗВИТИЕ ПОТЕНЦИАЛА ПОБЕРЕЖЬЯ ОЗЕРА АЛАКОЛЬ

Конечно решить накопившиеся проблемы инфраструктуры за один сезон невозможно. Однако, на побережье озера Алаколь созданы условия для туристов и приняты меры по развитию инфраструктуры. Учитывая, что с момента создания области ремонтные работы на побережье не были проведены, в текущем году из областного бюджета выделен 1 млрд тенге. В селе Кабанбай начато строительство спасательной станции и пожарного депо. На сегодня ведется разработка ПСД на строительство новой электрической сети к туристической зоне и полигона твердо-бытовых отходов. Все запланированные работы ведутся по плану.

Для системной и качественной реализации проектов ведется разработка нового генерального плана побережья озера. Проект предусматривает создание зон отдыха и туризма общей площадью свыше 1000 гектаров, а также развитие рекреационных, общественно-деловых и жилых территорий. Особое внимание будет уделено транспортной доступности, инженерной инфраструктуре и экологической устойчивости.

Разработка генерального плана направлена на решение нескольких ключевых задач: развитие внутреннего туризма, привлечение инвестиций, создание новых рабочих мест и повышение комфорта для жителей и гостей региона.

В результате реализации проекта планируется объединить территорию села Кабанбай и побережье озера, увеличив площадь до 3000 гектаров.

В перспективе это позволит превратить Алаколь в один из ведущих туристических центров региона, повысить инвестиционную привлекательность и стимулировать экономическое развитие области.

Одним из ключевых проектов по развитию побережья является строительство лечебно-оздоровительного комплекса «Алаколь» с участием инвесторов из Республики Азербайджан. В ходе визита президента Азербайджана в нашу страну 21 октября главами двух государств подписано соглашение по реализации данного проекта. Сейчас определяется место под строительство объекта. Кроме того, китайскими компаниями «Сан Бао», «Ванджанг», «Жудинг групп» в туристической зоне Алакола на площади 40 га планируется построить 100 быстровозводимых гостиничных комплексов (глемпинг).

ЦИФРОВЫЕ СИСТЕМЫ И ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ

Главой государства отмечено, что без развития искусственного интеллекта невозможно выдержать глобальную конкуренцию. Новые технологии становятся залогом суверенитета и движущей силой экономического развития.

В этом направлении в регионе ведутся работы, направленные на развитие технологий искусственного интеллекта, их внедрение в различные сферы и совершенствование цифровой инфраструктуры.

Согласно утвержденной Дорожной карте по развитию программы «Умный город» в Семее реализуются 27 проектов, направленных на повышение качества жизни граждан и автоматизацию городских процессов. Из них семь проектов завершены, оставшиеся 20 находятся на стадии реализации.

Совместно с министерством искусственного интеллекта и цифрового развития разрабатывается ряд проектов с использованием технологий искусственного интеллекта, среди которых: онлайн-система управления очередью для Центра мобильности труда; голограммы священным мест области Абай; CRM-система; бот-посредник; проект «AssyIA»; портал «Jidek.kz» для поиска вакансий и трудоустройства; впервые на республиканском уровне запущен автоматизированный портал «sanminim.kz».

Для эффективного внедрения данных технологий важно обеспечить качественный интернет. Для этого в области Абай до конца года к сети будут подключены 10 сел.

С 2026 года к оптоволоконной сети планируется подключить 179 сел и 343 социальных объекта области.

Кроме того, АО «Jusan Mobile» планирует подключить 26 отдаленных сел к интернету с использованием спутниковой технологии OneWeb. В результате ожидается, что в 2026 году уровень доступа к интернету в сельских населенных пунктах области достигнет 96%. Также, к 2027 году планируется полностью завершить строительство антенно-мачтовых сооружений вдоль республиканских и областных автодорог.

АГРОПРОМЫШЛЕННЫЙ КОМПЛЕКС

Сектор экономики играет важную роль в обеспечении продовольственной безопасности страны и устойчивом развитии сельских территорий. Область Абай исторически является аграрным регионом.

В своем Послании глава государства дал конкретные поручения по выводу сельского хозяйства на новый уровень. Ключевая задача – за пять лет удвоить валовую продукцию сельского хозяйства и утроить производительность труда в отрасли.

Валовая продукция сельского хозяйства за 9 месяцев составила 339,5 млрд тенге, индекс физического объема 102,8%. В том числе продукция животноводства произведена на 209,7 млрд тенге с ростом на 105%.

На оказание государственной под-

держки отрасли в текущем году направлено 15,1 млрд тенге, в том числе на развитие растениеводства 2,5 млрд тенге, животноводства 4,8 млрд тенге, на другие направления 7,8 млрд тенге. Также по программам «Кең Дала» и «Кең Дала 2» на проведение весенне-полевых и осенне-уборочных работ 202 сельхозтоваропроизводителям по льготной ставке 5% выдано 9,5 млрд тенге.

Благодаря мерам государственной поддержки за 9 месяцев произведена 101 тысяча тонн мяса (рост 5%) и 248,4 тысячи тонн молока (рост 6%).

Для повышения производительности труда в период посевной и уборки, в этом году аграрии приобрели 446 единиц современной техники на 13,5 млрд тенге. Уровень обновления парка сельхозтехники достиг 5,1%, что позволило увеличить производительность труда в период весенне-полевых работ.

Посевные работы проведены на площади 782,1 тысяч га. В рамках исполнения поручения президента по диверсификации посевных площадей по сравнению с прошлым годом площадь зерновых культур сокращена на 12 тысяч га, а масличных культур увеличена на 42,5 тысяч га. В области имеется 113,4 тысяч га орошаемых земель, из которых используется 31,6 тысяч га или 27,8%. В текущем году внедрены водосберегающие технологии на площади около 22 тысячи га, что больше на 8,3 тысяч га по сравнению с прошлым годом.

В рамках Республиканского комплексного плана развития водной отрасли на 2024–2028 годы предусмотрено строительство шести водохранилищ, реконструкция 16 гидротехнических сооружений и 17 ирригационных систем. Реализация этих проектов позволит ввести 31 тысячу га новых орошаемых земель, аккумулировать 180 млн кубометров воды, отремонтировать 181 км магистральных каналов, повысить урожайность с 16 до 27 центнеров с гектара. Кроме того, за счет использования гидропотенциала реки Иртыш площадь орошаемых земель в области дополнительно увеличится на 70 тысяч га и в целом составит 214 тысяч га. В результате площадь применения водосберегающих технологий вырастет с 13,9 до 88,2 тысяч га.

В агропромышленном комплексе предпринимаются конкретные шаги по реализации крупных инвестиционных проектов, которые придадут импульс экономическому развитию области. В районе Жанасемей начато строительство мясокомбината на базе ТОО «ЕвразияАгроСемей» стоимостью 7,7 млрд тенге и мощностью 11,4 тысяч тонн продукции в год. Вокруг мясокомбината планируется увеличить мощности откормочных площадок и создать мясной кластер, охватывающий полный производственный цикл. В этом направлении в текущем году крестьянским хозяйством «Меулит» введена в эксплуатацию производственная откормочная площадка на 5000 голов общей стоимостью 1,7 млрд тенге. До 2031 года планируется увеличить совокупную мощность откормочных площадок в области с 21 тысячи до 86,5 тысяч голов. Для этого предусмотрены все необходимые меры государственной поддержки и кредитные программы.

Благодаря диверсификации сельскохозяйственных культур и увеличению площадей под масличные культуры, реализованы новые проекты. ТОО «DI-NUR COMPANY» запустило завод по производству комбикормов и переработке масличных культур стоимостью 7 млрд тенге. ТОО «Шын Жан ЖУО АНГ-Сұңқар» ввело в эксплуатацию завод по переработке масличных культур стоимостью 1,5 млрд тенге.

Кроме того, в декабре текущего года в рамках развития перерабатывающей промышленности ТОО «QAZAQ ASTYQ GROUP» запустил линию по производству рафинированного подсолнечного масла с объемом инвестиций 8,2 млрд тенге. В результате реализация проекта позволит полностью устранить зависимость от импорта; на 100% обеспечить население области собственным подсолнечным маслом; увеличить экспорт на 60 тысяч тонн, при общем объеме производства 72 тысячи тонн готового масла.

Проект предусматривает создание полного производственного цикла - от производства кормов до выпуска готовой продукции (рафинированного подсолнечного масла) с безотходной переработкой семян подсолнечника.

Также на 2026–2027 годы прорабатывается вопрос внедрения водосберегающих технологий на посевных площадях в 29 тысяч га (кукуруза, соя) в районе Маканчи. Проект реализуется агрохолдингом HARVEST с привлечением иностранных инвестиций в объеме 34 млрд тенге через ТОО «Абай Харвест».

Продолжается возврат земель, не использованных в сельскохозяйственных целях. Возвращено 428 земельных участков общей площадью 152,3 тысяч га. План на текущий год будет выполнен. Вовлечено в сельскохозяйственный оборот 67,4 тысячи га земель.

РЕШЕНИЕ ИНФРАСТРУКТУРНЫХ ПРОБЛЕМ

Одна из важнейших задач – обеспечение населения теплом. Вопрос теплоснабжения города Семей и районных центров остается актуальным. В период отопительного сезона проводился регулярный анализ и принимались меры по устранению аварий на тепловых сетях. Благодаря поддержке президента и Правительства на эти цели в текущем году выделено 11,8 млрд тенге. За счет указанных средств для бесперебойного теплоснабжения в городе Семей проведена масштабная модернизация 12 теплоисточников, заменены тепловые сети общей протяженностью 13,6 км. В городе Аягöz имелаcь проблема дефицита тепловых мощностей. В целях ре-

шения данной проблемы в течение двух месяцев (август-сентябрь) в котельной «Центр» установлены три котла мощностью по 10 Гкал/час и заменены 3,9 км тепловых сетей.

В городе Курчатов, Жарминском и Бородулихинском районах, а также в районе Жанасемей выполнены ремонтные работы на 9 теплоисточниках и 4 км тепловых сетей.

На сегодня тепловые источники, бюджетные организации и жители полностью обеспечены необходимым запасом угля.

В целом отопительный сезон в области начался 29 сентября и проходит в штатном режиме. На правом берегу города Семей имеется дефицит тепловой энергии (146,99 Гкал). Для решения данной проблемы президентом дано поручение построить новую ТЭЦ. Акимат с участием АО «Самурк-Энерго» и проектной организации создал оперативную рабочую группу. Определена строительная площадка (левобережье, район поселка Стенной) и место складирования золошлаковых отходов. В настоящее время завершается разработка технико-экономического обоснования. Тепловая мощность ТЭЦ составит 1000 Гкал, электрическая - 360 МВт. Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию первой очереди - третий квартал 2029 года.

Реализация строительства ТЭЦ позволит закрыть экологически неблагоприятные и маломощные котельные.

В сфере водоснабжения по поручению главы государства в этом году необходимо на 100% обеспечить население централизованным водоснабжением (2024 год – 93,7%). В текущем году за счет всех источников финансирования на эти цели выделено 16,7 млрд тенге, в том числе 10,1 млрд тенге за счет средств специального государственного фонда.

До конца года будет реализовано 33 проекта с охватом 38 тысяч человек. В результате показатель обеспеченности будет доведен до 100%.

В целях снижения износа водопроводных сетей будет завершена реконструкция четырех объектов (пос. Чаган, с. Алғабас, Архат, Акой), износ сетей снизится до 40%. В следующем году запланирована реализация 24 проектов по реконструкции водопроводных сетей. Помимо этого, в данных массивах Мурат и Бобровка областного центра ведутся работы по строительству сетей электро-снабжения (общая стоимость проектов – 2,2 млрд тенге).

ДОРОЖНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

В этом году завершена реконструкция 184 км автодороги республиканского значения Калбатау - Майкапшагай. Этот маршрут улучшит внутреннее и внешнее транспортные связи региона, а также позволит укрепить приграничные торгово-экономические отношения области с соседними Восточно-Казахстанской и Павлодарской областями, а также с КНР.

Также близится к завершению реконструкция автодороги Талдыкорган – Калбатау – Усть-Каменогорск. В настоящее время основная часть трассы уже заасфальтирована, ведутся работы по благоустройству.

Кроме того, с китайской компанией China Railway Asia-Europe Construction Investment Co. LTD подписано соглашение о строительстве объездной дороги вокруг города Семей. Проект будет реализован в рамках совместного казахстанско-китайского консорциума до 2028 года.

На ремонт местных дорог в этом году выделено 21,4 млрд тенге, что позволит охватить 358,8 км дорог, в том числе в Семее проведен ремонт на 52 улицах. Также в областном центре заасфальтированы 40 дворовых территорий, благоустроено 35 дворов. Построена новая дорога, соединяющая микрорайоны Карагайлы и Энергетик с трассой Омск – Майкапшагай с пешеходными и велодорожками, установкой опор освещения.

В дальнейшем, по мере возможности бюджета, поэтапно будут продолжены ремонт и благоустройство дорог.

Ведется строительство нового четырехполосного моста в городе Семей (стоимость 46,6 млрд тенге, освоено до 2025 года 16,8 млрд тенге, на 2025 год выделено 10,3 млрд тенге). Проект реализуется при поддержке главы государства и будет завершен за счет безвозмездного гранта Китая. Подписано соглашение о технико-экономическом сотрудничестве, оставшиеся документы находятся в проработке, поступление средств ожидается в следующем году.

На подвесном мосту проведены ремонтные работы дорожного полотна, а для его реконструкции разрабатывается проектно-сметная документация.

СТРОИТЕЛЬСТВО ЖИЛЬЯ И СОЦИАЛЬНЫХ ОБЪЕКТОВ

С начала года объем строительных работ по области составил 194 млрд тенге, введено 159,9 тысяч кв. м. жилья. Для обеспечения жильем социально-уязвимых категорий населения выделено 23,3 млрд тенге на приобретение 1146 арендных квартир, из которых акиматами городов и районов уже приобретены 213 квартир. В микрорайоне Карагайлы города Семей введены в эксплуатацию четыре кредитных дома, продолжается строительство еще 13 домов.

В области в очереди на жилье состоят около 30 тысяч человек, из них в Семее - 20,5 тысяч человек (в том числе 3357 многодетных семей). С учетом износа инфраструктуры исторического центра города и нехватки свободных площадок для нового строительства, предложено создать новый жилой район с размещением административно – делового центра. Этот проект станет ключевым для города Семей, новым драйвером роста для развития региона. Он обеспечит новые рабочие места и

привлечение значительных инвестиций. Для снижения очередности и удовлетворения потребностей населения в жилье ведется корректировка генерального плана города Семей.

При поддержке президента в рамках акции «Абайға құрмет» каждый регион страны реализует по одному объекту в нашей области. Большинство этих зданий будут возведены именно в новом жилом районе.

На сегодня 14 регионов активно ведут проектные работы: Мангистауская область - Дом Дружбы, Туркестанская область - Выставочный центр, Северо-Казахстанская область - Площадь государственных символов, Актюбинская область - Центр единоборств, Павлодарская область - Центр настольного тенниса, Атырауская область - библиотека «Абай әлемі», Кызылординская область - здание «Анаға тағзым», Костанайская область - Центр духовности, Карагандинская область - Ботанический сад, Восточно-Казахстанская область - благоустройство набережной Иртыша, Западно-Казахстанская область - линейный парк, а также город Астана - школа «Келешек», город Алматы - медиацентр, город Шымкент - Центр творчества.

В целях снижения дефицита учебных мест в рамках нацпроекта «Келешек мектеп» в прошлом году построены три школы (на 1200 мест - в районе Карагайлы города Семей, на 600 мест - в поселке Водный, на 300 мест - в селе Бескарагай). В этом году в городе Аягöz введена в эксплуатацию школа на 600 мест. Учебный процесс начался со второй четверти 2025–2026 учебного года. Ведется строительство школы на 300 мест в поселке Восточный города Семей. Для решения вопроса аварийной школы в селе Суыкбулак Жарминского района в июле текущего года начато строительство новой школы на 100 мест. В городе Семей строятся пристройки к школам № 4 и № 30.

В текущем году на капитальный ремонт 12 школ направлено 2,9 млрд тенге, из них в 9 школах проведен капитальный ремонт с оснащением в рамках реновации. Для 75 школ области приобретены 131 учебный кабинет, из них 89 кабинетов новой модификации. До конца года через фонд «Қазақстан халқына» будут установлены еще 58 кабинетов в 36 школах. С 2024 года строится многофункциональный Дворец школьников на 500 мест. На сегодня готовность объекта - 75%. В октябре на завершение строительства из специального государственного фонда выделено 7,6 млрд тенге.

В рамках нацпроекта «Модернизация сельского здравоохранения» в прошлом году построено 62, а в этом - два новых медицинских объекта в селах Кожакельды и Аккала (район Аксуат). До конца года будет сдана врачебная амбулатория с дневным стационаром в селе Урджар.

Из специального государственного фонда выделено 5,6 млрд тенге на строительство трех социальных объектов: психоневрологического интерната на 100 мест для лиц старше 18 лет в г. Семей (2,6 млрд тенге); пристройка Центра чрезвычайного коронарного вмешательства на базе Урджарской многопрофильной центральной районной больницы (2,7 млрд тенге); пристройка здания для МРТ к Аягөзской центральной районной больнице (250,7 млн тенге). Всего на укрепление материально-технической базы сферы здравоохранения направлено 6,9 млрд тенге.

Создан пансионат «Салауатты ана» для оказания социально-медицинской помощи беременным женщинам в отдаленных районах. По поручению президента разрабатывается проектно-сметная документация на строительство областной многопрофильной клинической больницы на 300 коек в Семее.

ЗАНЯТОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

В данной сфере все социальные обязательства государства выполняются в полном объеме. Постоянно осуществляются трудоустройство, поддержка малообеспеченных семей и лиц с инвалидностью, назначение социальных выплат. По итогам II квартала уровень безработицы составил 4,7% (в 2024 году - 4,8%), сохраняется тенденция снижения данного показателя (по республике - 4,6%).

В целях обеспечения граждан качественными рабочими местами утверждена Региональная карта создания рабочих мест. С начала года трудоустроены 23 243 человека (на постоянные рабочие места - 14 641, временные рабочие места - 8 602).

Одним из важных направлений работы является социальная поддержка лиц с инвалидностью. В области проживает 23,8 тысяч человек с инвалидностью, из них 2,9 тысяч - дети. В рамках поддержки данной категории лиц предусмотрено обеспечение техническими средствами и услугами реабилитации. За отчетный год через Портал социальных услуг приобретено 12 595 единиц технических средств реабилитации и услуг (технические средства – 9715, услуги индивидуальных помощников - 896, услуги сурдоперевода - 228, санаторно-курортное лечение - 1756).

В рамках Дорожной карты партии «Амалат» для обеспечения доступности объектов социальной и транспортной инфраструктуры из 206 зданий адаптировано 192. Работа в данном направлении продолжается.

КУЛЬТУРА И СПОРТ

В сфере культуры функционируют 296 объектов. Наряду с государственными и национальными праздниками проведен ряд значимых культурных мероприятий, популяризирующих национальное искусство и духовности.

В этом году в соответствии с поручением президента Касым-Жомарта Токаева на должном уровне отмечено

180-летие выдающегося поэта, мыслителя и просветителя Абая Кунанбаева. Впервые юбилей Абая проходил в формате 10-дневной программы. Мероприятия культурно-духовного, познавательного и интеллектуального характера состоялись на высоком уровне. В рамках Комплексного плана проведения свыше 100 мероприятий международного, республиканского и регионального уровней: презентация энциклопедического портала и ряда книг об Абая, научная конференция, интеллектуальные соревнования среди молодежи, национальные игры.

В селе Карауыл было установлено более 200 юрт, прибыла специальная делегация из 19 регионов. Число участников торжеств превысило 50 тысяч человек.

В честь юбилея проведены ремонтные и инфраструктурные работы: отремонтированы участки дорог Семей - Карауыл (20 км-1,2 млрд тенге) и Семей - Кайнар (15 км – 1,3 млрд тенге), улучшена связь. Абайский район полностью обеспечен интернетом, благоустроены улицы, площади и парки.

По инициативе акимата области в Риме в парке Вилла Грациопли установлен бюст Абая.

Среди достижений в сфере культуры, Казахский музыкально-драматический театр имени Абая на международном фестивале «Biken Fest – II» в городе Талдыкорган завоевал гран-при за спектакль «Абай айтқан Еңлік – Кебек». Молодежный театр «Дарига-ай» на международном театральном фестивале имени Ж. Хаджиева в городе Жезказган получил Гран-при за спектакль «Өз отыңды өшірме» («Не гаси свой огонь»).

Государственная филармония имени Амре Кашаубаева провела 85 концертов, подарив духовный праздник почти 24 тысячам зрителей. В рамках ежегодного фестиваля «Рухани қазына» областная библиотека победила в номинации «Лучшая библиотека областного значения». Кроме того, в городе Шымкент в рамках выездного заседания на тему «Библиотеки Казахстана: культура чтения, искусственный интеллект и цифровизация», сотрудник областной библиотеки был удостоен награды «Библиотекарь года – 2025» по решению Казахстанской библиотечной ассоциации. В текущем году в области в рамках проекта «Kıtar – Іab» фонда «Қазақстан халқына» проведена реконструкция 30 сельских библиотек.

В сфере физкультуры и спорта проведено около 400 массовых мероприятий, в которых приняли участие более 50 тысяч человек. 451 спортсмен вошел в состав национальных сборных Казахстана (взрослые - 156, молодежь - 112, юниоры и подростки - 183). На республиканских соревнованиях завоевано 1355 медалей (в том числе 413 золотых, 373 серебряных, 569 бронзовых), на международных – 235 (в том числе 72 золотых, 66 серебряных, 97 бронзовых).

В олимпийских и национальных видах спорта завоевано 30 золотых, 18 серебряных и 10 бронзовых медалей на чемпионатах Азии, а также четыре золотые, три серебряные и две бронзовые медали на чемпионатах мира.

Футбольная команда «Елимай» завершила сезон 2024–2025 годов на четвертом месте и получила путевку в квалификацию Лиги конференций УЕФА. Футзальная команда «Семей» выиграла Кубок Казахстана и будет участвовать в Лиге чемпионов 2025–2026 годов.

Через информационную платформу «Даму бала» в этом году 91 спортивной секцией охвачено 5 515 детей.

Показатель «Обеспеченность населения спортивной инфраструктурой на 1000 человек» достиг 52%.

С начала года построены три спортивных объекта, пять объектов на стадии завершения, по 11 ведутся строительные работы. Также в рамках меморандума предпринимателями области строится пять спортивных объектов.

В рамках форума «Туған жерге туынды тік» подписан меморандум между акиматом Семей и ТОО «KAZ Minerals» о строительстве стадиона на 25 тысяч зрителей.

Системно ведется работа в сфере молодежной политики. Численность молодежи по области составляет 24,9% или 150 217 человек. В этом году было создано государственное учреждение - управление по вопросам молодежной политики, координирующее реализацию государственной молодежной политики. По Региональной карте занятости по итогам девяти месяцев трудоустроено 7106 молодых людей. В текущем году более 60 человек получили безвозвратный грант в размере 1,5 млн тенге для реализации новых бизнес-идей. По программе «Жасыл ел» трудоустроено 1000 человек.

В рамках 180-летия Абая прошла интеллектуальная игра «Абай QUIZ», в которой участвовало 180 команд - это достижение вошло в Книгу рекордов Казахстана.

В дальнейшем особое внимание будет уделено созданию условий для молодежи, ее занятости, предпринимательству и здоровому образу жизни.

По инициативе президента активно реализуется программа «Таза Қазақстан». Утвержден региональный план из 44 мероприятий, на сегодня 25 уже реализованы. Установлено 380 камер для фиксации экологических нарушений, высажено 70 511 деревьев.

С 5 апреля еженедельно проходили санитарно-экологические субботники, в которых приняли участие 349 тысяч человек.

В рамках программы «Таза Қазақстан» проведен первый этап конкурса «Образцовое село», в результате определены победители в 10 районах. На сегодня в социальных сетях проводится подготовка к областному этапу конкурса.

Айман ШАРИПХАНОВА

НАШ ГОРОД

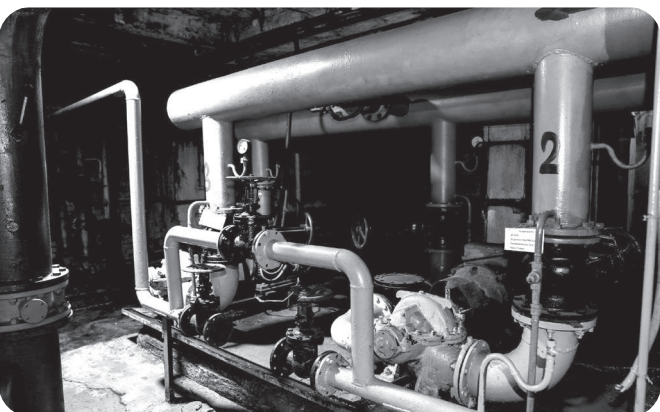
БЕСПЕРЕБОЙНАЯ ПОСТАВКА ТЕПЛА

Аким города Семей Адлет Кожанбаев объехал тепловые объекты и проверил ход их работы. В частности, он посетил ТЭЦ-1, РК-1, РК-3, а также котельные «Центральный» и «103, 103 А», где ознакомился с выполняемыми работами и показателями теплоснабжения.

Во время обхода аким уделил особое внимание техническому состоянию котельных, режимам работы сетей и проведенным ремонтным операциям. Специалисты доложили о текущей нагрузке оборудования на станциях, его стабильности, а также предоставили информацию о ходе отопительного сезона.

На данных тепловых объектах в зимний период круглосуточно работают около 600 сотрудников. А летом к выполнению капитальных и текущих ремонтных работ при-

влекается около 400 специалистов. - Отопительный сезон начался больше месяца назад. Ослаблять работу нельзя. Мы не должны допустить снижения температуры тепла в жилых домах и социальных объектах, - подчеркнул Адлет Кожанбаев. Кроме того, руководителям организаций поручено усилить ответственность, чтобы обеспечить безопасное и стабильное прохождение отопительного сезона.

Айман ШАРИПХАНОВА

ПРОБЛЕМЫ ВЗЯТЫ НА КОНТРОЛЬ

Жители дачных массивов Бобровка и Мурат просят местные исполнительные власти решить ряд проблем, в сфере жилищно-коммунального хозяйства.

Так, на недавней встрече с акимом города Адлетом Кожанбаевым, речь шла о состоянии дорог, отсутствии уличного освещения, нехватке питьевой воды, а также о необходимости

установки детской игровой площадки. Во встрече приняли участие

руководители городских отделов, представители коммунальных служб и подрядных организаций, которые ответили на вопросы жителей. Адлет Кожанбаев подчеркнул, что все озвученные проблемы будут взяты на контроль, и сообщил, что для их поэтапного решения будет подготовлен соответствующий план на следующий год. - Для решения вопросов мы подготовим план на ближайшие годы. Развитие дачных массивов должно осуществляться последовательно и планомерно. В ближайшее время мы вновь встретимся с вами, чтобы представить проект, - отметил глава города.

Следует напомнить, что ранее уже проходила встреча по вопросу подключения электричества в дачном массиве Мурат. На сегодняшний день здесь в тестовом режиме подано электроснабжение, и проводится проверка стабильности сети. Это является одним из первых шагов по обеспечению территории полноценной инфраструктурой.

Айман ШАРИПХАНОВА

АКТУАЛЬНО

ЗДОРОВЬЕ НАСЕЛЕНИЯ - В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ

В области Абай реализуются проекты Всемирной организации здравоохранения «Здоровые города», «Школы, способствующие укреплению здоровья», «Здоровые университеты», «Здоровые рабочие места». Об этом на площадке Региональной службы коммуникаций сообщили специалисты Департамента санитарно-эпидемиологического контроля области Абай.

ИНИЦИАТИВА ВОЗ «ЗДОРОВЫЕ ГОРОДА»

Она направлена на создание таких городов, где каждому человеку комфортно, безопасно и приятно жить. Здоровый город - это место, где чисто и уютно, где заботятся об экологии, поддерживают друг друга и дают каждому возможность участвовать в решениях, влияющих на собственное здоровье и благополучие. В таком городе у всех есть доступ к качественной пище, чистой воде, жилью, работе, безопасности и здравоохранению. Он открывает возможности для общения, творчества и самореализации, а экономика развивается устойчиво, инновационно и разнообразно.

Особое внимание уделяется сохранению культурного наследия и развитию современной системы здравоохранения, которая помогает людям быть активными и здоровыми. В Казахстане проект «Здоровые города и регионы» способствует созданию комфортной и безопасной городской среды, укреплению здоровья жителей и сокращению неравенства. Главная цель - развитие здоровой городской среды, которая поощряет физическую активность, устойчивую мобильность, здоровое питание, снижение потребления табака и алкоголя, охрану окружающей среды.

- Департаментом санитарно-эпидемиологического контроля по области Абай проводится работа в направлении улучшения качества жизни и охраны здоровья населения. В соответствии с Концепцией развития здравоохранения РК до 2026 года, утвержденной постановлением Правительства, проводится работа по реализации данных международных проектов с целью обеспечения приоритета здоровья населения, его сохранение и укрепление, - подчеркнула заместитель руководителя ДСЭК Айгуль Токтабаева.

Работы по проекту «Здоровые города» по области запланированы к 2026 году.

Об основных направлениях проекта информировала Айжан Ахатаева, руководитель отдела мониторинга, анализа и оценки рисков ДСЭК.

- Во-первых, это чистая и безопасная окружающая среда. Наши специалисты ведут контроль за качеством воздуха, воды и почвы, озеленением городов, развитием парков, скверов и зон отдыха, следят за соблюдением нормативов управления отходами и снижением загрязнения. Во-вторых, проект включает в себя обеспечение населения доступной и качественной медицинской помощью. Это подразумевает укрепление первичной

медико-санитарной помощи, развитие профилактических программ, повышение доступности медицинских услуг для всех групп населения, - отметила Айжан Ахатаева.

По словам спикеров, городская инфраструктура, способствующая здоровью также в поле зрения ВОЗ. Сюда входит: обустройство пешеходных зон, велодорожек, безопасных улиц. Кроме того, должны быть условия для физической активности: спортплощадки, стадионы, фитнес-зоны, комфортные условия для детей, пожилых людей и людей с ограниченными возможностями.

Немаловажным фактором проекта является питание и продовольственная безопасность. В том числе продвижение здорового питания, работа с магазинами, рынками и поставщиками на доступность полезных продуктов, снижение потребления соли, сахара и трансжиров. Департаментом со следующего года намечено проведение просветительских мероприятий, акций, форумов, направленных на вовлечение жителей в процессы принятия решений, касающихся здоровья, поддержки инициатив от граждан, НПО, бизнес-сектора.

ПРОЕКТ «ЗДОРОВАЯ ШКОЛА»

Он направлен на то, чтобы сделать общеобразовательные учреждения местом, где дети не только получают знания, но и укрепляют здоровье, формируют полезные привычки и учатся заботиться о себе.

Цель программы - вовлечение родителей и педагогов в создание «здоровой школы», где дети чувствуют себя комфортно и безопасно, физически активны, знают о правильном питании и отдыхе, умеют управлять эмоциями и взаимодействовать с окружающими.

В рамках внедрения данного проекта в школах области были проведены семинары-совещания и круглые столы, на

которых наглядно показаны все этапы реализации программы, направлены методические рекомендации и информационные материалы. На сегодняшний день эта работа продолжается.

Как сообщила Фаина Батуллина, главные специалисты отдела ДСЭК: «На участие в проекте «Здоровая школа» подали заявки 125 общеобразователь-

от вредных привычек и развития их здоровья. В содержание учебных программ внесены такие темы, как о вреде курения и наркотиков по предметам: биология, познание мира, естествознание и физическая культура. Наряду с этим в школах будут проводить мероприятия по профилактике употребления психоактивных веществ и вейпов с участием сотрудников полиции и медицинских работников», - отметил вице-министр. Всего по республике к данной работе привлечены 90 тысяч специалистов, более 8 тысяч педагогов-психологов и 4000 социальных педагогов.

ПРОЕКТ «ЗДОРОВЫЕ УНИВЕРСИТЕТЫ»

Направлен на формирование здоровой образовательной среды, повышение осведомленности студентов о факторах риска и развитие культуры сохранения здоровья среди молодежи. Для ре-

ализации принципов проекта Семейский медицинский университет подал заявку на участие и разработал план мероприятий.

В рамках проекта был проведен областной семинар с участием представителей вузов региона, где было отмечено, что университеты должны быть не только центром образования, но и пространством, способствующим укреплению здоровья студентов и их личностному развитию.

Во время семинара обсуждались во-

ЖАРМИНСКИЙ РАЙОН

В современных условиях развития казахстанской государственности важнейшей конституционной ценностью является демократия, а главным компонентом реформы президента РК стало принятие концепции «Слышащее государство».

КАЖДЫЙ ГРАЖДАНИН ДОЛЖЕН ЗНАТЬ, ЧТО ОН УСЛЫШАН

Концепция «Слышащего государства» предполагает активное взаимодействие правительства с гражданами, в том числе с молодежью, учет их потребностей, мнений и предложений. Такой подход учитывает интересы различных групп населения и признает важность их участия в процессе принятия решений.

Для вовлечения молодежи в политическую жизнь страны эксперты предлагают, например, повысить качество госуправления и обеспечить работу демократических институтов. Следуя концепции государства и исполняя поручения президента страны Касым-Жомарта Токаева, в этом году в области Абай было создано отдельное управление по делам молодежи.

- Наша главная задача создать больше перспектив для самовыражения молодежи в политической и общественной жизни, в бизнесе, в науке, творчестве, в построении трудовой карьеры во всех сферах жизни. По оценкам экспертов в стране 69% молодых людей считают, что у молодежи должно быть больше возможностей для участия в политической жизни. Но не все знают об существующих механизмах. Например, об онлайн-инструментах для выражения мнений и идей. В Казахстане действует цифровая система «Открытое правительство», которая включает платформы для доступа к сведениям о работе власти и участия в обсуждениях проектов нормативных правовых актов, - отметил руководитель управления молодежной политики области Абай Олжас Бейсенбаев на недавней встрече с молодежью Жарминского района.

Речь идет об открытом собрании с молодежью, на котором рассматривались направления молодежной политики, а также возможности участия в государственных программах и развития предпринимательства среди молодежи.

Мероприятие прошло в Молодежном ресурсном центре района. В ходе встречи были обсуждены темы трудоустройства молодежи, государственной службы, предпринимательства и формирование здорового образа жизни. Руководитель призвал молодежь активно использовать возможности, предоставляемые государством.

- Если говорить о приоритетах, прежде всего нам необходимо шире распространять информацию среди молодежи. В рамках нашего проекта, который охватывает такие направления, как молодежное предпринимательство, трудоустройство и приобретение жилья, действуют программы. Например, «Наурыз» и другие жилищные инициативы о которых не все осведомлены. Многие не знают, подходят ли они по условиям программ и ищут информацию в социальных сетях. Однако, если обращаться к официальным источникам, таким, как ПП «Атамекен» и карьерные центры можно получить достовер-

ные сведения, так же, как и на сегодняшней встрече.

Участникам встречи рассказали о мерах государственной поддержки предпринимательства, возможностях получения льготных кредитов, приобретения жилья и трудоустройства. Также были представлены новые проекты социальной инициативы, реализуемые в регионе.

- На наш взгляд молодые люди получили исчерпывающую информацию по интересующим их вопросам. Были затронуты все актуальные темы. Был приглашен куратор НПП «Атамекен», который ответил на многие вопросы и предоставил важную информацию, направленную на развитие потенциала молодежи. Мы продолжим работу по решению обозначенных проблем и реализации проектов, выстраивая тесное взаимодействие с представителями молодого поколения, - сообщила Назерке Жунусова, директор Молодежного ресурсного центра Жарминского района.

Встреча была направлена на повышение активности молодежи. Подобные мероприятия способствуют укреплению взаимоотношений и выстраиванию открытого диалога между молодежью и представителями власти, а также повышают роль молодых людей в обществе. Управление молодежной политики области планирует продолжить реализацию проектов, направленных на трудоустройство, развитие предпринимательства, воспитание патриотизма и пропаганду здорового образа жизни, а также проводить аналогичные встречи в каждом районе области.

На взгляд Талгата Калиева, директора ТОО «Институт прикладных этнополитических исследований», политолога, концепцию «Слышащее государство» нужно понимать более широко. Главным здесь выступает совместное, партнерское решение системных вопросов и проблем, формирование курса развития страны, определение приоритетов и задач при разработке законопроектов, серьезных программ развития и так далее.

- Сейчас создается впечатление, что отношение к «слышащему государству» в определенном смысле потребительское: люди обращаются к чиновникам, к главе государства по малейшему поводу, требуют решения своих сиюминутных вопросов и проблем. Не думаю, что это верный подход. В моем понимании «слышащее государство» - некая форма партнерства между властью и обществом. Она в первую очередь подразумевает открытость государства, причем не только к обсуждению злободневных проблем, но и принимаемых решений - чтобы важные для всей страны решения принимались не в закрытом формате, а с вовлечением широких слоев населения, чтобы государство умело слушать их мнение, а не просто выслушивать жалобы, - уверен политолог.

Айман ШАРИПХАНОВА

просы профилактики неинфекционных заболеваний и внедрения проекта ВОЗ «Здоровые университеты». Особое внимание уделялось основным факторам риска для здоровья студентов: неправильному питанию, низкой физической активности, употреблению табака и алкоголя, стрессовым нагрузкам.

ПРОЕКТ «ЗДОРОВЫЕ РАБОЧЕЕ МЕСТА»

Направлен на сохранение и укрепление здоровья работников, создание условий, способствующих ведению здорового образа жизни, а также на снижение затрат, связанных с временной нетрудоспособностью вследствие хронических и профессиональных заболеваний.

Проект объединяет ключевые направления - профилактику заболеваний, сохранение психического здоровья, пропаганду правильного питания и физической активности, повышение санитарной грамотности и создание благоприятной производственной среды.

«Здоровые рабочие места» - это не просто инициатива, а стратегический приоритет, способствующий формированию здоровой и продуктивной рабочей силы, которая является ключевым фактором национального, экономического и социального роста.

С целью обеспечения безопасных условий труда и профилактики профессиональных заболеваний в проект «Здоровые рабочие места» подано заявку ТОО «Семей цемент зауыты», начав реализацию мероприятий по улучшению условий труда и укреплению здоровья сотрудников. Внедрение данного проекта побуждает каждого работодателя ставить благополучие сотрудников на первое место, повышать производительность, снижать текучесть кадров и улучшать моральный климат в коллективе.

В рамках данных проектов ВОЗ в Казахстане проводятся: международные семинары, конференции и тренинги; широкомасштабные акции и дебаты (например, «Молодежь против наркотиков, алкоголя и табакокурения») фестивали здоровья; сдача Президентских тестов с целью повышения физической активности; конкурс «Брось курить и выиграй»; создаются «Молодежные Центры здоровья»; выпускается информационно-наглядный материал (плакаты, брошюры, буклеты, стикеры, видеofilмы и видеоролики); проводятся теле- и радиодбаты по актуальным проблемам.

По предварительным оценкам экспертов ВОЗ, к 2029 году ожидается снижение факторов риска для здоровья, укрепление здоровья детей и молодежи, развитие безопасной и активной городской среды, эффективное взаимодействие всех служб, отвечающих за здоровье населения.

Айман ШАРИПХАНОВА

ГЕНДЕРНОЕ РАВЕНСТВО

ЖЕНЩИНА – ДЕЯТЕЛЬ, ПОЛИТИК, РУКОВОДИТЕЛЬ

- Мейрамгуль Рысбековна, что побудило вас выбрать путь общественной и политической деятельности?

- Возможно, это звучит слишком пафосно, но меня всегда вдохновляло желание приносить пользу обществу. Еще со школьных лет я понимала, что положительные перемены начинаются с активной гражданской позиции. Я не была старостой класса, но я была активным организатором всех классных и внутришкольных мероприятий. Неважно было ли это спортивные соревнования, праздничные концерты, патриотические акции, экологические, благотворительные акции, конкурсы, школьные линейки – я всегда была в гуще всех событий. При этом, мной всегда двигало не желание саморекламы или стремление выделиться, а искреннее понимание того, что если каждый ученик будет активен, поделиться своими идеями и будет участвовать в школьной жизни, то она станет более яркой, насыщенной и осмысленной.

Поэтому участие, уже во взрослой жизни, в общественной и политической деятельности стало для меня естественным продолжением стремления улучшить жизнь людей вокруг, защищать интересы своих земляков и вносить вклад в развитие района.

- Как вы оцениваете участие женщин в управлении и принятии решений в Бескарагайском районе?

- Хочу подчеркнуть, что в нашем районе вопрос гендерного равенства решается на достойном уровне. Подтверждением этому служат реальное участие женщин в управлении. Так, в депутатском корпусе из 11 депутатов - пять женщины. Из 10 акимов сельских округов - две женщины, которые достойно руководят своими территориями. Более 15 женщин занимают руководящие должности в организациях и учреждениях района. А в сфере образования из 21 школы более половины возглавляют женщины-директора.

Это говорит о том, что женщинам доверяют, их профессионализм и ответственность признаны и ценятся наравне с мужчинами. Мужчины относятся к нам с уважением и поддержкой, признавая, что там, где присутствует женская энергия и подход, всегда царят порядок, системность и гармония. Коллеги-мужчины видят в нас не конкурентов, а надежных коллег. Они сами говорят: там, где есть женщина, там всегда порядок и особая атмосфера взаимопонимания. Мы умеем решать даже сложные вопросы мирным путем - через диалог, договоренности и разъяснение, что, как правило, не так характерно для мужчин.

Я с радостью отмечаю, что женщины нашего Бескарагайского района все активнее заявляют о себе в сфере управления. Они не просто занимают должности, а действительно вносят новые подходы, идеи, болеют душой за развитие их сферы и района в целом.

- Как считаете, какие барьеры чаще всего мешают женщинам реализовать себя как лидеров?

- Несмотря на положительную динамику женского лидерства, мое мнение, что основные барьеры, с которыми сталкиваются женщины на пути к лидерству, связаны не столько с профессиональными, сколько с социальными стереотипами. До сих пор существует мнение, что женщина должна выбирать между карьерой и семьей. Однако на практике мы видим, что современная женщина успешно совмещает и работу, и материнство, и общественную деятельность.

В этой связи, пользуясь случаем, хочу выразить особую благодарность своему супругу Тасболату, который всегда поддерживал меня во всех начинаниях и профессиональном развитии. Моя работа связана с поездками по селам района, задержками на работе, командировками, встречами, в том числе с коллегами мужского пола.

В современном обществе все больше женщин проявляют себя в политике, общественной деятельности и управлении. Их активное участие в принятии решений становится важным фактором устойчивого развития регионов. Председатель маслихата Бескарагайского района Мейрамгуль Абылгазиева - одна из тех, кто своим примером доказывает: женщина может быть успешным лидером, способным объединять людей и вдохновлять на перемены. В беседе с нами она поделилась своим взглядом на роль женщин в управлении, рассказала о барьерах и возможностях, а также о том, что помогает ей оставаться верной делу служения обществу.

сят реальный вклад в развитие женских инициатив на местном уровне.

- Как вы вдохновляете коллег и молодежь на активную гражданскую позицию?

- Считаю, что вдохновлять можно только личным примером. Я стараюсь, чтобы мои слова и дела совпадали, стараюсь быть открытой и честной с коллегами. Говорю с ними о проблемах и выражаю

На открытии отделения районной больницы

На торжественном мероприятии в честь Дня Республики

в кругу коллег

дарить тепло старшему поколению

Несмотря на это, он никогда не препятствовал моей деятельности, не ставил рамок, а наоборот доверяет и помогает.

В те годы, когда я только становилась на путь руководителя, у нас были маленькие дети, но именно поддержка моего мужа, понимание и вера в меня помогли преодолеть трудности. И, откровенно говоря, без этой опоры и семейного согласия я бы не достигла тех успехов, которых имею сегодня.

Думаю, каждая женщина-лидер согласится: за ее успехом всегда стоит крепкий семейный тыл. Когда дома царит доверие, уважение и взаимопонимание - тогда и на работе все получается. Ведь для женщины, какой бы сильной и целеустремленной она ни была, поддержка близких - это не просто помощь, это внутреннее спокойствие, уверенность, что ты не одна.

Если честно, других барьеров я не вижу... Поэтому всем сердцем хотела бы, чтобы в обществе укреплялось понимание: лидерство - это не вопрос пола, а вопрос компетентности, ответственности и стремления приносить пользу.

- Что делает маслихат для поддержки женских инициатив и лидерства?

- Конечно, трудно сказать, что именно маслихат в отдельности делает многое для поддержки женских инициатив и лидерства. Вместе с тем, в целом по стране проводится последовательная политика по укреплению гендерного равенства и развитию женских инициатив. В этой связи,

когда государственные органы разрабатывают и вносят на рассмотрение сессии маслихата программы, другие НПА - будь то поддержка женского предпринимательства, социальные проекты или меры по защите и поддержке матерей, - мы всегда активно их поддерживаем. При необходимости вносим предложения и дополнения, направленные на улучшение условий для самореализации женщин.

Хочу сказать, что маслихат района всегда открыт для женских инициатив. Повторюсь, что почти половину депутатского корпуса районного маслихата составляют женщины, все они обладают активной гражданской позицией. Наша коллега - депутат Динара Тусупова возглавляет женское крыло, созданное при районном филиале партии «Аманат». Она активно привлекает коллег-депутатов для участия в различных мероприятиях, встречах, круглых столах и других диалоговых площадках. Кроме того, мы всегда откликаемся на благотворительные инициативы женского крыла. Буквально недавно поддержали мероприятие в поддержку детей с особыми образовательными потребностями.

Кроме того, я сама являюсь членом Совета матерей района. Наш совет проводит большую работу по поддержке матерей, укреплению семейных ценностей и развитию женских инициатив. Тем самым женщины-депутаты подают личный пример участия в общественной жизни и вно-

свое мнение открыто, как есть, ведь люди чувствуют искренность. Когда коллеги видят, что ты не боишься брать на себя ответственность, проявляешь инициативу и добиваешься результатов, - это мотивирует сильнее любых призывов.

Я всегда открыта к диалогу с молодежью, скажу больше, мне нравится с ними общаться, стараюсь поддерживать их идеи, наоборот молодежь мотивирует меня! Общение с молодежью всегда заряжает энергией и помогает оставаться современным, креативным, выражаясь молодежным сленгом «быть в теме». Благодаря таким встречам ты сам учишься новому, начинаешь понимать, что технологии и новые веяния - не что-то сложное, а интересное и полезное. Вот, например, в настоящее время в Доме культуры организована очень необычная выставка. Наша молодежь взяла фотографии социальных объектов района - парков, мест отдыха, туристических локаций, и с помощью искусственного интеллекта показала, какими они видят эти объекты в будущем, глазами молодого поколения.

Многие, возможно, посмотрев, скептически улыбнулись и подумали, что это фантазия. А я, наоборот, восприняла эту выставку с восхищением. Именно так и должна мыслить наша молодежь - смело, масштабно, с верой в развитие. Ведь если сегодня это кажется фантастикой, то завтра если именно такая креативная, талантливая и, что немаловажно, трудолюбивая

КУЛЬТУРА

БИБЛИОТЕКИ НА ШАГ БЛИЖЕ К БУДУЩЕМУ

В Бескарагайской районной центральной библиотеке прошел познавательный семинар на тему «Использование искусственного интеллекта и нейросетей в библиотечном деле». Мероприятие собрало библиотекарей со всех сельских округов района, став настоящей площадкой для обмена опытом и идей о будущем библиотечной работы.

С приветственным словом к участникам обратился заместитель руководителя отдела внутренней политики, культуры, развития языков и спорта района Жан Альжанов. Он подчеркнул, что развитие современных технологий открывает новые возможности для библиотек и делает труд библиотекарей более эффективным и востребованным.

Директор центральной районной библиотеки Динара Кабзольдина поделилась практическими аспектами применения искусственного интеллекта в библиотечной

деятельности, отметив, что цифровые инструменты помогают не только автоматизировать процессы, но и сделать работу с читателями более качественной и персонализированной.

В начале семинара состоялась торжественная церемония награждения лучших библиотекарей района.

Медалью «Почетный библиотекарь Казахстана» отмечены Ж. Ахметова (с. Ерназар) и Н. Рамазанова (с. Кара-Мурза). Благодарственным письмом Национальной библиотеки Казахстана награждена Л. Хамитова (с. Башкуль).

Благодарственное письмо управления культуры области Абай вручено Г. Тасжановой (с. Карагайлы). Благодарственное письмо директора Областной универсальной библиотеки получила К. Батталова (с. Коянбай). Почетной грамотой и благодарственным письмом профсоюзных организаций отмечены А. Темиргалиева (с. Беген) и А. Михайленко (с. Глуховка).

С интересным докладом о возможностях применения искусственного интеллекта в работе библиотек выступила библиотекарь из Канонерки С. Дуйсембина, продемонстрировав наглядную презентацию и поделившись идеями по внедрению инноваций в обслуживание читателей.

Семинар прошел в теплой, продуктивной атмосфере. Участники обменялись опытом, обсудили перспективы цифровизации библиотек, пути повышения цифровой грамотности сотрудников и читателей.

Мероприятие стало еще одним подтверждением того, что современные библиотеки - это не просто хранители книг, а центры инноваций и развития, где традиции гармонично сочетаются с технологиями будущего.

Нурай БАЙТОРИНА

ТУРИЗМ

Есть на карте области Абай место, где величаво шумит сосновый бор, серебристой ленточкой течет Иртыш и ласково сверкает на солнце соленое озеро Шипалы. Это Бескарагайский район - земля, где природа и человек учатся жить в гармонии, а внутренний туризм постепенно превращается в яркую страницу местной жизни.

БЕСКАРАГАЙ — КРАЙ, ГДЕ ОЖИВАЕТ ДЫХАНИЕ ПРИРОДЫ

Сегодня район уверенно делает шаги к тому, чтобы стать одной из самых привлекательных точек экотуризма региона. Здесь действуют две уютные гостиницы - «Мир» и «Ертіс жағалауы», а также база отдыха «Елимай», ставшая любимым местом для семейного отдыха. Летом детские голоса наполняют воздух в пришкольных лагерях «Радуга», «Жас канат» и «Достык» - здесь юные жители района учатся любить свою малую родину через игру, спорт и живое общение с природой.

Особое внимание в Бескарагае уделяют экологическому туризму. На территории Букебаевского филиала ГУ ГЛПР «Семей орманы» создан «Уголок зоны отдыха» прямо в сердце соснового леса. Это место ежегодно притягивает более пяти тысяч отдыхающих - тех, кто ищет тишины, запах хвои и пение птиц вместо городского шума.

Развивается и частный сектор. В селе Старая Крепость Глуховского сельского округа предприниматель Найль Маклаков построил рыболовную базу, где планируется выращивать до ста тонн рыбы в год. Здесь уже можно отдохнуть с удочкой на берегу, а вскоре появится ресторан, где гостей будут угощать свежим уловом.

Не отстают и другие уголки района. В селе Жыланды Канонерского округа открылась современная база отдыха «Zhylandy Eco Village», где уже сегодня можно насладиться чистым воздухом и тишиной степи. В будущем здесь появятся ресторан и бассейн — комфорт и природа соединятся в одном пространстве.

В Глуховском округе готовится к открытию физкультурно-оздоровительный комплекс «Шанырак», который станет еще одной точкой притяжения

для любителей активного образа жизни.

Но, пожалуй, главной жемчужиной района остается озеро Шошканы - соленое, с целебной грязью, известной далеко за пределами района. В ближайшие годы у его берегов начнется строительство современного санатория с грязелечебницей, зоной отдыха, гостиничным комплексом, коттеджами и баней. Проект ТОО «Aisua Trade» рассчитан на 2025–2027 годы и обещает стать настоящим прорывом в сфере лечебно-оздоровительного туризма.

Бескарагай - географическая точ-

ка, при этом место силы, где можно восстановить дыхание, найти вдохновение и прикоснуться к природе, не нарушая ее покой. Здесь каждый гость находит свой уголок уюта - кто-то под шум сосен, кто-то у зеркальной глади Иртыша, а кто-то - в тишине лечебного озера. Район открывает свои двери тем, кто ценит естественную красоту, тишину и доброе гостеприимство. И, возможно, однажды путешественник, вдохнув аромат хвои и почувствовав вкус соленого ветра, поймет: именно здесь начинается настоящее возвращение к себе.

- Что придает вам силы в трудные периоды работы?

- Силы в трудные периоды мне придает, прежде всего, вера в людей и в значимость того дела, которым я занимаюсь. Когда видишь результаты своей работы, благодарные глаза земляков, это дает огромный заряд энергии! Конечно, не все бывает просто. Не всегда удается реализовать задуманное, на это есть свои причины. Иногда мешают материальные ограничения, нехватка бюджетных средств, а порой - необходимость внесения изменений в законодательные акты, что выходит за рамки полномочий маслихата.

Но вместе с тем, когда удастся решить тот или иной вопрос, откликнуться на просьбу или пожелание наших избирателей - наших земляков, это вдохновляет, придает огромную силу и желание двигаться дальше. Именно в такие моменты понимаешь, что твоя работа действительно нужна людям.

Меня вдохновляют мои коллеги, их поддержка и работа в команде наполняют меня оптимизмом. Именно тогда чувствуешь, что все не зря, что ты двигаешься в правильном направлении.

И, конечно, огромную поддержку я получаю от семьи. Их понимание, добрые слова, вера в меня помогают собраться, дают энергию. Семья, команда и любовь к своему делу - вот мой источник силы.

- Если бы у вас была возможность обратиться к женщинам всего района, что бы вы сказали?

- Если бы у меня была возможность обратиться ко всем женщинам нашего района, я бы сказала: верьте в себя. Каждая из нас обладает огромным потенциалом, талантом, добротой и внутренней силой. Женщины умеют объединять вокруг добрых дел, вдохновлять и заботиться, а значит, мы можем быть сильными лидерами и двигать общество вперед.

Пусть в каждом селе будет больше таких женщин! И вместе с тем, я считаю, что важно сохранять баланс. Лидерство и развитие - это прекрасно, но не в ущерб семье и, особенно, детям. В погоне за самореализацией нельзя забывать о своем главном предназначении - быть матерью, хранительницей домашнего очага, надежной опорой для своих близких.

Именно от того, насколько ответственно и с любовью женщина выполняет эту главную миссию, зависит будущее - каким вырастет наше поколение и каким станет общество. Женщина-лидер - это замечательно, но еще лучше, когда в ней гармонично сочетаются сила, мудрость, материнская нежность и женская доброта. Вот это, я считаю, и есть настоящее женское лидерство.

- Спасибо за содержательное интервью!

Гендерное равенство сегодня становится неотъемлемой частью современного развития общества. Равное участие мужчин и женщин в принятии решений - это шаг к более сбалансированному и эффективному развитию, где каждый голос имеет значение.

Женщина в политике, в управлении, в общественной сфере - не исключение, а закономерность времени. Практика показывает, что женщины-руководители способны сочетать ответственность и стратегическое мышление с человеческим подходом и вниманием к деталям. Они приносят в систему управления новые идеи, энергию и готовность действовать во благо общества. Свидетельством чему является и деятельность нашей героини - Мейрамгуль Абылгазиевой, которая успешна в профессии, общественной жизни, семье и является ярким примером для молодежи своего района.

Беседовала Шынар РЫСАКОВА

Марина ФАЛЬБЕРГ

РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ

ПРОЕКТЫ ДЛЯ КОМФОРТА СЕЛЬЧАН

В Кокпектинском районе последовательно реализуются проекты по благоустройству населенных пунктов и повышению качества жизни сельчан. Работа в этом направлении охватывает как развитие социальной инфраструктуры, так и создание условий для активного и здорового отдыха жителей.

В 2024 году были завершены два проекта на общую сумму 20,9 млн тенге: в селе Ажа установлена современная площадка для воркаута, а в районном центре Кокпекты построена новая спортивная площадка.

В 2025 году программа благоустройства получила дальнейшее развитие - реализовано 17 проектов общей стоимостью более 222 млн тенге. В селах Бигаш, Улкенбокен, Жансары, Преображенка, Черноряка, Укили кыз, Теректи, Ушкомей, Акои, Карамойыл, Толагай и Кокпекты появились новые

детские игровые площадки. Кроме того, в Бигаше, Акое и Ульгулималшы построены мини-футбольные поля. Все проекты были разработаны с учетом предложений самих жителей, что делает их по-настоящему народными инициативами. Благодаря этим преобразованиям у детей и молодежи появились новые возможности для занятий спортом и активного досуга, а села района становятся все более комфортными и привлекательными для жизни.

Соб.инф.

ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ

«ЖАС САҚШЫ»:

ШКОЛА ПАТРИОТОВ

В средней школе села Улкенбокен состоялось торжественное открытие военно-патриотического кабинета «Жас сақшы», названного в честь Народного героя Казахстана Газиза Байтасова. Инициатором проекта выступил Кокпектинский районный отдел полиции, при поддержке спонсоров.

Выступая на мероприятии, исполняющий обязанности акима Кокпектинского района Аслан Танысбаев подчеркнул, что открытие такого кабинета имеет особое значение в деле воспитания подрастающего поколения в духе патриотизма, мужества и любви к Родине.

В торжественном собрании приняли участие ветераны органов внутренних дел - полковники в запасе Серик Оразалиев и Иван Новиков, а также исполняющий обязанности начальника районного отдела полиции, майор Олжас Файзуллин. Они пожелали ученикам успехов, доблести и верности долгу, призвали с гордостью нести звание участников движения «Жас сақшы» и стать достойными защитниками страны.

На мероприятии присутствовали представители районного акимата, отдела образования, маслихата, учителя и школьники.

Программа «Жас сақшы» в Казахстане направлена на военно-патриотическое воспитание школьников, формирование у них гражданской ответственности, уважения к закону и готовности служить обще-

ству. Она способствует правовой грамотности, профилактике правонарушений и профессиональной ориентации, давая представление о работе правоохранительных органов. В школах создаются специальные классы или объединения «Жас сақшы», где учащиеся проходят строевую, физическую и теоретическую подготовку, участвуют в лекциях, профилактических акциях и взаимодействуют с полицейскими, а также носят имена героев или ветеранов органов внутренних дел, что воспитывает уважение к службе и преемственность поколений. Программа реализована в разных регионах страны, в том числе и в области Абай.

В настоящее время в объединении «Жас сақшы» Улкенбокенской школы Кокпектинского района занимаются 23 ученика. В новом кабинете будут проводиться занятия по строевой, огневой и физической подготовке, а также уроки, посвященные подвигам казахстанских героев. Все это направлено на формирование у молодежи чувства долга перед Родиной, дисциплины и ответственности.

Нурай БАЙТОРИНА

СПОРТ

Спортивные достижения юниоров и молодежи - жителей Кокпектинского района свидетельствуют о постоянной системной работе тренеров, которых поддерживают местные исполнительные органы.

ПОБЕДЫ ЮНЫХ КОКПЕКТИНЦЕВ

Например, отличные результаты на международных, республиканских и областных рингах, татами, лыжных трассах демонстрируют биатлонисты, боксеры, борцы восточных единоборств.

Подводя итоги года, можно выделить значимую победу отличного лыжника-стрелка Кирилла Бауэра, завоевавшего бронзовую медаль на XXXII Всемирной зимней Универсиаде, проходившей в Турине (Италия). В массовом старте на 15 километров среди 30 спортсменов Кирилл показал отличные результаты, финишировав третьим. Он отстал от лидера, французского биатлониста Натаназля Пекунина всего на 33,8 секунды. На четырех огневых рубежах Кирилл допустил всего четыре промаха, что позволило ему занять призовую позицию. Для Казахстана эта награда стала 12-й на Универсиаде-2025 и пятой бронзовой.

Отметим, что это первая медаль на-

ского означает «буря».

Организаторы турнира отмечают, что занятия спортом, в частности, единоборствами, играют важную роль не только в физическом развитии детей, но и формировании их психических и нравственных качеств. Единоборства укрепляют здоровье, воспитывают характер, делают человека сильным и выносливым. Физическая культура и спорт способствуют формированию всесторонне развитой личности. Район представляли воспитанники тренера Руслана Жунусова. Али Ермеков и Мират Махматов стали победителями в своих возрастных и весовых категориях, Гани Ермеков и Азат Кожаев завоевали вторые места.

16 марта в Семейе прошел открытый чемпионат области Абай по NOMAD MMA (любительская версия) среди детей и взрослых. Цели спортивного мероприятия - популяризация и развитие NOMAD

ных медалей. Шынгыс Толеуханов, Ислам Аманжолов, Ералы Молдабеков и Ернур Болатжанов на третьем месте.

К празднику Великой Победы были приурочены республиканские чемпионаты по тэквондо среди детей, юниоров и молодежи, которые прошли в Караганде. Организатором состязаний выступило ОЮЛ «Ассоциация Тэквондо ИТФ (I.T.F.) Казахстана».

Где еще кокпектинцы стали чемпионами и призерами? В возрастной категории 12-13 лет отличились Мейржан Кубелеков, Нуртас Даулетхан, Елдос Жексенбеков, Малика Искакова, Ералы Ермеков, Айкама Садвакасова, Ералы Декдарбеков, Бекнур Куандык, Ксения Тарабурка, Арнур Алтынбеков, Даяна Ордаканова. Обладателями бронзовых медалей среди юниоров и молодежи стали Темирлан Бауржанов, Ералы Молдабеков и Алихан Маратов.

шего соотечественника на международных стартах.

В нынешнем году на областных состязаниях по боксу также отличился воспитанник тренера Руслана Жунусова. 24-27 марта в селе Карауыл Абайского района прошел открытый областной турнир по боксу среди детей, посвященный памяти чемпиона СССР, мастера спорта международного класса по боксу, обладателя титула «Мистер Бокс» Дильмурата Асенова. Победителями в своих возрастных и весовых категориях стали Айсултан Жанобеков и Ерасыл Болатбеков, на третью ступень пьедестала почета вззошли Алишер и Рустам Алтынбековы и Расул Бахтыбаев.

21-22 марта в Усть-Каменогорске прошел областной открытый чемпионат по Arashi MMA. Наши юные спортсмены успешно выступили на этих соревнованиях. Арашии MMA - это один из самых зрелищных боевых искусств. Как вид спорта представляет смешанный стиль восточных единоборств с полноконтактным ведением боя, включает в себя технику борьбы, самбо, дзюдо, джиу-джитсу, айкидо, ударную технику, карате, бокса, муай-тай и кикбоксинга. «Араши» в переводе с япон-

MMA, укрепление спортивных связей между регионами, выявление сильнейших спортсменов и формирование областной сборной. В чемпионате участвовали спортсмены разных возрастных групп и уровней подготовки.

Подопечные тренера Р.Жунусова успешно выступили на этих соревнованиях и заняли призовые места. Алишер Алтынбеков, Али Ермеков, Митрат Махматов и Акежан Толегенов стали победителями в своих возрастных и весовых категориях, Айдар Искаков и Саян Дананов заняли вторые места, Ерасыл Болатбек и Расул Бактыбеков завоевали бронзовые медали.

11 - 12 января в Семейе проходил областной чемпионат по смешанным единоборствам IMMAF (MMA). Юные бойцы вновь громко заявили о себе на всю область. Воспитанники тренера Руслана Жунусова успешно выступили на этих состязаниях, собрав полный комплект наград в своих возрастных и весовых категориях. Это Улан Орманбеков, Дарья Кара, Бекзат Донбаев, Ильяс Айдаргазин стали чемпионами. Алихан Куанышбеков и Саян Дананов стали обладателями серебра.

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Исторически сложилось, что Кокпектинский район всегда развивался и продолжает наращивать темпы производства в направлении сельского хозяйства. Этому способствуют природно-климатические условия.

АГРАРИИ НАРАЩИВАЮТ ТЕМПЫ

Богата и просторна земля Кокпектинского района: на общей площади более 900 тысяч гектаров раскинулись сельскохозяйственные угодья, пашни, пастбища, сенокосные земли.

Как сообщили в акимате района, в 2025 году, согласно структуре запланированных посевных площадей, общая площадь сельскохозяйственных культур по Кокпектинскому району составляет 95,1 тысячи га. В том числе: зерновые и бобовые - 55,8 тысячи га (пшеница - 39,3 тысячи га, ячмень - 14,9 тысячи га, овес - 1,6 тысячи га), масличные культуры - 36 тысяч га (подсолнечник - 35,7 тысячи га, рапс - 300 га), кормовые культуры - 3,2 тысячи га (кукуруза, однолетние и многолетние травы). По сравнению с прошлым годом общая площадь посевов увеличилась на 3,8 тысячи га или 4,2%.

В районе имеется 5959 га орошаемых земель, которые поливаются в основном из каналов Актоган, Малобукены, Ворошилов, проходящих через территории Улкенбокенского и Кокжайыкского сельских округов.

тысяч голов, лошадей - более 20 тысяч голов, свиней - более 57 тысяч голов, птицы - 34 779 голов.

В районе действует 22 крестьянских хозяйства, занимающихся племенным мясным скотоводством, где содержится 9498 голов племенного КРС. Из них: 21 хозяйство занимается разведением казахской белоголовой породы, одно предприятие разведением ангусской породы.

ТОО «Орнек» занимается племенным молочным скотоводством, содержит 1372 головы симментальской породы. Общее количество племенного КРС - 10 500 голов, что составляет 15% от общего поголовья. Численность племенных овец - 2700 голов, или 3,3% от общего количества.

В целях повышения плодородия почв в текущем году приобретено 3,3 тысячи тонн минеральных удобрений, что составляет 41% от плана (8010,7 т), фактически поставлено 3000 тонн. Проводится разьяснительная работа среди аграриев по применению удобрений. Обеспечено удешевленным дизель-

Этими каналами орошаются земли 18 сельхозтоваропроизводителей и участков, находящиеся в ведении акиматов.

ТОО «Елим-ай Кокпекты» использует воду из каналов Актоган и Ворошилов для заготовки кормов на 1700 га с применением 25 дождевальных установок. В 2021 году приобретены 12 американских установок. В 2024 году закуплены 13 турецких установок на 700 млн тенге.

Увеличено поголовье КРС, МРС, лошадей. На сегодня количество крупного рогатого скота превысило 71,6 тысяч голов. Овец и коз насчитывает более 82

ным топливом 49 хозяйств района. Они получили 4563,3 тонны. В 2024 году 109 фермеров и хозяйств района получили субсидии на сумму 1 млрд тенге по животноводству, в том числе: на покупку племенных быков - 23,1 млн тенге, на покупку племенных коров (местных) - 122,1 млн тенге, на покупку племенных коров (импорт) - 220 млн тенге, на селекционную работу - 180 млн тенге, на удешевление производства молока - 326 млн тенге, на откормочные площадки - 118,5 млн тенге.

Айман ШАРИПХАНОВА

ПО СТОПАМ КАЖЫ-МУКАНА - ПОСОЛ ДОБРОЙ ВОЛИ

Благотворительный проект «1000 аулов», инициированный нашим соотечественником Сергеем Цириольниковым, охватил более 139 сельских школ республики. Десятки тысяч сельских детей, вовлеченных в спорт, получили в подарок от меценатов тренажеры и инвентарь для своих спортзалов и площадок.

Сергея заслуженно прозвали послом доброй воли, который благодаря своим уникальным физическим данным не только пропагандирует наследие и традиции силачей, палуанов и батыров, но и мотивирует молодых людей заниматься совершенствованием духа и тела. Проект был отмечен президентом Касым-Жомартом Токаевым на заседании Ассамблеи народа Казахстана.

Сергей Цириольников - четырехкратный рекордсмен мира по силовым видам спорта, семикратный рекордсмен Книги Гиннеса и шестикратный рекордсмен Книги рекордов Казахстана. У него уже более 150 медалей, общим весом около 30 килограммов. Он путешествует по всему миру, представляет нашу страну и везде его узнают. По просьбе своего друга Сергея Кригера, казахстанский силач побывал на его малой родине - в селе Улкенбокен Кокпектинского района области Абай.

Для жителей села встреча с ними стала грандиозным событием. Автор уникального проекта, на глазах у десятков удивленных школьников, словно герой фантастического фильма или комикса, гнет подковы, делает из гвоздей милые сердечки и наддувает грелку как воздушный шар. Но цель его приезда - не удивить. Главное - вдохновить детей, дать им веру в себя и подарить возможность заниматься спортом. Так школа получила новый спортивный инвентарь, без привлечения государственного бюджета и сборов с населения.

Вот что по этому поводу говорит сам казахстанский силач, Сергей Цириольников: «Мы приезжаем в аулы и работаем с молодежью. Основная часть - это мотивационная работа. Это распространение знаний об истории нашей страны, истории силовых традиций батыров великой степи, и, конечно же, материальная часть - мы помогаем школам, обеспечиваем их спортивным инвентарем для того, чтобы наша молодежь люди имели полный доступ к спорту. Эмоций очень много, так как каждый аул - это своя история, свои герои».

Большая Буконь - это моя Родина. Я родился, вырос здесь, окончил школу. Это мои родные стены. Сегодня с удовольствием прошелся здесь, заглянул в каждый кабинет. С каждым из них связано какое-то вос-

поминание, случай из школьной жизни. Наша молодежь всегда славилась своими спортивными достижениями. Хотелось бы, чтобы и дальше эти хорошие традиции сохранялись, - отметил Сергей Кригер.

По мнению директора учреждения образования, такие встречи воспитывают в детях не только интерес к спорту, но и силу духа, уверенность в себе и настойчивость.

Знаете, одно из главных качеств человека - воспитывать самого себя, силу воли, целеустремленность. Сергей Валерьевич своим примером показал, насколько это реально и каких результатов можно добиться. Эмоции были через край, конечно. Уверена, что наши дети получили колоссальную энергию от этого мероприятия. Сергей Данилович Кригер оказал спонсорскую помощь на 2 миллиона тенге. Мы искренне благодарны ему и Сергею Валерьевичу за эту благотворительную инициативу. Был закуплен новый спортивный инвентарь: волейбольные, футбольные и баскетбольные мячи, спортивные формы и т.д. Он поспособствует тому, что наши дети будут достигать новых спортивных вершин, - отметила директор Улкенбокенской средней школы Куралай Кайсанова.

Сергей Цириольников поделился, что одно из важных событий для него стал еще один проект «Интеллектуальный класс-конструктор».

Мы едем в села, где полностью оборудуем классы под интеллектуальные игры и инклюзивные зоны. Мы делаем ремонт, устанавливаем мебель и оборудование, приобретаем ноутбук, виар-очки, проекторы, шахматы, тогызкумалак. Мы все передаем на баланс школы. Если нехватка кадров, мы все продумали. У нас есть образовательные программы по обучению игры в шахматы и тогызкумалак, нужно только нажать кнопку, - рассказывает о другом проекте официального амбассадор Министерства туризма и спорта Республики Казахстан и член Ассамблеи народа Казахстана.

На прощание - памятные фото с Сергеем Валерьевичем и Сергеем Даниловичем, автографы, овалы и особый казахский обряд - тусуа кесу, символизирующий начало нового этапа в жизни ребенка.

Стоит отметить, что Сергей Валерьевич - выходец из аула, прекрасно знающий сельскую жизнь, уже четвертый год является автором уникального социального проекта «100 аулов», который в этом году вырос в новый масштаб - «1000 аулов». Это не просто помощь школам. По словам самого Сергея Цириольникова, это вклад в будущее Казахстана.

Виктория ГАРМАШОВА

ЖАРМИНСКИЙ РАЙОН

РОДИНА НАЧИНАЕТСЯ С СЕМЬИ

Говорят, что «Семья - миниатюра государства», символизируя о том, что от благополучия, мира и единства в каждой семье, культуры и образованности ее членов зависит социальный-общественный фундамент, процветание и светлое будущее нашей большой многонациональной страны.

Сплоченные и талантливые семьи есть и в Жарминском районе, это продемонстрировал форум «Отан отбасынан басталады» - «Родина начинается с семьи», прошедший в селе Калбатау в формате конкурса.

Его организаторами выступили работники Молодежного ресурсного центра, обозначившие основную цель мероприятия - «пропаганда ценностей брака, возрождение, укрепление и развитие семейных традиций, наследия народа, всемерная поддержка многодетных семей».

Участников форума приветствовали руководитель отдела внутренней политики Жарминского района Дина Ауеспаева, исполняющая обязанности директора Молодежного ресурсного центра Н.Жунусова. Зрители, собравшиеся в зале Дома молодежи, дружно поддерживали конкурсантов в развернувшемся далее интересном состязании. В конкурсе приняли участие се-

мьи Табудиновых, Стилхановых, Салихиных, Жуkenовых из Калбатау, Иметалиевых из города Шар. Конкурс состоял из пяти этапов «Знакомство с семьей», «Семья - моя Родина», «Конкурс для умников», «Семейное творчество», «Личность ребенка - отражение климата в семье». Семейные команды поведали о том, чем хорошим выделяются в сегодняшнем обществе их многодетные семьи, какими творческими и другими дарованиями обладают домашние, что делается в каждой семье для успешного всестороннего развития родителей и детей.

Конкурсанты показали, как правильно развивать семью, как стать счастливыми в простых житейских радостях. Похвальное стремление взрослых и детей в этих сферах преодолевать возникающие трудности семейных будней, претворять в жизнь различные планы и помыслы, думается, станет достойным примером для других жармин-

цев. Всех участников организаторы отметили подарками и грамотами, также здесь определились победители в утвержденных организаторами нескольких номинация.

- Нам понравилось участвовать в мероприятии, сближающем поколения, это как светлая отдушина в череде похожих друг на друга дней, мы смогли посмотреть на другие семьи, показать в лучшем виде себя, - таково мнение всех участников мероприятия.

Что ж, это еще раз подтверждает непреложную истину - человек жив не хлебом единым, он талантлив во многих вещах и богат духовно. Необходимо только правильно формировать гражданские и нравственные ориентиры, воспитывать уважительное отношение людей разного возраста к своим родным и близким, важно понимание того, что семья - самое важное, и с нее начинается все значимое и успешное в жизни каждого из нас.

Гаухар СМАГУЛОВА

ОСЕННИЙ КАЛЕЙДОСКОП
ПРАЗДНИКА УРОЖАЯ

Осень всегда радует своими яркими красками, ведь недаром Пушкин писал «в багрец и золото одетые леса...». Но осень это и очень хлопотная пора для сбора урожая. Осень щедро отдает то, что трудом и заботой выращено, собрано с полей и огородов.

Праздник урожая и осени «Госпожа Осень», что прошел в жарминском Доме дружбы, имел свои определенные цели. В частности, показать богатство даров природы, трудолюбие и креативность участниц, их активную жизненную позицию, преемственность поколений. В состязании приняли участие пенсионеры - жительницы райцентра Л.Богданова, Л.Коробова, Г.Павленко, З.Зейнулина из села Бирлик, А.Никанова, работник центра по оказанию социальных услуг.

По условиям конкурса участницы должны были представить себя в интересном формате, показать и увлекательно рассказать о своих заготовках, салатах с презентацией одного из них. Уважаемому жюри, в составе Жумабақты Рахметовой, Татьяны Дегтяревой, Зияфат Кушуковой, предстояло оценивать участниц по таким номинациям, как «Госпожа Осень», «Осенний калейдоскоп», «Смак по-осеннему», «Осенний ералаш», «Фантазия осенних листьев», «Осенний креатив», «Я интеллектуалка». Праздник начался с шуточного сбора урожая, в котором приняли участие приглашенные гости Татьяна Наринская и Тамара Фатхуллина.

Хочется отметить, что наши конкурсантки весьма ответственно подошли к выполнению заданий. Они представили красиво оформленные букеты осенних цветов, продемонстрировав навыки флористики и поддели из подручных материалов, от которых глаз не оторвать. Жюри продегустировало консервированные заготовки на зиму хозяйшек. А в придачу шутки и юморески - подача всего этого вызвала добрые улыбки и смех, большой интерес и аплодисменты собравшихся. Словами не передать, это нужно было увидеть, вдохнуть цветочный аромат, проникнуться атмосферой единства и праздника. Всем конкурсанткам удалось удивить аудиторию какой-то изюминкой: будь то декоративные поделки или кулинарные изделия, кра-

сочные костюмы или необычные композиции из фруктов, овощей и цветов.

Были накрыты праздничные столы, где можно было отведать как сладкую выпечку, так и салаты, овощи и фрукты. По нраву всем присутствующим пришла и организация настоящей осенней ярмарки, а потому здесь можно было что-то купить, а вернее, подарить друг другу свою продукцию.

В ходе мероприятия прозвучали песни в душевном исполнении Умутжан Галиевой, Татьяны Дегтяревой, Тамары Фатхуллиной. Здесь же для наших конкурсанток методистом Дома дружбы Жанной Нурғалиевой был проведен интеллектуальный конкурс, он также вызвал приятные эмоции и позитивный настрой, ведь можно было не только участвовать в нем, но и вместе спеть старые добрые песни о главном.

Участниц достойно оценили по номинациям. По такому случаю программистом Дома дружбы Ляззат Ульдановой были красочно, согласно тематике конкурса, оформлены дипломы со словами уважения и благодарности. Директор жарминского Дома дружбы Бахыт Самежанова тепло поздравила всех присутствующих с праздником осени, вручила победительницам номинации подарки и дипломы. Итоги конкурса таковы: А.Никанова - «Госпожа Осень», Л.Коробова - «Осенний ералаш», Г.Павленко - «Осенний креатив», З.Зейнулина - «Смак по-осеннему», Л.Богданова - «Я-интеллектуалка». Зейнулина З.К. получила вторую номинацию «Фантазия золотых листьев». Номинацию «Осенний калейдоскоп» за творческий подход, деятельную жизненную позицию получил Центр по оказанию специальных социальных услуг, сотрудники которого во главе с К.Түлебаевой в этот день в качестве болельщиков за свою коллегу порадовали сплоченностью и активностью.

Гаухар СМАГУЛОВА

80 ЛЕТ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЕ

ПАМЯТЬ, К КОТОРОЙ ПРИКАСАЕМСЯ СЕРДЦЕМ

В ГОД 80-ЛЕТИЯ ПОБЕДЫ В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ ПО ВСЕЙ СТРАНЕ ПРОХОДИЛИ И ПРОДОЛЖАЮТСЯ РАЗЛИЧНЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ, НАПОМИНАЯ О ТОМ, НАСКОЛЬКО ВЕЛИКА ЦЕНА МИРНОЙ ЖИЗНИ И КАК ВАЖНО СОХРАНИТЬ ОБЩУЮ ИСТОРИЧЕСКУЮ ПАМЯТЬ.

Вспомним, как 9 мая широко отметили этот день в Кокпектинском районе. Одним из самых ярких стало мероприятие, прошедшее в сельском округе, гордо носящем имя Героя Великой Отечественной войны Койгельды Ауахдиева. Масштабное торжество объединило руководство района и труженников тыла, ветеранов локальных войн и молодежи, педагогов и школьников, а также жителей не только округа, но и всего района.

Гостей принимали в здании Преображенской средней школы, по случаю памятной даты, оформленную по соответствующей теме. Мероприятие началось с открытия в стенах школы музея боевой славы «Подвиг во имя Родины». В выставочных экспонатах оживают страницы прошлого, повествуя о славных подвигах земляков, вернувшихся с войны, и тех, кто навсе-

гда остался на полях сражений. Музей украсили информационные стенды, копии и оригиналы боевых наград ветеранов, фотографии, газетные вырезки, фрагменты дневников, письма из фронта. Гиды из числа учеников школы не только подробно ознакомили присутствующих с уголком, но и рассказали биографии наших героев.

Музей боевой славы Преображенской школы стал мостом между прошлым и будущим, между поколением, прошедшим войну, и теми, кому предстоит сохранить мир.

СИМВОЛ ЖИЗНИ И ОБНОВЛЕНИЯ

Следом состоялась открытие зимнего сада - символа жизни, обновления и памяти. Инициатором проекта стала директор школы Г.Турлыбекова, вдохновившая коллектив на создание пространства,

которое будет радовать глаз и приносить пользу ученикам и педагогам. Непосредственно над проектом работала учитель биологии М.Рахимжанова и лаборант школы Л.Гыбымбаева. Они тщательно подбирали растения, ухаживали за ними и формировали зеленую композицию. Дизайном и оформлением зимнего сада занимались учителя технологии: А.Кизатоллин и Л.Кунабаева, а также учитель химии О.Капирулина, создавшие по-настоящему теплую и эстетичную атмосферу. Зимний сад украсили теплолюбивыми тропическими растениями, среди которых: диффенбахия, алоказия, антуриум, калатея, маранта, фикус, хмеля, алоэ, лесные кактусы, сансевиерия, подранка, а также аспидистра, фуксия, пеларгония и все цитрусовые.

Теперь зимний сад стал не только украшением школы, но и зоной

отдыха и вдохновения для всех. В преддверии праздника он также явил собой живое напоминание о том, что всегда найдется место надежде и вере.

ОТКРЫТИЕ ЦЕНТРА ПОЗНАНИЯ И ПОПУЛЯРИЗАЦИИ ИСТОРИИ

Также в этот день распахнул свои двери новый кабинет истории имени Карпыка Егизбаева - историка, известного педагога нашего региона, отличника народного просвещения Казахской ССР. Кабинет был отремонтирован, а всю мебель внутри заменили на новую.

Инициатором открытия кабинета стал Ержан Карпыков - внук Карпыка ата, выпускник Преображенской средней школы. В настоящее время он занимает должность инспектора Администрации Президента Республики Казахстан.

Гости церемонии посмотрели тематический видеоролик о Карпыке Каримкулы. Присутствующие подчеркнули значимость жизненного пути и педагогического труда уважаемого учителя. Кабинет истории, носящий имя Карпыка Егизбаева, за это время уже стал центром познания, способствующим углублению интереса молодого поколения к истории и получению качественного образования.

ЭТО ВАЖНО ЖИВИМ...

В Кокпектинском районе работает Центр памяти. Здесь представлены архивные материалы и документы, хранящие память о судьбах и подвигах людей военных лет. Руководитель центра Таисия Васильевна Шнайдер в 2015 году выиграла на областном уровне проект по военно-патристическому воспитанию молодежи, благода-

ря чему и был открыт центр. Таисия Васильевна рассказывает, за прошедшие 10 лет проведено большое количество мероприятий местного, районного и областного уровня, охвативших школьников, молодежь и ветеранов. Например, одно из них - час памяти под названием «Седые дети войны». В рамках мероприятия Таисия Васильевна ознакомила с работой, которая проводится для сохранения памяти об уроженцах округа, участвовавших в сражениях.

К слову, такая работа проводится не только в День Победы, но на протяжении всего года, однако майский день стал квинтэссенцией всех памятных встреч в рамках празднования 80-летия Дня Победы. Он показал, что масштабное празднование, в частности, в сельском округе имени Койгельды Ауахдиева стало живым напоминанием: пока жива память - живы и герои. А передавать эту память - священный долг каждого из нас.

По материалу Виктории ГАРМАШОВОЙ

ВОСПИТЫВАЯ МОЛОДЕЖЬ В ДУХЕ ПАТРИОТИЗМА

В Калбатау прошла встреча информационно-разъяснительной группы Министерства обороны РК, приуроченная к осенней призывной кампании. В Доме культуры собрались учащиеся старших классов и представители общественности Жарминского района.

Встречи, начатые в городе Семей и проведенные в ряде других районов региона, нацелены на патриотическое воспитание и объединение сотен людей разных поколений, повышение престижа армейской службы и пропаганду обучения в военных вузах страны.

В числе гостей сотрудники областного департамента по делам обороны, военнотруженики роты почетного караула, артисты ансамбля и музыканты духового оркестра, работники военно-исторического музея Национального военно-патристического центра Министерства обороны Республики Казахстан.

Мероприятие открылось с развешенной красочной выставки, экспонатами которой стали информационные материалы о деятельности национального военно-патристического центра, а также личные вещи, книжные издания, другие документы знаменитых военачальников: Героя Советского Союза, Казахстана Кахарманы Бауыржана Момышулы, первого министра обороны, генерала армии Сагадата Нурмаганбетова, других известных представителей армии.

В ходе встречи присутствующие ознакомились с правилами поступления в высшие военные учебные заведения, получили информацию о преимуществах получения профессии кадрового военного Вооруженных сил РК. Также офицеры проинформировали аудиторию о новшествах, связанных

с образовательными льготами, предоставляемым в настоящее время для молодых людей, прошедшим срочную воинскую службу.

С приветственными словами в адрес жарминцев выступили руководитель группы - начальник управления Департамента воспи-

седателю районного общественного объединения воинов-интернационалистов Н.Траиспаеву, руководителю отдела образования Д.Азамову.

Наиболее трогательным моментом мероприятия стало видеопоздравление от рядового

тательной и идеологической работы Министерства обороны РК М.Агубаев, заместитель акима района Р.Нурғалиев, председатель районного совета ветеранов войны и труда Н.Есполов.

От имени заместителя министра обороны Казахстана за большой вклад в работу по военно-патристическому воспитанию детей и молодежи были вручены грамоты заместителю главы района Р.Нурғалиеву, ветерану боевых действий в Афганистане, пред-

Алинура Серикулы, проходящего армейскую службу в подразделении 37-ой ДШБ, своей маме Асель Садыковой. Последовавшее следом появление и самого парня в зале с букетом цветов для мамы, вызвало бурные аплодисменты и теплый отклик в зале.

Далее зрителей ждала яркая концертная программа с участием в ней творческих коллективов, солдат роты почетного караула и музыкантов военного оркестра.

Гаухар СМАГУЛОВА

СЕРЕБРЯНЫЙ ВОЗРАСТ ТАНЦАМ НЕ ПОМЕХА

Научными исследованиями психологов и врачей доказано - пенсионеры, которые изолируются от окружающего мира, подвержены депрессиям, психическим расстройствам, деменции намного больше тех, кто старается жить активной жизнью. Именно по этой причине, помимо социальных учреждений, создаются центры свободной активности, клубы по интересам для пожилых людей.

Подобные клубы были и есть сегодня и в селе Калбатау Жарминского района. Вспомним певческий «Мурагер» или уютную «Хозяюшку» при Доме дружбы. Еще один такой клуб для людей старше 60 лет появился в райцентре под началом Сары Сулейменовой - фельдшера кабинета профилактики социально-психологической помощи Жарминской районной больницы, объединив в своем первом танцевальном мероприятии ветеранов здравоохранения, образования и других сфер деятельности.

Для чего нужны клубы по интересам для людей серебряного возраста? Ответ здесь прост и одновременно многогранен. Следуя утверждениям специалистов, выходя на пенсию, человек прекращает вести активную профессиональную деятельность, круг его общения сужается, появляется ощущение физической слабости. Существуют две основные особенности образа жизни пенсионеров. Первый момент - пожилой человек ведет жизнь, не насыщенную общественными мероприятиями, когда незначительные события становятся для него чем-то особенно важным. Например, прием врача, поход в магазин, визиты в гости - события, которые могут занять его мысли и время на целый день, к чему необходимо подготовиться, собраться с мыслями. Вторая особенность пожилых людей заключается в том, что они своеобразно воспринимают течение времени. Человек часто живет воспоминаниями о прошлом, а еще чаще - страхами о будущем. Тем не менее, это ощущение отшельничества можно преодолеть, если пенсионер обретет новые хобби и увлечения. Посещение клубов же позволяет сделать его жизнь активной и насыщенной.

Рекомендации как лучше проводить время на пенсии всем представителям старшего возраста от Сары Сулейменовой жизнеутверждающие и достойные того, чтобы принимать их во внимание. В частности, не стоит постоянно находиться в одиночестве - сидеть в доме и замыкаться в себе, лучше

больше общаться с людьми. Также нет никакого смысла подвергаться апатии, становиться отчужденными, тревожными. Не стоит себя жалеть, лучше позаботиться о других людях, помочь тем, кто сейчас нуждается в поддержке, нельзя отчаиваться, думать о том, что пришла старость. Следует смотреть на тех, кто считает, что старость социально полезна, так как пенсионеры имеют богатый опыт, способность широко мыслить, претворять идеи в ряд жизненных правил, а планы

виделись, - отметила, обращаясь к участником танцевальной площадки, Сара Сулейменова. - Не стоит забывать, что танцы имеют определенное преимущество среди видов физической активности, потому что позволяют нам выражать любые эмоции через движения.

Занятия танцами - отличный способ укрепить сердечно-сосудистую систему. Это профилактика остеопороза и других заболеваний костно-мышечной системы, поддержание выносливости. Танцы

в реальность. И однозначно - стоит попробовать начать общаться с окружающими (посещать клубы по интересам, танцы, спортивные соревнования, путешествовать и многое другое).

В этот день на танцевальной площадке присутствовали преимущественно люди медицины. А потому создалась особая атмосфера, давшая пенсионерам ощущение, что они по-прежнему являются частью большого трудового коллектива. В течение двух часов они, как бы на машине времени, под мелодии и ритмы прошлых лет окунулись во времена своей молодости, вспомнили коллег, работу, события, оставшиеся в воспоминаниях. Обсуждались и темы, касающиеся укрепления здоровья, активного образа жизни, планов по дальнейшему функционированию клуба.

- Сегодня мы собрались, чтобы потанцевать. Конечно, это, прежде всего, возможность для нас приятно провести время, пообщаться друг с другом, ведь мы давно не

оказывают стимулирующее воздействие на когнитивные функции мозга, ведь идет улучшение и тренировки памяти. Танцы помогут в снижении стресса, плохого настроения, оно улучшается уже после первого посещения танцевального занятия.

Известно, эффективная реализация работы подобных сообществ определяется многими факторами, в том числе от наличия и доступности помещения, его местонахождения, от формата и графика встреч, от взаимодействия с другими общественными организациями. В этом плане калбатаудцы, решив танцевать, намереваются принимать участие в других оздоровительных развлечениях, профилактической гимнастике и хоббях, проводимых праздничных и других мероприятиях. А это уже вселяет уверенность - все у клуба должно получиться, как и прибавления в его рядах большого количества пенсионеров районцентра.

Гаухар СМАГУЛОВА

ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

С БРОНХИАЛЬНОЙ АСТМОЙ МОЖНО ЖИТЬ ПОЛНОЦЕННО?

Врачи говорят, что с бронхиальной астмой можно жить полноценно - учиться, работать, заниматься спортом, путешествовать и радоваться жизни. Современная медицина позволяет хорошо контролировать заболевание. Главное - соблюдать рекомендации врача, правильно принимать назначенные препараты, избегать факторов, вызывающих приступы. Более подробно об этом мы побеседовали с нашим постоянным экспертом - ассоциированным профессором, доцентом, кандидатом медицинских наук кафедры пропедевтики внутренних болезней НАО «Медицинский университет Семей» Лашын Жазыкбаевой.

Лашын Курмангалиевна Жазыкбаева - врач терапевт-пульмонолог высшей категории, автор более 120 научных публикаций, трех изобретений, двух учебно-методических пособий, монографии. Свой путь в науке начала в 1991 году, окончив лечебный факультет Семипалатинского государственного медицинского института с отличием. Награждена званием «Денсаулық сақтау ісіне қосқан үлесі үшін», почетной грамотой Министерства здравоохранения РК. Общий медицинский стаж работы составляет 32 года, научно-педагогический - 30 лет.

- Лашын Курмангалиевна, насколько актуальна проблема бронхиальной астмы в Казахстане?

- К сожалению, астма - одно из самых распространенных хронических болезней органов дыхания. По данным Всемирной организации здравоохранения, ею страдает около 350 миллионов человек по всему миру. В Казахстане официально зарегистрировано более 100 тысяч пациентов, но реальное число, вероятно, выше, так как часть людей живет с астмой, не подозревая об этом. Болезнь может развиться в любом возрасте - от детства до пожилых лет.

- Что представляет собой бронхиальная астма и почему о ней нужно говорить чаще?

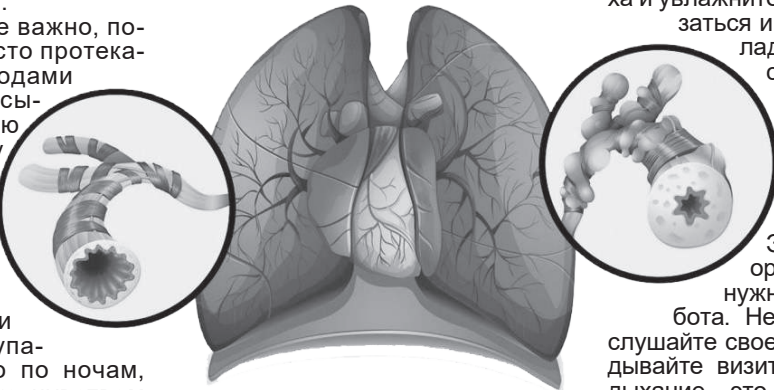
- Это хроническое воспаление дыхательных путей, при котором бронхи становятся чувствительными к внешним раздражителям и периодически сужаются. В результате человеку становится трудно дышать, появляется кашель, одышка, хрипы.

Говорить об астме важно, потому что болезнь часто протекает скрыто - люди годами живут с кашлем, списывая его на аллергию или простуду. Между тем, ранняя диагностика может буквально спасти дыхание.

Чаще всего болезнь проявляется свистящими хрипами при дыхании, приступами кашля, особенно по ночам, одышкой при нагрузке, чувством сдавления в груди. Если такие симптомы повторяются, особенно после контакта с пылью, животными или во время простуды, необходимо обратиться к врачу.

- Часто говорят: астма - это болезнь аллергиков. Это правда?

- Частично. Существует аллергическая и неаллергическая формы астмы. Первая действительно связана с реакцией на пыль,

шерсть, пыльцу, пищевые аллергены. Вторая развивается без аллергии - чаще у взрослых, после вирусных инфекций или под влиянием стрессов, холодного воздуха, профессиональных факторов.

- Можно вылечить это заболевание полностью?

- К сожалению, полностью избавиться от бронхиальной астмы невозможно. Но ее можно и нужно держать под контролем. Современные ингаляционные препараты позволяют предотвращать приступы и жить без ограничений. Человек, который правильно лечится, ничем не отличается от здорового - он может заниматься спортом, путешествовать, работать.

- С чего начинается профилактика астмы?

- Прежде всего с контроля окружающей среды. В домах, где живут дети или взрослые с повышенной чувствительностью дыхательных путей, важно соблюдать следующие правила: регулярная влажная уборка и проветривание; удаление ковров, мягких игрушек и тяжелых штор, где скапливается пыль; использование очистителей воздуха и увлажнителей. Придется отказаться и от ароматизаторов, ладановых палочек, свечей и сильнопахнущих химических средств.

Завершая, хочу сказать, что бронхиальная астма - это не приговор. Это просто сигнал организма, что ему нужно внимание и забота. Не бойтесь диагноза, слушайте свое дыхание, не откладывайте визит к врачу. Помните: дыхание - это жизнь. А значит, заботиться о легких нужно каждый день!

- Спасибо за полезную информацию.

Беседовала
Марина ФАЛЬБЕРГ

В ЧЕСТЬ ДНЯ НАУКИ - ДИАЛОГ МОЛОДЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ

Мероприятие объединило студентов, аспирантов, молодых исследователей и специалистов из различных регионов Казахстана и России. Главная цель конференции - поддержка научного потенциала молодежи, обмен опытом и развитие междисциплинарного взаимодействия в сфере медицинских исследований.

В работе форума приняли участие свыше 150 человек, представляющие ведущие вузы и научные центры. В рамках трех секций были заслушаны доклады, посвященные актуальным вопросам клинической и фундаментальной медицины, общественного здоровья, хирургии, психиатрии, биомедицинских технологий и цифровизации здравоохранения.

Особое внимание участники уделили инновациям и внедрению научных достижений в практическое здравоохранение, а также вкладу молодых ученых в развитие современной медицинской науки.

Отметим, что Всемирный день науки за мир и развитие был учрежден ЮНЕСКО в 2001 году и ежегодно отмечается 10 ноября. Его цель - подчеркнуть значимость науки в жизни общества и содействовать укреплению связей между наукой и обществом, стимулируя интерес молодежи к исследовательской деятельности.

Соб.инф.

В НАО «Медицинский университет Семей» прошла ежегодная Научно-практическая конференция молодых ученых с международным участием «Современные достижения молодых ученых в медицинской науке и здравоохранении», приуроченная ко Всемирному дню науки.

ЮСТИЦИЯ КОНСУЛЬТИРУЕТ

Поступление в зарубежный вуз, регистрация брака за границей с иностранцем, доказательство происхождения или оформления документов за пределами Республики Казахстан - для этого и не только понадобится легализовать документы в стране пребывания. С 5 октября 1961 года большинством стран мира принята Гагская конвенция, упрощающая международную легализацию документов, путем проставления на документах специального штампа (апостиля). На сегодняшний день конвенция действует в 146 странах мира включая Казахстан.

Апостиль подтверждает подлинность подлинности на документе, а также полномочия должностного лица, поставившего подпись. Гражданам, которые впервые сталкиваются с термином «апостиль», объясняем, что это своего рода международный нотариус, который придает юридическую силу документу на территории другого государства.

Текст апостиля имеет заголовок на французском языке - «APOSTILLE (Convention de la Haye du 5 octobre 1961)» и 10 пунктов текста. Содержание включает в себя: наименование государства; фамилию и должность лица подписавшего апостилируемый документ; название организации, печатью которого скреплен документ, удостоверяемый апостилем; наименование города, где проставлен апостиль; дату проставления; наименование организации и Ф.И.О. должностного лица оформившего апостиль; номер апостиля; печать организации, проставившей апостиль; подпись должностного лица.

Апостиль не применяется в документах, совершенных посольствами или консульскими

учреждениями Республики Казахстан за границей, а также в административных документах, имеющих прямое отношение к коммерческим или таможенным операциям.

Одним из функций департамента юстиции является «Апостилирование официальных документов, исходящих из органов юстиции, регистрации актов гражданского состояния и иных государственных органов, а также нотариусов». Документы, которые могут быть апостилированы департаментом юстиции: свидетельства (справки) о рождении, заключении брака, расторжении брака, смерти, о брачной правоспособности; нотариально заверенные копии и переводы, доверенности, согласия, заявления и другие нотариальные копии.

Важно учесть что апостиль ставится на оригиналы документов, а не на их копии.

Получить услугу можно онлайн (генерируется электронный штамп) или в бумажной форме. Прием документов для апостилирования производится через ГК «Правительство для граждан»: в ЦОН или веб-портал «электронного правительства».

Срок исполнения документов поступивших через Государственную корпорацию - в течение 2 (двух) рабочих дней (день приема заявления и день выдачи готовых документов не входит в срок оказания государственных услуг) с момента поступления заявления; через веб-портал «электронного правительства» - до 1 (одного) рабочего дня с момента поступления заявления. Документ, представленный для апостилирования, должен точно соответствовать оригиналу (если это копия документа), наличие исправлений или подчисток текста не допускается.

Процедура проставления апостиля обеспечивает гарантию подлинности и надлежащего оформления апостилируемых документов, предназначенных для действия на территории стран-участниц Гагской конвенции.

С.Ч.ГАЛИЕВА,
главный специалист отдела контроля в сфере регистрационной службы и регистрации некоммерческих организаций Департамента юстиции области Абай

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Боке», в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК, уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания. Наименование проектной документации: материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум.

Территория воздействия: область Абай, Жарминский район, Акжальский с.о. Площадь участка работ составляет 43,5 га. Координаты: 1) 49 06'28.5629"сш, 81 33'14.0970"вд; 2) 49 06'30.0168"сш, 81 33'14.1790"вд; 3) 49 06'31.8046"сш, 81 33'40.4515"вд; 4) 49 06'42.4058"сш, 81 33'45.3445"вд; 5) 49 06'40.1248"сш, 81 34'1.0172"вд; 6) 49 06'38.0200"сш, 81 34'1.8600"вд; 7) 49 06'17.9800"сш, 81 33'57.0000"вд; 8) 49 06'17.1798"сш, 81 33'31.0978"вд.

Общественные слушания состоятся 23.12.2025 года в 12:00 часов по адресу: Республика Казахстан, область Абай, Жарминский район, Акжальский с.о. село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Акіма Акжальского сельского округа». Населенные пункты поселок Акжал и Боке относятся к Акжальскому сельскому округу, которые административно относятся к Жанаозену. Для жителей поселков Боке, Акжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от Боке и Акжала в 09:30 часов 23.12.2025 года.

Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого собрания и видеоконференцсвязи на платформе ZOOM). Для участия в общественных слушаниях необходимо прийти по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mQTGXR0yOXR1bWlnK1o2Q5YgJX31>. Идентификатор конференции: 776 8454 9626, код доступа: PWFE7J. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обращаться по телефону инициатора намечаемой услуги.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <https://ndbecology.gov.kz/>, раздел «Календарь общественных слушаний», а также сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» e-priroda.gov.kz в разделе «Общественные слушания»: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов», а также по адресу: г. Семей, ул. Турлыханова, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.: 8 (7222) 35 44 32. Электронный адрес: prigodnyye-resursyobl.abay@mail.ru.

Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Боке», Республика Казахстан, 050060, город Алматы, Бостандыкский район, проспект Аль-Фараби, д. 75/7, БИН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8 775 176 01 47.

Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept», г. Усть-Каменогорск, 070002, ул. М. Горького, 21, БИН: 211040029201, тел.: +7 (777) 414 90 10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Дополнительную информацию можно получить по адресу электронной почты: toolec21@gmail.com и тел: +7 (777) 414 90 10.

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Боке», в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК, уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания. Наименование проектной документации: материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Южный.

Территория воздействия: область Абай, Жарминский район, Акжальский с.о. Площадь участка работ составляет 65 га. Координаты: 1) 49 04'12.614"сш, 81 33'18.368"вд; 2) 49 04'11.82"сш, 81 34'32.273"вд; 3) 49 03'57.783"сш, 81 34'31.91"вд; 4) 49 03'58.475"сш, 81 33'18.05"вд.

Общественные слушания состоятся 23.12.2025 года в 11:00 часов по адресу: Республика Казахстан, область Абай, Жарминский район, Акжальский с.о. село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Акіма Акжальского сельского округа». Населенные пункты поселок Акжал и Боке относятся к Акжальскому сельскому округу, которые административно относятся к Жанаозену. Для жителей поселков Боке, Акжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от п. Боке и Акжал в 09:30 часов 18.12.2025 года. Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого собрания и видеоконференцсвязи на платформе ZOOM). Для участия в общественных слушаниях необходимо прийти по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/79588621470?pwd=qTcX6UcXrCiWVWCogObZpnSXm2pDG33.1>. Идентификатор конференции: 795 8862 1470, код доступа: eg9v2X. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обращаться по телефонам инициатора намечаемой услуги.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <https://ndbecology.gov.kz/>, раздел «Календарь общественных слушаний», а также сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» e-priroda.gov.kz в разделе «Общественные слушания»: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов», а также по адресу: г. Семей, ул. Турлыханова, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.: 8 (7222) 35 44 32. Электронный адрес: prigodnyye-resursyobl.abay@mail.ru.

Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Боке», Республика Казахстан, 050060, город Алматы, Бостандыкский район, проспект Аль-Фараби, д. 75/7, БИН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8 775 176 01 47.

Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept», г. Усть-Каменогорск, 070002, ул. М. Горького, 21, БИН: 211040029201, тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Дополнительную информацию можно получить по адресу электронной почты: toolec21@gmail.com и тел: +7 (777) 414-90-10.

В связи с открытием наследства после смерти Максута Ербола, умершего 03.06.2025 года, наследников и кредиторов просим обратиться к нотариусу города Семей Дане Тулеуттаевне Мухаметжановой по адресу: город Семей, пр. Ауэзова, 27, тел. 8 775 176 11 82.

Частный нотариус нотариального округа области Абай Н.К. Смаилова извещает об открытии наследства после смерти Кабылбаева Кенжегазы Кусановича, 30.03.1967 года рождения, умершего 01.08.2025 года.

Наследникам и кредиторам обращаться в нотариальную контору по адресу: область Абай, г. Семей, ул. М. Дулатова, 167, офис 119, в течение десяти дней со дня опубликования данного объявления. Телефон для справок: 36 29 02, e-mail: n.smailova83@mail.ru

ПЕРВЫЙ СКУЛЬПТОР СРЕДНЕЙ АЗИИ

Всем в Казахстане известны величественные памятники поэту и мыслителю Абаю Кунанбаеву и первому казахскому ученому Чокану Валиханову, находящиеся в южной столице - Алматы, Жамбылу Жабаеву - в Таразе! Но не все знают имя автора этих скульптурных шедевров. А ведь в истории монументального изобразительного искусства Казахстана он остался не только как первый профессиональный скульптор-казах, первый профессор-скульптор, один из основоположников монументального искусства Казахстана, но и как первый скульптор Средней Азии.

Это талантливый мастер резца, народный художник и заслуженный деятель искусств Казахстана, лауреат Государственной премии имени Чокана Валиханова, премии «Тарлан», член Союза художников СССР, кавалер ордена «Парасат» Хакимжан Наурызбаев (1925–2009).

Здесь, как и полвека назад. Их коснулась животворная социалистическая новизна». В те дни проходил III съезд писателей Казахстана с приглашенными гостями из Москвы и союзных республик.

Во второй половине пятидесятих годов прошлого века Хакимжан Наурызбаев начал работу над проектом памятника великому поэту казахского народа Абаю Кунанбаеву. Перед ним стояла ответственная задача - создать образ, по выражению ученого и поэта Ахмета Байтурсынова, - «Главного поэта казахов» («Қазақтың бас ақыны»). Продумать не только положение, позу фигуры, элементы одежды, максимально приближенное изображение черт лица, но, самое главное, - воплотить мудрость и поэтичность.

Он изучал редкие фотодокументы, по совету Мухтара Ауэзова ездил на родину Абая, встречался с его родственниками, собирая словесный портрет акына, изучая окружавшую его когда-то природу, чтобы проникнуться духом, атмосферой творчества и духовного состояния акына. Именно тогда зародилась у Хакимжана Наурызбаева идея - поста-

ского поэта-просветителя. Памятник этот, украсивший нашу столицу, создан талантливым скульптором, народным художником Казахской ССР Хакимжаном Наурызбаевым. Кажется, Абай чутко вслушивается в мелодии песен и ритмы танцев, звучащие каждый вечер в прекрасном Дворце».

Евгения Лизунова (1926–1993) - ученый-литературовед, доктор филологических наук, член-корреспондент АН Казахстана в очерке «Человек-легенда», посвященном лауреату Ленинской премии Мухтару Омархановичу Ауэзову, вспоминала о встречах скульптора и автора романа-эпопеи об Абае, о том, как трудно шла работа над увековечением образа поэта: «Помню, была свидетелем разговора Мухтара Омархановича со скульптором Хакимжаном Наурызбаевым, изваявшим скульптуру Абая, - ту, что высится теперь в Алма-Ате в начале проспекта, носящего имя поэта. Мастер принес показать Мухтару Омархановичу полуметровую модель фигуры, вылепленную в темном пластилине. Долго и молча рассматривал ее писатель, изредка чуть прикасался рукой, словно желая поправить складку на одежде поэта. Потом сказал: «Многим по-

Абаю на привокзальной площади. В проекте памятника Абай предстает как поэт-гражданин, весь устремленный в будущее, исполненный светлой веры в свой народ». Скульптор смог передать и выразить в облике поэта-просветителя воплощение мудрости и поэтичности.

Первоначально планировалось установить его на привокзальной площади, но, учитывая расширение территории столицы и дальнейшую модернизацию проспектов и площадей, выбрали место на пересечении двух будущих проспектов. Памятник Абая был установлен 12 ноября 1960 года в честь 115-летия поэта и мыслителя на площади, названной его именем, (в тот период Дворца культуры еще не было). Улица Арычная (в простонародье - Головной арык) в 1961 году была переименована в проспект Абая. Архитектор И.И. Белоцерковский. Общая высота монумента - 13,7 м. Трапециевидная форма постамента, выполненного из красного гранита, напоминала скалу. Скульптура отлита из бронзы. Фигура Абая дана в движении, в левой согнутой руке держит книгу, а правой придерживает полы накинутого на плечи чапана, лицо выражает задумчивость, взгляд устремлен вдалеку, словно в будущее народа.

На следующее утро в газете «Казахстанская правда» сообщалось об открытии памятника: «Митинг окончен. Первый секретарь ЦК КП Казахстана Д.А. Кунаев перерезает ленточку, и спадает полотно, открывая взору памятник Абая». При создании памятника поэту-мыслителю масштабно проявился талант ваятеля Хакимжана Наурызбаева, его даже называли «отцом бронзового Абая». Его представили к Ленинской премии, но, говорят, он от нее отказался.

Этот памятник является венцом творчества Х. Наурызбаева.

Образ Абая на фоне белоснежных вершин Тянь-Шаня созерцали несколько поколений алматинцев, казахстанцев и гостей со всего света. Этот облик так же узнаваем, как опекунский Пушкин в Москве.

Приведем несколько высказываний и стихотворных строчек о площади Абая и главном памятнике Алматы. Писатель Ануар Алимжанов в очерке «Завет истории» (1974) отмечал: «Знаменательно и то, что Дни советской литературы открываются в том же прекрасном Дворце, носящем имя нашего вождя, где осенью минувшего года начинала свою работу V конференция писателей стран Азии и Африки, которая справедливо названа конференцией единства прогрессивных сил литературы мира. Он, этот Дворец, стоит на площади, где высится памятник Абая. Отсюда, от подножия этих величественных гор начинаются великие казахские степи, у этих гор истоки необозримых равнин...».

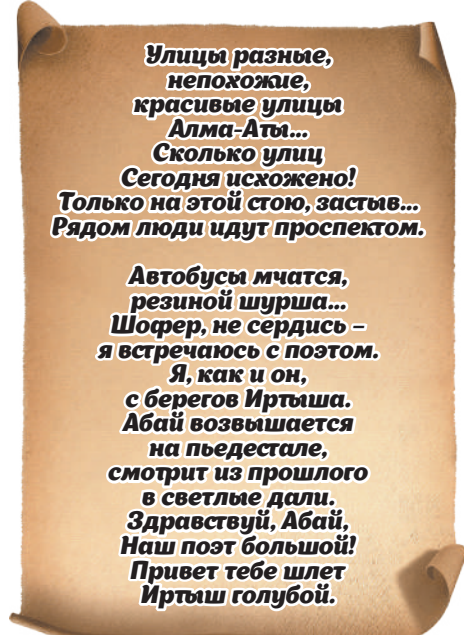
Мухамеджан Каратаев - академик, литературовед, писатель и критик, в очерке «Свет исполнившейся мечты» (1977) писал: «На стыке самых просторных, самых красивых проспектов Алма-Аты - имени Ленина и Абая, на фоне гор стоит памятник великому сыну казахского народа - мечтателю, правдолюбу, гуманисту, поэту, мыслителю, гражданину».

Рассвет в столице Казахстана приходится с вершин Алатау. Первые сол-

нечные лучи золотят горные снега и бронзовое чело Абая, как бы напоминая, что и при жизни поэт встречал утро нового дня раньше своих современников.

Всякий раз, когда я поднимаюсь по проспекту Ленина и вижу монумент Абая, то невольно думаю, что это глубоко символично. И по ассоциации вспоминаю свою юность и юность моих сверстников - всех тех, кого советская власть звала к свету, к жизни» (проспект Ленина - ныне проспект Достык - Прим. Авт.).

Известные казахские поэты посвятили площади и памятнику Абая стихи и песни - К. Мырзалиев «Памятник Абая» (1965), И. Алимкулов и другие. Семипалатинский ученый-абаявед, писатель, поэт и переводчик, кандидат филологических наук Мурат Султанбеков в молодости написал стихотворение «На проспекте Абая» (1969) - взволнованные впечатления о встрече с бронзовым поэтом-земляком:

(Примечание: стихотворение опубликовано в небольшой авторской книжке «Новые стихи», 1969 г. В первой половине 60-х годов прошлого века после армии М. Султанбеков преподавал русский язык и литературу на родине Абая, в Средней школе имени Абая в Караулые, где его ученицей была автор статьи).

Самый знаменитый памятник Абая запечатлен также на полотнах художников, например, на двух картинах Ж. Шарденова и других.

Мне не раз приходилось бывать в доме и в творческой мастерской художника - я была лично знакома с ним и его семьей, тесно общалась с его родителями - Есимханом-ата и Таслимой-апа. Талантливый человек, уважаемый в среде творческой интеллигенции столицы, был весьма скромным человеком в быту, спокойный в общении, не лишенный здравого юмора. Как семейную реликвию храню небольшой гипсовый бюст Чокана Валиханова работы Хакимжана Наурызбаева, как и знаменитый бюст Абая, подаренный автором нашей семье (позже он был передан в дар в честь юбилея Абайской средней школы на родине поэта-просветителя в Караулые Семипалатинской области (ныне области Абай) моей матерью, Нагимой Кутжановой, работавшей там учительницей в послевоенное время.

Статьей о творчестве Хакимжана Наурызбаева я отдам дань памяти и восхищения великому ваятелю казахского народа, который оставил нам монументальные шедевры с образами великих людей Казахстана, скульптурную галерею своих творений, среди которых главенствующее место занимает памятник Абая в Алматы.

ФАТИМА ОРАЗБЕКОВА,
педагог,
член Союза журналистов

ОВЕН. Не исключены некоторые финансовые затруднения. Например, деньги могут поступить не в полном объеме, как вы этого ожидали. И это может создать серьезные трудности. А кредиты сейчас лучше не брать.

ТЕЛЕЦ. Вас может потянуть на транжирство, по-

старайтесь не поддаваться этому импульсу. Есть масса способов хорошо провести время, не потратив много денег.

БЛИЗНЕЦЫ. Ваш труд будет вознагражден, причем даже больше, чем вы ожидали. Ваше творчество приносит материальный доход и популярность. Так что вы можете даже не особенно заду-

мываться об экономии.

РАК. Вторая половина недели более благоприятна. В среду вы сможете решить накопившуюся проблему малыми силами и средствами, но для этого потребуются взглянуть на ситуацию под неожиданным углом.

ЛЕВ. На этой неделе особенно крупных поступлений не предвидится, но вашему финансовому положению далеко до бедственного состояния. Только не стоит пускаться в авантюры или ждать выигрыша в лотерею.

ДЕВА. В понедельник возможен финансовый успех, но сразу рядом появятся конкуренты и завистники. На вторник нежелательно планировать какие-нибудь серьезные мероприятия. В четверг придут неожиданные деловые но-

вости.

ВЕСЫ. В понедельник и четверг будут удачными сделки и деловые переговоры. Неделя стабильна в финансовом плане, поэтому в субботу можете устроить шопинг и не экономить.

СКОРПИОН. Неделя принесет дополнительный доход. В делах, связанных с бизнесом, необходима последовательность и пунктуальность, нежелательно принимать скоропалительных решений. В выходные стоит отдохнуть от рабочих проблем.

СТРЕЛЕЦ. В бизнесе дела могут оказаться запутанными, возможно наличие проверочных масс мастей, а также интриги у вас за спиной. Но вы со всем справитесь. Денежных проблем не предвидится, что позволит вам при-

обрести желаемое.

КОЗЕРОГ. Если вы дали слово, то сдержите его. И это благоприятно отразится на партнерских отношениях и стабилизирует ваше финансовое положение. Новые проекты пока лучше не начинать. В конце недели сделки, связанные с недвижимостью, порадуют вас.

ВОДОЛЕЙ. Во вторник будьте осторожны, берегите свой кошелек. Финансовые поступления стабильны, однако ваши запросы слишком велики. Не стоит влезать в долги и в кредиты.

РЫБЫ. Ваш труд не останется без вознаграждения. В середине недели вы можете рассчитывать на прибыль. В выходные возможны непредвиденные расходы, связанные с семейными проблемами.

АБАЙ АИМАҚ
медиахолдинг

<https://vestisemey.kz>

Директор **Р.А. МОЛДАШЕВА**

Редактор
Ш.Н. РЫСАКОВА

Дизайн
и компьютерная
верстка
Е.Д. КОРОБОВА
И.А. ГАВРИЛОВ

Газета перерегистрирована в Министерстве информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации 05 июня 2025 года.
Регистрационное свидетельство № КЗ76УР00121172
Газета набрана и сверстана в компьютерном центре ТОО "АБАЙ АИМАҚ МЕДИА".
Отпечатана в ТОО "Печатное издательство агентство "Рекламный дайджест":
г. Усть-Каменогорск, пр. Абая, 20.
Объем 4 у.п.л. Периодичность - два раза в неделю.
За достоверность официальной информации, рекламы и объявлений редакция ответственности не несет. Рукописи не принимаются. Предоставленные материалы не рецензируются. Претензии по публикациям принимаются редакцией в течение месяца. Перепечатка и любое воспроизведение материалов и фотографий издания возможны только с письменного разрешения редакции.

ТИРАЖ ВЫПУСКА - 17 568 экз.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: **Ф18А5Н3 г. Семей, ул. К. Мухамедханова, 12.**
Тел.: 52-36-57 (приемная); 56-08-03 (отдел рекламы и подписки); 52-07-34 (журналисты); телефакс: 52-04-75 (компьютерный центр).

ЭФИРНАЯ СПРАВКА № 12 от 13.11.2025

к Договору № 03/25 от 11.02.2025

ЗАКАЗЧИК: ТОО «Legal Ecology Concept»

ИСПОЛНИТЕЛЬ: ТОО «Schaefer Enterprises»

Рекламные услуги: размещение объявления в бегущую строку на телеканале «ALTAI»

Текст: Қоғамдық тыңдаулар! «Боке» ЖШС Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Жобалық құжаттаманың атауы: Токум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау-кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары. Әсер ету аймағы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал а. о. Жұмыс учаскесінің ауданы 43,5 га құрайды. Координаттар: 1) 49°06'28.5629"се, 81°33'14.0970"шб; 2) 49°06'30.0168"се, 81°33'14.1790"шб; 3) 49°06'31.8046"се, 81°33'40.4515"шб; 4) 49°06'42.4058"се, 81°33'45.3445"шб; 5) 49°06'40.1248"се, 81°34'1.0172"шб; 6) 49°06'38.0200"се, 81°34'1.8600"шб; 7) 49°06'17.9800"се, 81°33'57.000"шб; 8) 49°06'17.1798"се, 81°33'31.0978"шб. Қоғамдық тыңдаулар 23.12.2025 жылы сағат 12:00-де Қазақстан Республикасы, Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылы, Жаңаөзен ауылы, Ер Жәнібек көшесі 8, "Ақжал ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ғимаратында өтеді. Ақжал және Бөке елді мекендері Әкімшілік жағынан Жаңаөзенге жататын Ақжал ауылдық округіне жатады. Бөке, Ақжал кенттерінің тұрғындары үшін қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін көлік беріледі. Бөке және Ақжал кенттерінен көлікті жөнелту уақыты 23.12.2025 жылы сағат 09:30-да. Қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін мына сілтеме бойынша өту қажет:

<https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mQTGXROyoXr10BrHNK1oj2Q5YgjXj3.1>.

Конференция идентификаторы: 776 8454 9626, кіру коды: PWFE7J. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 15 минут бұрын басталады. Қосылу мәселелері бойынша көзделіп отырған қызмет бастамашысының телефондары бойынша хабарласуға болады. Жобалық құжаттама пакетімен «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі» порталда <https://ndbecology.gov.kz/>, "қоғамдық тыңдаулар күнтізбесі" бөлімі танысуға болады, сондай-ақ "Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ ЖАО сайтында e-priroda.gov.kz "қоғамдық тыңдаулар" бөлімінде: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>. Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі» порталда, сондай-ақ: Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30, "Абай облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ, тел. қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады: 8 (7222) 35-44-32. Электрондық мекен-жайы: prirodnuye-resursy-obl.abay@mail.ru. Қоғамдық тыңдауларды өткізу қағидаларына сәйкес ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылады. Жоспарланған қызметтің бастамашысы: "Боке" ЖШС, Қазақстан Республикасы, 050060, Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы, 75/7 үй, БСН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47. Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: "Legal Ecology Concept" ЖШС, Өскемен қ., 070002, М. Горький к-сі, 21, БСН: 211040029201, Тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com. Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: toolec21@gmail.com және тел: +7 (777) 414-90-10. Лицензия №02589Р 04.01.2023 жылы «ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министірлігі» ММ берілді.

Общественные слушания! ТОО «Боке», в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК, уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания. Наименование проектной документации: материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум. Территория воздействия: область Абай, Жарминский район, Ақжальский с.о. Площадь участка работ составляет 43,5 га. Координаты: 1) 49°06'28.5629"сш, 81°33'14.0970"вд; 2) 49°06'30.0168"сш, 81°33'14.1790"вд;

3) 49°06'31.8046"сш, 81°33'40.4515"вд; 4) 49°06'42.4058"сш, 81°33'45.3445"вд; 5) 49°06'40.1248"сш, 81°34'1.0172"вд; 6) 49°06'38.0200"сш, 81°34'1.8600"вд; 7) 49°06'17.9800"сш, 81°33'57.000"вд; 8) 49°06'17.1798"сш, 81°33'31.0978"вд. Общественные слушания состоятся 23.12.2025 года в 12:00 часов по адресу: Республика Казахстан, область Абай, Жарминский район, Акжальский с.о. село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Аким Акжальского сельского округа». Населенные пункты поселок Акжал и Боке относятся к Акжальскому сельскому округу, которые административно относятся к Жанаозену. Для жителей поселков Боке, Акжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от п. Боке и Акжал в 09:30 часов 23.12.2025 года. Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого собрания и видеоконференцсвязи на платформе ZOOM). Для участия в общественных слушаниях необходимо прийти по ссылке:

<https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mQTGXROyoXr10BrlnK1oj2Q5YgjXj3.1>.

Идентификатор конференции: 776 8454 9626, код доступа: PWFE7J. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обращаться по телефонам инициатора намечаемой услуги. С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <https://ndbecology.gov.kz/>, раздел «Календарь общественных слушаний», а также сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» [e-priroda.gov.kz](http://priroda.gov.kz) в разделе «Общественные слушания»: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>. Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов», а также по адресу: г. Семей, ул. Турлыханова, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.: 8 (7222) 35-44-32. Электронный адрес: prigodnyye-resursy-obl.abay@mail.ru. Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний. Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Боке», Республика Казахстан, 050060, город Алматы, Бостандыкский район, проспект Аль-Фараби, д. 75/7, БИН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47. Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept», г. Усть-Каменогорск, 070002, ул. М. Горького, 21, БИН: 211040029201, тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com. Дополнительную информацию можно получить по адресу электронной почты: toolec21@gmail.com и тел: +7 (777) 414-90-10.

Лицензия №02589Р от 04.01.2023 года выдана ГУ «Министерство экологии, геологии и природных ресурсов РК».

Дата выхода: 13 ноября 2025 г.

Сумма: 127 600 (сто двадцать семь тысяч шестьсот) тенге

Исполнитель:

ТОО «Schaefer Enterprises»

/Директор / Потешкина А.В./

Заказчик:

ТОО «Legal Ecology Concept»

/Директор / Мустафаева С.И./

12.11.2025 10:51

Қоғамдық тыңдаулар

«Боке» ЖШС Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес анық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Жобалық құжаттаманың атауы: Тоқум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау-кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары. Әсер ету аймағы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал а. о. Жұмыс учаскесінің ауданы 43,5 га құрайды. Координаттар: 1) 49°06'28.5629"се, 81°33'14.0970"шб; 2) 49°06'30.0168"се, 81°33'14.1790"шб; 3) 49°06'31.8046"се, 81°33'40.4515"шб; 4) 49°06'42.4058"се, 81°33'45.3445"шб; 5) 49°06'40.1248"се, 81°34'1.0172"шб; 6) 49°06'38.0200"се, 81°34'1.8600"шб; 7) 49°06'17.9800"се, 81°33'57.0000"шб; 8) 49°06'17.1798"се, 81°33'31.0978"шб.

Қоғамдық тыңдаулар 23.12.2025 жылы сағат 12:00-де Қазақстан Республикасы, Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылы, Жаңаөзен ауылы, Ер Жанібек көшесі 8, "Ақжал ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ғимаратында өтеді. Ақжал және Боке елді мекендері Әкімшілік жағынан Жаңаөзенге жататын Ақжал ауылдық округіне жатады. Боке, Ақжал кенттерінің тұрғындары үшін қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін көлік беріледі. Боке және Ақжал кенттерінен көлікті жөнесту уақыты 23.12.2025 жылы сағат 09:30-да. Қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін мына сілтеме бойынша өту қажет: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mtQ1TGxROUoXl0BldlRk1o2Q5YUjXj3.1>. Конференция идентификаторы: 776 8454 9626, кіру коды: PWFETJ. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 15 минут бұрын басталады. Қосылу мәселелері бойынша хатделіп отырған қызмет бастамашысының телефондары бойынша хабарласуға болады.

Жобалық құжаттама пакетімен «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер базасы» порталда <https://ndbecology.gov.kz/>, «қоғамдық тыңдаулар күнтізбесі» бөлімі танысқа болады, сондай-ақ «Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ ЖАО сайтында [e-priroda.gov.kz](https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat) «қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде: <https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat>.

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер базасы» порталда, сондай-ақ Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30, «Абай облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, тел. қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде қабылданады: 8 (7222) 35-44-32. Электрондық мекен-жайы: priroduue-resury-obl.abay@mail.ru.

Қоғамдық тыңдауларды өткізу қағидаларына сәйкес анық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылады.

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: «Боке» ЖШС, Қазақстан Республикасы, 0500050, Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы, 75/7 үй, БСН: 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Legal Ecology Concept» ЖШС, Оскемен қ., 0700002, М. Горький ж.е, 21, БСН: 211040029201. Тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: toolec21@gmail.com және тел: +7 (777) 414-90-10.

Общественные слушания

ТОО «Боке», в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК, уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания. Наименование проектной документации: материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Токум. Территория воздействия: область Абай, Жармакский район, Аскальский с.о. Площадь участка работ составляет 43,5 га. Координаты: 1) 49°06'28.5629"сш, 81°33'14.0970"вл; 2) 49°06'30.0168"сш, 81°33'14.1790"вл; 3) 49°06'31.8046"сш, 81°33'40.4515"вл; 4) 49°06'42.4058"сш, 81°33'45.3445"вл; 5) 49°06'40.1248"сш, 81°34'1.0172"вл; 6) 49°06'38.0200"сш, 81°34'1.8600"вл; 7) 49°06'17.9800"сш, 81°33'57.0000"вл; 8) 49°06'17.1798"сш, 81°33'31.0978"вл.

Общественные слушания состоятся 23.12.2025 года в 12:00 часов по адресу: Республика Казахстан, область Абай, Жармакский район, Аскальский с.о. село Жаңаөзен, ул. Ер Жанібек 8, в здании «ГУ Аппарат Ақима Аскальского сельского округа». Населенные пункты поселок Ақжал и Боке относятся к Аскальскому сельскому округу, которые административно относятся к Жаңаөзену. Для жителей поселков Боке, Ақжал, которые будут предоставлены транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправления транспорта от п. Боке и Ақжал в 09:30 часов 23.12.2025 года. Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого, собрания и видеоконференция на платформе ZOOM). Для участия в общественных слушаниях необходимо пройти регистрацию по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mtQ1TGxROUoXl0BldlRk1o2Q5YUjXj3.1>. Идентификатор конференции: 776 8454 9626, код доступа: PWFETJ. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обратиться по телефону инициатора намеченной услуги.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <https://ndbecology.gov.kz/>, разделе «Актуальность общественных слушаний», а также сайте МНО РМ «Управление природных ресурсов и экологии» <https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat>, разделе «Общественные слушания». Абай е-portal <https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat>.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на формате «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов», а также по адресу: г. Семей, ул. Тұрлыханова, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.: 8 (7222) 35-44-32. Электронный адрес: priroduue-resury-obl.abay@mail.ru.

Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти рабочих дней, если не решены участники общественных слушаний.

Инициатор намеченной деятельности: ТОО «Боке», Республика Казахстан, 0500050, город Алматы, Бостандық району, пр. Әл-Фараби, д. 75/7, Үй № 080840017304, e-mail: wowzeroskill@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47.

Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept», г. Семей, Каменаторск, 0700002, ул. М. Горького, 21, БИН: 211040029201, тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Дополнительную информацию можно получить по адресу электронной почты: toolec21@gmail.com и тел.: +7 (777) 414-90-10.

14.11.2025 11:23

14.11.2025 11:21

Қоғамдық тыңдаулар

«Бөке» ЖШС Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Жобалық құжаттаманың атауы: Тоқум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау-кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары. Әсер ету аймағы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал а. о. Жұмыс учаскесінің ауданы 43,5 га құрайды. Координаттар: 1) 49°06'28.5629"се, 81°33'14.0970"шб; 2) 49°06'30.0168"се, 81°33'14.1790"шб; 3) 49°06'31.8046"се, 81°33'40.4515"шб; 4) 49°06'42.4058"се, 81°33'45.3445"шб; 5) 49°06'40.1248"се, 81°34'1.0172"шб; 6) 49°06'38.0200"се, 81°34'1.8600"шб; 7) 49°06'17.9400"се, 81°33'57.000"шб; 8) 49°06'17.1798"се, 81°33'31.0978"шб.

Қоғамдық тыңдаулар 23.12.2025 жылы сағат 12:00-де Қазақстан Республикасы, Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылы, Жанаөзен ауылы, Ер Жәнібек көшесі 8, "Ақжал ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ғимаратында өтеді. Ақжал және Бөке елді мекендері Әкімшілік жағынан Жанаөзенге жататын Ақжал ауылдық округіне жатады. Бөке, Ақжал кенттерінің тұрғындары үшін қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін көлік беріледі. Бөке және Ақжал кенттерінен көлікпен жөнелту уақыты 23.12.2025 жылы сағат 09:30-да. Қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін мына сілтеме бойынша өту қажет: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mtQ0TGxROUoXcl0BdHk1ajQ0YUgXj3.1>. Конференция идентификаторы: 776 8454 9626, кіру коды: PWFE7J. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 15 минут бұрын басталады. Қосылу мәселелері бойынша көзделіп отырған қызмет бастамапшасының телефондары бойынша хабарласуға болады.

Жобалық құжаттама пакетімен «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі» порталда <https://adbecology.gov.kz/>, "қоғамдық тыңдаулар күнтізбесі" бөлімі танысуға болады, сондай-ақ "Абай облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ ЖАО сайтында e-prroda.gov.kz "қоғамдық тыңдаулар" бөлімінде: <https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat>.

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі» порталда, сондай-ақ Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30, "Абай облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ, тел. қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмейтін мерзімде қабылданады: 8 (7222) 35-44-32. Электрондық мекен-жайы: prrodnyye-resursy-oblabay@mail.ru.

Қоғамдық тыңдауларды өткізу қағидаларына сәйкес ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылады.

Жоспарланған қызметтің бастамапшасы: "Бөке" ЖШС, Қазақстан Республикасы, 050060, Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы, 75/7 үй, БСН: 080840017304, e-mail: wowzetskyl@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: "Legal Ecology Concept" ЖШС, Өскемен қ., 070002, М. Горький к-сі, 21, БСН: 211040029201, Тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: toolec21@gmail.com және тел: +7 (777) 414-90-10.

Общественные слушания

ТОО «Бөке», в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК, уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания. Наименование проектной документации: материалы документов для получения экологического разрешения на воздействие в Плану горных работ по добыче сульфидных руд участка Тоқум. Территория воздействия: область Абай, Жарминский район, Ақжалский с.о. Площадь участка работ составляет 43,5 га. Координаты: 1) 49°06'28.5629"сш, 81°33'14.0970"вл; 2) 49°06'30.0168"сш, 81°33'14.1790"вл; 3) 49°06'31.8046"сш, 81°33'40.4515"вл; 4) 49°06'42.4058"сш, 81°33'45.3445"вл; 5) 49°06'40.1248"сш, 81°34'1.0172"вл; 6) 49°06'38.0200"сш, 81°34'1.8600"вл; 7) 49°06'17.9800"сш, 81°33'57.000"вл; 8) 49°06'17.1798"сш, 81°33'31.0978"вл.

Общественные слушания состоятся 23.12.2025 года в 12:00 часов по адресу: Республика Казахстан, область Абай, Жарминский район, Ақжалский с.о. село Жанаөзен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Ақима Ақжалского сельского округа». Населенные пункты поселок Ақжал и Бөке относятся к Ақжалскому сельскому округу, которые административно относятся к Жанаөзену. Для жителей поселков Бөке, Ақжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от п. Бөке и Ақжал в 09:30 часов 23.12.2025 года. Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого собрания и видеоконференция на платформе ZOOM). Для участия в общественных слушаниях необходимо пройти по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/77684549626?pwd=mtQ0TGxROUoXcl0BdHk1ajQ0YUgXj3.1>.

Идентификатор конференции: 776 8454 9626, код доступа: PWFE7J. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обращаться по телефону инициатора намечаемой услуги.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <https://adbecology.gov.kz/>, раздел «Календарь общественных слушаний», а также на сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» e-prroda.gov.kz в разделе «Общественные слушания»: <https://www.gov.kz/nemleket/entities/abay-tabigat>.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов», а также по адресу: г. Семей, ул. Тұрлыханова, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.: 8 (7222) 35-44-32. Электронный адрес: prrodnyye-resursy-oblabay@mail.ru.

Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Бөке», Республика Казахстан, 050060, город Алматы, Бостандықский район, проспект Ал-Фараби, д. 75/7, БСН: 080840017304, e-mail: wowzetskyl@gmail.com, тел: 8-775-176-01-47.

Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept», г. Усть-Каменогорск, 070002, ул. М. Горького, 21, БСН: 211040029201, тел.: +7 (777) 414-90-10, e-mail: toolec21@gmail.com.

Дополнительную информацию можно получить по адресу электронной почты: toolec21@gmail.com и тел: +7 (777) 414-90-10.

[illegible]

Идентификатор конференции: 776 8454 9628, код доступа: PWTE71. Регистрация начинается за 15 минут до начала обсуждения. По вопросам подключения можно обращаться по телефону оператора назначенной услуги.

С помощью проектной документации можно сориентироваться на портале «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» <http://ndbcology.gov.kz>, раздела «Календарь общественных слушаний», а также сайт МБЮ ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования в области Абый» e-prroda.gov.kz, в разделе «Общественные слушания» <http://www.gov.kz/memleket/entities/abyy-tabygt>.

Без замечания и/или приложения принимается в срок не позднее 10 рабочих дней со дня проведения общественных слушаний на рассмотрение «Абхазского банка знаний» в составлении окружающей среды и природных ресурсов, а также в сфере культуры, спорта, туризма, туризма, 30, ГУ «Управление природных ресурсов и рационального природопользования области Абхазия», тел.: 8 (3772) 35-44-12, электронный адрес: primodnyye-resursy-obi.abkhaz@mail.ru

Согласно Правилам проведения общественных слушаний, в ходе проведения открытого собрания предоставляется до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

Инициатор намеченной деятельности: ТОО «Бекет», Республика Казахстан, 050060, город Алматы, Бостандыкский район, проспект Аль-Фараби, д. 75/7, БИН: 080840017304, e-mail: www.beket.kz@gmail.com, тел: 8-775-476-01-47.

Разработчик проектной документации: ТОО «Legal Ecology Concept» 12.11.2025 10:52

Қазбату а/о әкімшілігі

12.11.2025 10:17

Токум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін құжаттар материалдары бойынша баяндама

Токум учаскесінде тотыққан кендерді өндіру жобасы аясында карьерді игеру басталды. Осы тау-кен жұмыстарының жоспарында 907 мың тонна кенді пайдалану қорлары көлемінде сульфидтік қорларды өңдеу көзделеді.

Тау жыныстары мен кендердің қасиеттері, олардың пайда болу шарттары, климаттық жағдайлар және алдағы қызметтің ауқымы автомобиль көлігімен кешенде гидравликалық экскаваторларды пайдалана отырып, аршу және өндіру жұмыстарын өндірудің циклдік технологиясын қолдануға негіз болады.

Учаскенің қорларын пысықтауды бір карьердің шекарасында ашық тәсілмен жүргізу көзделеді.

Жоғарыда айтылғандай, кәсіпорынның геологиялық кен өндіру өнімділігі шығындар мен құнарсыздандыруын ескере отырып, жылына 50 мың тоннаны құрайды.

Жалпы, 884 мың тонна көлеміндегі пайдалану баланстық қорларын алу үшін жол бойында 1988,3 мың м³ аршылған жыныстарды алу қажет. Бұл жағдайда ашудың орташа коэффициенті 1,9 м³/т құрайды.

Техникалық тапсырмаға сәйкес тау-кен жұмыстарының режимі жыл бойы, екі ауысымда, вахталық әдіспен қабылданады, вахтаның ұзақтығы 15 күн (тәулігіне 12 сағаттан 2 ауысым), жылына 365 күн.

Бұл жағдайларда ең қолайлы болып табылады сақиналы орталық даму жүйесі.

Жұмыс аймағын дамытудың көрсетілген тәртібіне сәйкес әрбір жаңа көкжиекті ашу оның қорларын кедергісіз пысықтауға ыңғайлы жерде уақытша жылжымалы құламаны құру және жаңа астындағы көкжиекті ашу үшін алаңды дайындау арқылы жүзеге асырылады. Инженерлік-геологиялық зерттеулер мен тәжірибелік тәжірибенің деректері бойынша кәсіпорында тау-кен массасының 80% - ын бұрғылау-жару жұмыстарының көмегімен дайындау қажет екендігі анықталды. Қопсыту үшін тау-кен массасының ұнғымалық сынықтары қолданылады. Бұрғылау-жару жұмыстарын мердігер ұйымның күшімен жүзеге асыру көзделеді.

Игерілетін кендер мен тау жыныстарының физикалық-механикалық қасиеттері негізінде, сондай-ақ кен орнын игеру шарттары мен карьердің өнімділігін ескере отырып, гидравликалық экскаваторды қазу-тиеу жабдығы ретінде қабылдаған жөн.

Бұл жоспарда тау-кен жұмыстары кенді және аршылған жыныстарды тасымалдауға арналған көлік ретінде автомобиль көлігі қабылданады, оның негізгі артықшылықтары сыртқы қуат көздерінен тәуелсіздік, үйінділердің пайда болу процесін жеңілдету, автомобиль жолдарының салыстырмалы түрде тік көтерілуін еңсеру мүмкіндігінің арқасында көлік коммуникацияларының ұзындығын қысқарту, ұтқырлық болып табылады. Кен мен аршылған жыныстарды карьерден шығару кіру траншеялары арқылы жүзеге асырылады. Технологиялық көлікті тұраққа қою, ағымдағы жөндеу және қызмет көрсету өнеркәсіп алаңының аумағында жүзеге асырылады. Тасымалдау кезінде шаңды азайту мақсатында карьераішілік және сыртқы автожолдар суару машинасымен суарылады.

Аршылған жыныстарды карьердің солтүстік бортындағы сыртқы үйіндіде орналастыру көзделеді. Аршу көлемі тотыққан кендерді өндіру шеңберінде карьерді өңдеу кезеңінде қалыптасқан бұрыннан бар үйіндіге ауысатын болады. Карьерден алынған аршылған жыныстардың жалпы көлемі 1 698,355 мың м³ құрайды, Осы көлемнен 198,4 мың м³ автожолдарды төгуге пайдаланылатын болады. Төгу биіктігі 1 м. Аршылған жыныстың қалған бөлігі 1,5 млн. текше м. көлемінде аршылған жыныстардың үйіндісіне ауыстырылатын болады.

Карьерді игеру кезінде Токум учаскесінен 4 км қашықтықта орналасқан Васильевское кен орнын үймелік сілтісіздендіру алаңдарына сульфидті кенді

автосамосвалдармен тасымалдау көзделеді. Бұл ретте жедел сыйымдылығы 6 мың м³ кен қоймасы, карьердің тоқтап қалуы жағдайында көзделеді. Жұмысты бастамас бұрын жобалау алаңынан топырақ-өсімдік қабатын (ТӨҚ) алып тастау керек. ТӨҚ қоймасының сыйымдылығы суббұрғыш каналды жүргізу кезінде алынған құнарлы қабаттың орналасуын ескере отырып есептеледі. ТӨҚ көлемі бұрыннан бар ТӨҚ қоймасына, тотыққан кендерді өндіру шеңберінде алынған массаның үстіне орналастырылады, тиісінше ТӨҚ қоймасының ауданы өзгермейді және 6,4 мың м² құрайды.

Карьерге су ағындары аллювиалды сулы деңгейжиек суларын және көмір шөгінділерінің экзогендік және тектоникалық жарықшақты суларын ағызу арқылы қалыптасады.

Нысан санаты.

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 2-қосымшасының 1-бөліміне сәйкес кең таралған пайдалы қазбаларды қоспағанда, пайдалы қатты қазбаларды өндіру және байыту қоршаған ортаға теріс әсер ететін **объектілердің I санатына** жатады.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ

Қоршаған ортаға эмиссиялар нормативтерін айқындау әдістемесінің 12-тармағының талаптарына сәйкес (ЭГТРМ-нің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы) шығарындылар көздерінің тізбесі және олардың сипаттамалары жобалық ақпарат негізінде жобаланатын объектілер үшін айқындалады.

Осылайша, өндіру жұмыстарын жүргізу кезеңінде атмосфераға ластаушы заттардың мынадай көздері көзделеді:

- карьер (қазу-тиеу жұмыстары, аршу, кен және ПСП – дағы автокөлік жұмыстары, автосамосвалдардың жұмысы, арнайы техниканың жұмысы, жару жұмыстары, бұрғылау жұмыстары) - көз. 6001;
- ОПП үйіндісі (ОПП үйіндісін қалыптастыру, үйіндіде арнайы техниканың жұмысы, ОПП үйіндісін топырақтау) – көз. 6002;
- ПСП үйіндісі (ПСП үйіндісін қалыптастыру, үйіндіде арнайы техниканың жұмысы, ПСП үйіндісін топырақтау) – көз. 6003;
- кен қоймасы (сульфидті кендер) – көз. 6004;
- кен қоймасы (тотыққан кендер) - көз. 6005;
- технологиялық жолдарды үймелеу-көз. 6006;
- ЖЖМ қоймасы (мердігерлік жұмыстар) – көз. 6007;
- жанармай құйғыш (мердігерлік жұмыстар) – көз. 6008;
- ДЭС сорғы карьері-көз. 0001;
- ДЭС жарықтандыру дінгектері-көз. 0002;
- АПО (мердігерлік жұмыстар) – көз. 0003.

Жобаланатын объектіде атмосфераға зиянды заттар шығарындыларының жалпы саны - 11, оның ішінде: ұйымдастырылған-3, ұйымдастырылмаған – 8.

Атмосфераға шығаруды болжайтын ластаушы заттардың тізбесі: барлығы 11 атау: бейорганикалық шаң: 70-20% кремний қостотығы (3 қауіптілік класы), азот қостотығы (2 қауіптілік класы), азот тотығы (3 қауіптілік класы), көміртек тотығы (4 қауіптілік класы), күкірт қостотығы (3 қауіптілік класы), шекті C12-19 көмірсутектер (4 қауіптілік класы), формальдегид (2 қауіптілік класы), акролеин (2 қауіптілік класы), кара көміртек (күйе) (3 қауіптілік класы), қалқымалы заттар (3 қауіптілік класы), күкіртеутек (2 қауіптілік класы).

Атмосфералық ауаға шығарылатын барлық жұмыстар 2025-2044 жылдары орындалатын болады.

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалы тіркелімін жүргізу қағидаларына сәйкес (31.08.2021 ж. № 346) кәсіпорынның қызметі өндіріс қуаты үшін қабылданған шекті мәндері бар ластауыштардың шығарындылары мен тасымалы тіркеліміне есептілікті ұсыну туралы талаптар қолданылатын қызмет түрлеріне жатады (минералдық шикізатты қайта өңдеу өнеркәсібі). Өткен жылғы есептілік жыл сайын ағымдағы жылдың 1 сәуіріне дейін ұсынылады.

Сондай-ақ өндіру жұмыстарын жүргізу барысында нормативтерді айқындау әдістемесінің 24-тармағына сәйкес ең көп-бір реттік шығарындылары (бұйрық (ЭГТРМ 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы) атмосфералық ауаға әсерді бағалау мақсатында ескерілетін (жұмысы олардың стационарлық орналасуымен байланысты адамдардан ғана) әртүрлі техника мен автокөлік пайдаланылатын болады). Жылжымалы көздердің қозғалтқыштарынан жалпы шығарындылар (т/жыл) нормаланбайды және зиянды заттар шығарындыларының жалпы көлеміне енгізілмейді. Оқытудан максималды бір реттік шығарындылардың мәндері.

СУ РЕСУРСТАРЫ

Персоналдың қажеттіліктері үшін шаруашылық-ауыз су тұтыну көлемін есептеу үшін жылына 2175,4 м³ норма қабылданды.

Техникалық сумен жабдықтау үшін техникалық су жинайтын тоғаннан су пайдаланылады.

Шанды басу суару машиналарының көмегімен жүзеге асырылады.

Қазіргі уақытта ауыз су крандармен жабдықталған жабық контейнерлердегі жұмыс орындарына жеткізіледі. Сыйымдылықтар ҚР Денсаулық сақтау министрлігі рұқсат берген материалдардан дайындалады.

Жұмыскерлерді ауыз сумен жабдықтау үшін әкелінетін суды пайдалану жоспарлануда. Технологиялық қажеттіліктер үшін карьер сулары мен әкелінетін су пайдаланылатын болады.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес ластаушы заттардың жол берілетін төгінділерінің (бұдан әрі-ҚҚС) нормативі эмиссиялардың шамалары болып табылады, олар әрбір шығарылым және тұтастай кәсіпорын үшін есептеулер негізінде белгіленеді. Ластаушы заттардың ҚҚС қоршаған ортаға әсер етуге рұқсат беру кезінде пайдаланылады.

Ластаушы заттардың нақты төгінділері туралы деректердің болмауына байланысты жобаланатын объект ретінде мәдени-тұрмыстық пайдаланылатын су объектілері үшін нақты шоғырлану ретінде шектік рауалы қойырлық (ШРҚ) қабылданады.

Төгінділер нормативтері «Васильевское» ЖШС үшін «Васильевское» ГМК» кен орнының құрамында тотыққан алтыны бар кендерді өнеркәсіптік игеру жобасының ұқсастығы бойынша белгіленген.

Шығаруды көздейтін ластаушы заттардың тізбесі: барлығы 12 атау: аммоний азоты, нитриттер, нитраттар, мұнай өнімдері, темір, магний, марганец, хлоридтер, сульфаттар, кадмий, мыс, қорғасын.

Төгінділердің жалпы көлемі жылына 3,908 тн құрайды. Ұйымдастырылған ашық су ағызу арқылы карьерді ағызу тау-кен жұмыстарымен қатар жүргізілетін болады.

Ең жақын су нысаны Боконское көлі кен орнының батыс жағында орналасқан (0,375 км). Кен орнының солтүстік жағында Ак көлі (2,911 км) орналасқан. Бөке өзені Токум учаскесінен 850 метр қашықтықта ағып өтеді. Кәсіпорында «Ертіс бассейндік инспекциясы» РММ келісімі бар.

ӨСІМДІКТЕР МЕН ЖАНУАРЛАР ӘЛЕМІ

Жобаланатын объектінің СЗЗ шекарасында сирек, жойылып кету қаупі төнген, табиғи азық-түлік және дәрілік өсімдіктер жоқ. Өсімдіктердің түрлік құрамының, оның жай-күйінің, қауымдастықтардың өнімділігінің өзгеруі, жоспарланған қызмет аймағында зиянкестердің зақымдануы байқалмайды.

Жобалық шешімдерді іске асыру кезінде ауданның өсімдік ресурстарын пайдалану көзделмейді. Жоспарланған қызметтің өсімдіктерге әсер ету аймағы жұмыс учаскесімен шектеледі.

Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген жануарлардың тіршілік ету ортасы көзделіп отырған қызмет учаскесіне кірмейді.

Өндірістік объектінің жұмысын өндірістік алаңдар шегінде жүргізу жоспарлануда.

Жануарлар әлеміне ең жағымсыз әсер жер жамылғысының механикалық зақымдануымен байланысты, соның салдарынан өсімдік жамылғысы жойылып, жануарларға тамақ пен баспана береді, сонымен қатар өндірістік шу шығады.

Нысанды пайдалану мал азығы базасы мен тіршілік ету ортасының, сондай-ақ көші-қон жолдарының бұзылуына әкелмейді.

Жобада өсімдіктер мен жануарлар дүниесін сақтау жөніндегі іс-шараларды орындау көзделген.

ЖЕР РЕСУРСТАРЫ МЕН ТОПЫРАҚ

Пайдалы қазбаларды өндіру және өңдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде жердің бұзылуы сөзсіз. Жоспарланған қызметтің нәтижесінде жұмыс учаскесінің шекарасында жаңа «техногендік» ландшафт қалыптастырылады, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған өндіріс аумағында жүргізілетін болады, ол кен орнын игеру мерзімі өткеннен кейін қалпына келтірілетін болады.

Топырақ-құнарлы қабатты ПСП үйінділеріне жинай отырып алып тастау көзделеді.

Объектілерді орналастыру аумағы құрылыс салудан және жасыл желектерден бос. Объектілерді орналастыру үшін қосымша алаңдар талап етілмейді, кәсіпорынның барлық алаңдары тау-кен бөлу шекарасында орналасқан.

Пайдалану кезеңінде топырақ жамылғысындағы өзгерістердің бағыты Токум учаскесіндегі барлық экологиялық мониторинг жүйесінің құрамдас бөліктерінің бірі болып табылатын топырақ мониторингін жүргізу процесінде анықталатын болады.

ФИЗИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР

Кәсіпорындағы шудың негізгі көздері тау-кен жабдықтары, бульдозерлер, тракторлар, көлік құралдарының жұмысы және т. б.

Шу мен дірілден қорғау қолданылатын жабдықтың (бульдозерлер, экскаваторлар, автосамосвалдар және т.б.) конструктивті шешімдерімен қамтамасыз етіледі. Шу мен діріл деңгейінің жоғарылауының факторы технологиялық жабдықтың және оның қондырғыларының механикалық тозуы болып табылады, сондықтан шу мен діріл деңгейінің жоғарылауын болдырмау үшін келесі шаралар орындалады:

жұмыс орындарындағы шу мен дірілді бақылау өлшемдері;

шу мен діріл деңгейлері асып кеткен кезде себебін анықтау және тораптарды ауыстыру немесе жөндеу жөнінде шаралар қабылдау мақсатында бақылау тексеру жүргізіледі;

жабдықтарды, машиналар мен механизмдерді дыбыс сіңіретін қаптамалардың, қаптамалар мен қоршау конструкцияларының, басқару тұтқаларының, табандардың, орындықтардың, жұмыс істеп тұрған машиналар алаңдарының діріл оқшаулауының бар-жоғын және жарамдылығын мерзімді тексеру.

Өндіру жұмыстарын жүргізу учаскесінде Жоғары температуралы қоспалар шығарындылары бар объектілер жоқ, осыған байланысты атмосфераның жер үсті қабатына жылу әсері алынып тасталды.

Жобалық шешімдерді іске асыру кезінде радиациялық фактор бойынша әсер алынып тасталады.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Кен орнын пайдалану кезінде өнеркәсіптік және тұрмыстық қалдықтар түзілетін болады:

1. Аршылған жыныстар;
2. Аралас коммуналдық қалдықтар;
3. Майланған шүберек;
4. Пайдаланылған майлар;
5. Қалдық аккумуляторлар;
6. Құралдар мен жабдықтардың пайдаланылған сүзгі элементтері;
7. Жарылғыш заттар салынған ыдыс;
8. Пайдаланылған шиналар;
9. Қара және түсті металдардың сынықтары;

10. Күл-қоқыс қалдықтары;

11. Пайдаланылған мұнай сіңіргіш бондар.

Өндіру жұмыстарын жүргізу кезінде Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 4 қосымшасының талаптарына сәйкес өндіріс және тұтыну қалдықтарымен жұмыс істеу бойынша мынадай іс шаралар енгізілді:

- өндіріс қалдықтарын көмуді азайту мақсатында аршу жыныстарын өз қажеттіліктеріне пайдалану көзделеді;

- өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинау және уақытша жинақтау үшін арнайы алаңдар ұйымдастырылды, контейнерлер орнатылды, қоймалар жабдықталды;

- өндіріс және тұтыну қалдықтарын беру шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға жүзеге асырылады.

ӨНДІРІСТІК ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Экологиялық кодексінің (бұдан әрі – ҚР ЭК) 182-бабының 1-тармағының талаптарына сәйкес, I және II санаттағы объектілердің операторлары өндірістік экологиялық бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

ҚР ЭК-нің 187-бабының талаптарына сәйкес, объектінің операторы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекітетін қағидаларға сәйкес өндірістік экологиялық бақылау нәтижелері бойынша ішкі есепке алуды жүргізеді, мерзімді есептерді қалыптастырады және Қазақстан Республикасының қоршаған орта және табиғи ресурстар туралы ұлттық деректер банкіне электрондық нысанда ұсынады.

Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының орындалуы туралы есеп қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесіне есептік тоқсаннан кейінгі екінші айдың бірінші күніне дейін тоқсан сайын ұсынылады.

Өндірістік экологиялық бақылаудың мерзімдік есептеріне сынама алу актілері немесе хаттамалары, сондай-ақ өндірістік экологиялық мониторингтің сынақ нәтижелері хаттамалары қоса беріледі.

Құрылыс және қайта құру жұмыстары жүргізу шеңберінде ұйымдастырылған көздерде аспаптық бақылау қарастырылмаған, барлық көздер ұйымдастырылмаған болып табылады және олар есептік әдіспен бақыланады.

Жұмыстар жүргізу кезеңінде атмосфералық ауаны бақылау санитарлық-қорғау аймағының шекарасында тоқсан сайын бір рет жүргізіледі.

Боконское көлді және р. Боке бақылау жылына 1 рет 3 тоқсанда, мониторингтік ұңғымалар бойынша жылына 2 рет көзделген.

Топырақ жамылғысының жай-күйін өндірістік экологиялық бақылау үшінші тараптың аккредиттелген зертханасын тарта отырып, жылына 1 рет жүргізіледі.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ БОЙЫНША ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ.

Жоспарды жүзеге асырудағы негізгі іс-шара – құрылыс және қайта құру жұмыстары кезінде шаң шығарындыларын азайтуға бағытталған шаңды басу жұмыстарын жүргізу.

Жоспарды жүзеге асыру 2025 жылдан 2034 жылға дейінгі жұмыстар жүргізу кезеңінде іске асырылады.

Белгіленген қызметті іске асыру, уақтылы бақылау және мониторинг барысында экологиялық заңнаманың барлық талаптары сақталған кезде қоршаған ортаға әсері жол берілетін деп бағаланады.

Тоқум учаскесінің сульфидті кендерін өндіру жөніндегі тау кен жұмыстарының жоспары

Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін
құжаттар материалдары

«Боке» ЖШС

Токум учаскесінде тотыққан кендерді өндіру жобасы аясында карьерді игеру басталды. Осы тау-кен жұмыстарының жоспарында 907 мың тонна кенді пайдалану қорлары көлемінде сульфидтік қорларды өңдеу көзделеді.

Тау жыныстары мен кендердің қасиеттері, олардың пайда болу шарттары, климаттық жағдайлар және алдағы қызметтің ауқымы автомобиль көлігімен кешенде гидравликалық экскаваторларды пайдалана отырып, аршу және өндіру жұмыстарын өндірудің циклдік технологиясын қолдануға негіз болады.

Учаскенің қорларын пысықтауды бір карьердің шекарасында ашық тәсілмен жүргізу көзделеді.

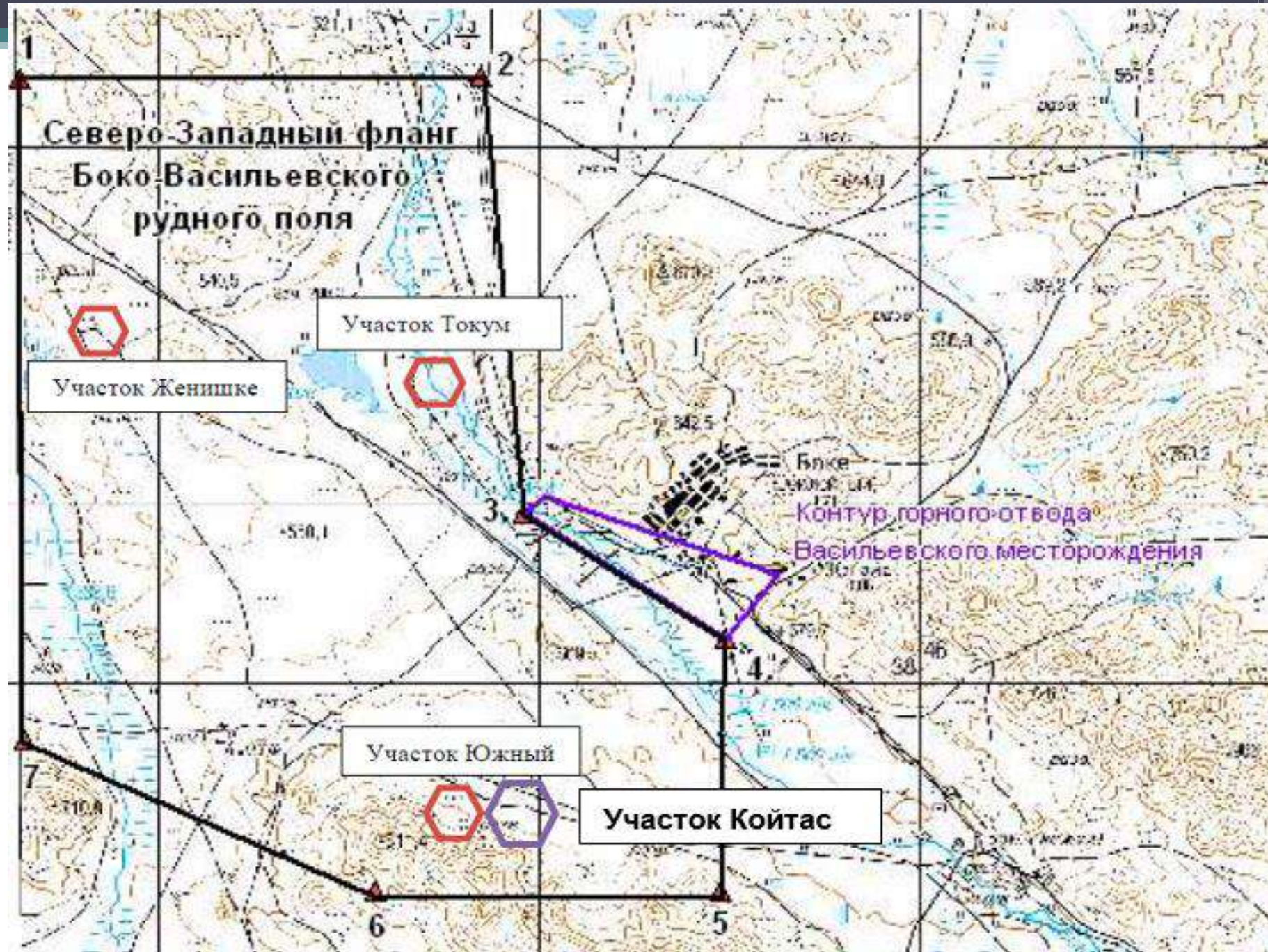
Жоғарыда айтылғандай, кәсіпорынның геологиялық кен өндіру өнімділігі шығындар мен құнарсыздандыруын ескере отырып, жылына 50 мың тоннаны құрайды.

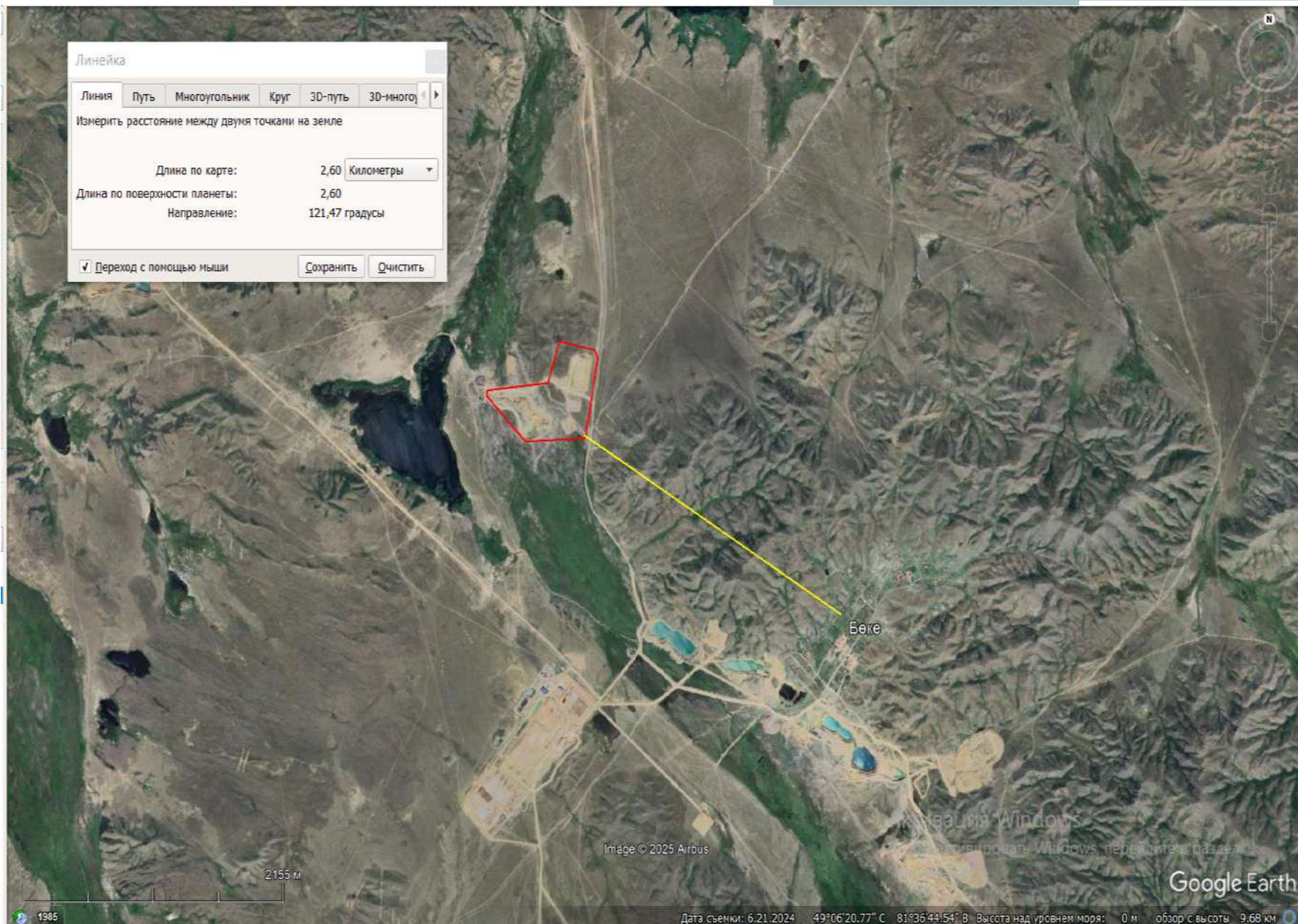
Жалпы, 884 мың тонна көлеміндегі пайдалану баланстық қорларын алу үшін жол бойында 1988,3 мың м³ аршылған жыныстарды алу қажет. Бұл жағдайда ашудың орташа коэффициенті 1,9 м³/т құрайды.

Техникалық тапсырмаға сәйкес тау-кен жұмыстарының режимі жыл бойы, екі ауысымда, вахталық әдіспен қабылданады, вахтаның ұзақтығы 15 күн (тәулігіне 12 сағаттан 2 ауысым), жылына 365 күн.

Бұл жағдайларда ең қолайлы болып табылады сақиналы орталық даму жүйесі.

Жұмыс аймағын дамытудың көрсетілген тәртібіне сәйкес әрбір жаңа көкжиекті ашу оның қорларын кедергісіз пысықтауға ыңғайлы жерде уақытша жылжымалы құламаны құру және жаңа астындағы көкжиекті ашу үшін алаңды дайындау арқылы жүзеге асырылады. Инженерлік-геологиялық зерттеулер мен тәжірибелік тәжірибенің деректері бойынша кәсіпорында тау-кен массасының 80% - ын бұрғылау-жару жұмыстарының көмегімен дайындау қажет екендігі анықталды. Қопсыту үшін тау-кен массасының ұңғымалық сынықтары қолданылады. Бұрғылау-жару жұмыстарын мердігер ұйымның күшімен жүзеге асыру көзделеді.

Игерілетін кендер мен тау жыныстарының физикалық-механикалық қасиеттері негізінде, сондай-ақ кен орнын игеру шарттары мен карьердің өнімділігін ескере отырып, гидравликалық экскаваторды қазу-тиеу жабдығы ретінде қабылдаған жөн.

Бұл жоспарда тау-кен жұмыстары кенді және аршылған жыныстарды тасымалдауға арналған көлік ретінде автомобиль көлігі қабылданады, оның негізгі артықшылықтары сыртқы қуат көздерінен тәуелсіздік, үйінділердің пайда болу процесін жеңілдету, автомобиль жолдарының салыстырмалы түрде тік көтерілуін еңсеру мүмкіндігінің арқасында көлік коммуникацияларының ұзындығын қысқарту, ұтқырлық болып табылады. Кен мен аршылған жыныстарды карьерден шығару кіру траншеялары арқылы жүзеге асырылады. Технологиялық көлікті тұраққа қою, ағымдағы жөндеу және қызмет көрсету өнеркәсіп алаңының аумағында жүзеге асырылады. Тасымалдау кезінде шаңды азайту мақсатында карьераішілік және сыртқы автожолдар суару машинасымен суарылады.

Аршылған жыныстарды карьердің солтүстік бортындағы сыртқы үйіндіде орналастыру көзделеді. Аршу көлемі тотыққан кендерді өндіру шеңберінде карьерді өңдеу кезеңінде қалыптасқан бұрыннан бар үйіндіге ауысатын болады. Карьерден алынған аршылған жыныстардың жалпы көлемі 1 698,355 мың м³ құрайды, Осы көлемнен 198,4 мың м³ автожолдарды төгуге пайдаланылатын болады. Төгу биіктігі 1 м. Аршылған жыныстың қалған бөлігі 1,5 млн. текше м. көлемінде аршылған жыныстардың үйіндісіне ауыстырылатын болады.

Карьерді игеру кезінде Токум учаскесінен 4 км қашықтықта орналасқан Васильевское кен орнын үймелік сілтісіздендіру алаңдарына сульфидті кенді автосамосвалдармен тасымалдау көзделеді. Бұл ретте жедел сыйымдылығы 6 мың м³ кен қоймасы, карьердің тоқтап қалуы жағдайында көзделеді. Жұмысты бастамас бұрын жобалау алаңынан топырақ-өсімдік қабатын (ТӨҚ) алып тастау керек. ТӨҚ қоймасының сыйымдылығы субұрғыш каналды жүргізу кезінде алынған құнарлы қабаттың орналасуын ескере отырып есептеледі. ТӨҚ көлемі бұрыннан бар ТӨҚ қоймасына, тотыққан кендерді өндіру шеңберінде алынған массаның үстіне орналастырылады, тиісінше ТӨҚ қоймасының ауданы өзгермейді және 6,4 мың м² құрайды.

Карьерге су ағындары аллювиалды сулы деңгейжиек суларын және көмір шөгінділерінің экзогендік және тектоникалық жарықшақты суларын ағызу арқылы қалыптасады.

Нысан санаты.

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 2-қосымшасының 1-бөліміне сәйкес кең таралған пайдалы қазбаларды қоспағанда, пайдалы қатты қазбаларды өндіру және байыту қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектілердің I санатына жатады.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ

Қоршаған ортаға эмиссиялар нормативтерін айқындау әдістемесінің 12-тармағының талаптарына сәйкес (ЭГТРМ-нің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы) шығарындылар көздерінің тізбесі және олардың сипаттамалары жобалық ақпарат негізінде жобаланатын объектілер үшін айқындалады.

Осылайша, өндіру жұмыстарын жүргізу кезеңінде атмосфераға ластаушы заттардың мынадай көздері көзделеді: карьер - көз. 6001; ОПП үйіндісі – көз. 6002; ПСП үйіндісі – көз. 6003; кен қоймасы (сульфидті кендер) – көз. 6004; кен қоймасы (тотыққан кендер) - көз. 6005; технологиялық жолдарды үймелеу-көз. 6006; ЖЖМ қоймасы (мердігерлік жұмыстар) – көз. 6007; жанармай құйғыш (мердігерлік жұмыстар) – көз. 6008; ДЭС сорғы карьері-көз. 0001; ДЭС жарықтандыру діңгектері-көз. 0002; АПО (мердігерлік жұмыстар) – көз. 0003.

Жобаланатын объектіде атмосфераға зиянды заттар шығарындыларының жалпы саны - 11, оның ішінде: ұйымдастырылған-3, ұйымдастырылмаған – 8.

Атмосфераға шығаруды болжайтын ластаушы заттардың тізбесі: барлығы 11 атау: бейорганикалық шаң: 70-20% кремний қостотығы (3 қауіптілік класы), азот қостотығы (2 қауіптілік класы), азот тотығы (3 қауіптілік класы), көміртек тотығы (4 қауіптілік класы), күкірт қостотығы (3 қауіптілік класы), шекті C12-19 көмірсутектер (4 қауіптілік класы), формальдегид (2 қауіптілік класы), акролеин (2 қауіптілік класы), қара көміртек (күйе) (3 қауіптілік класы), қалқымалы заттар (3 қауіптілік класы), күкіртсутек (2 қауіптілік класы).

Атмосфералық ауаға шығарылатын барлық жұмыстар 2025-2044 жылдары орындалатын болады.

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалы тіркелімін жүргізу қағидаларына сәйкес (31.08.2021 ж. № 346) кәсіпорынның қызметі өндіріс қуаты үшін қабылданған шекті мөндері бар ластауыштардың шығарындылары мен тасымалы тіркеліміне есептілікті ұсыну туралы талаптар қолданылатын қызмет түрлеріне жатады (минералдық шикізатты қайта өңдеу өнеркәсібі). Өткен жылғы есептілік жыл сайын ағымдағы жылдың 1 сәуіріне дейін ұсынылады.

Сондай-ақ өндіру жұмыстарын жүргізу барысында нормативтерді айқындау әдістемесінің 24-тармағына сәйкес ең көп-бір реттік шығарындылары (бұйрық (ЭГТРМ 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы) атмосфералық ауаға әсерді бағалау мақсатында ескерілетін (жұмысы олардың стационарлық орналасуымен байланысты адамдардан ғана) әртүрлі техника мен автокөлік пайдаланылатын болады). Жылжымалы көздердің қозғалтқыштарынан жалпы шығарындылар (т/жыл) нормаланбайды және зиянды заттар шығарындыларының жалпы көлеміне енгізілмейді. Оқытудан максималды бір реттік шығарындылардың мәндері.

СУ РЕСУРСТАРЫ

Персоналдың қажеттіліктері үшін шаруашылық-ауыз су тұтыну көлемін есептеу үшін жылына 2175,4 м³ норма қабылданды.

Техникалық сумен жабдықтау үшін техникалық су жинайтын тоғаннан су пайдаланылады.

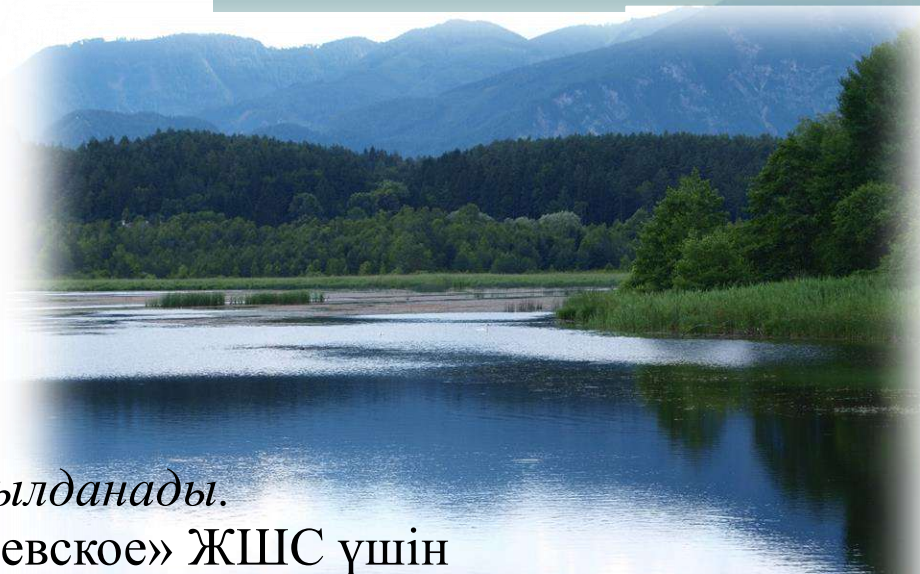
Шаңды басу суару машиналарының көмегімен жүзеге асырылады.

Қазіргі уақытта ауыз су крандармен жабдықталған жабық контейнерлердегі жұмыс орындарына жеткізіледі. Сыйымдылықтар ҚР Денсаулық сақтау министрлігі рұқсат берген материалдардан дайындалады.

Жұмыскерлерді ауыз сумен жабдықтау үшін әкелінетін суды пайдалану жоспарлануда. Технологиялық қажеттіліктер үшін карьер сулары мен әкелінетін су пайдаланылатын болады.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес ластаушы заттардың жол берілетін төгінділерінің (бұдан әрі-ҚҚС) нормативі эмиссиялардың шамалары болып табылады, олар әрбір шығарылым және тұтастай кәсіпорын үшін есептеулер негізінде белгіленеді. Ластаушы заттардың ҚҚС қоршаған ортаға әсер етуге рұқсат беру кезінде пайдаланылады.

Ластаушы заттардың нақты төгінділері туралы деректердің болмауына байланысты жобаланатын объект ретінде мәдени-тұрмыстық пайдаланылатын су объектілері үшін нақты шоғырлану ретінде шектік рауалы қойырлық (ШРҚ) қабылданады.

Төгінділер нормативтері «Васильевское» ЖШС үшін «Васильевское» ГМК» кен орнының құрамында тотыққан алтыны бар кендерді өнеркәсіптік игеру жобасының ұқсастығы бойынша белгіленген.

Шығаруды көздейтін ластаушы заттардың тізбесі: барлығы 12 атау: аммоний азоты, нитриттер, нитраттар, мұнай өнімдері, темір, магний, марганец, хлоридтер, сульфаттар, кадмий, мыс, қорғасын.

Төгінділердің жалпы көлемі жылына 3,908 тн құрайды. Ұйымдастырылған ашық су ағызу арқылы карьерді ағызу тау-кен жұмыстарымен қатар жүргізілетін болады.

Ең жақын су нысаны Боконское көлі кен орнының батыс жағында орналасқан (0,375 км). Кен орнының солтүстік жағында Ак көлі (2,911 км) орналасқан. Кәсіпорында «Ертіс бассейндік инспекциясы» РММ келісімі бар.

Месторождение Токум

ӨСІМДІКТЕР МЕН ЖАНУАРЛАР ӘЛЕМІ

Жобаланатын объектінің СЗЗ шекарасында сирек, жойылып кету қаупі төнген, табиғи азық-түлік және дәрілік өсімдіктер жоқ. Өсімдіктердің түрлік құрамының, оның жай-күйінің, қауымдастықтардың өнімділігінің өзгеруі, жоспарланған қызмет аймағында зиянкестердің зақымдануы байқалмайды.

Жобалық шешімдерді іске асыру кезінде ауданның өсімдік ресурстарын пайдалану көзделмейді. Жоспарланған қызметтің өсімдіктерге әсер ету аймағы жұмыс учаскесімен шектеледі.

Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген жануарлардың тіршілік ету ортасы көзделіп отырған қызмет учаскесіне кірмейді.

Өндірістік объектінің жұмысын өндірістік алаңдар шегінде жүргізу жоспарлануда.

Жануарлар әлеміне ең жағымсыз әсер жер жамылғысының механикалық зақымдануымен байланысты, соның салдарынан өсімдік жамылғысы жойылып, жануарларға тамақ пен баспана береді, сонымен қатар өндірістік шу шығады.

Нысанды пайдалану мал азығы базасы мен тіршілік ету ортасының, сондай-ақ көші-қон жолдарының бұзылуына әкелмейді.

Жобада өсімдіктер мен жануарлар дүниесін сақтау жөніндегі іс-шараларды орындау көзделген.

ЖЕР РЕСУРСТАРЫ МЕН ТОПЫРАҚ

Пайдалы қазбаларды өндіру және өңдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде жердің бұзылуы сөзсіз. Жоспарланған қызметтің нәтижесінде жұмыс учаскесінің шекарасында жаңа «техногендік» ландшафт қалыптастырылады, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған өндіріс аумағында жүргізілетін болады, ол кен орнын игеру мерзімі өткеннен кейін қалпына келтірілетін болады.

Топырақ-құнарлы қабатты ПСП үйінділеріне жинай отырып алып тастау көзделеді.

Объектілерді орналастыру аумағы құрылыс салудан және жасыл желектерден бос. Объектілерді орналастыру үшін қосымша алаңдар талап етілмейді, кәсіпорынның барлық алаңдары тау-кен бөлу шекарасында орналасқан.

Пайдалану кезеңінде топырақ жамылғысындағы өзгерістердің бағыты Токум учаскесіндегі барлық экологиялық мониторинг жүйесінің құрамдас бөліктерінің бірі болып табылатын топырақ мониторингін жүргізу процесінде анықталатын болады.

Топырақ жамылғысының жай күйіне өндірістік экологиялық бақылау үшінші тараптың аккредиттелген зертханасын тарта отырып жылына 1 рет жүргізіледі.

ФИЗИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР

Кәсіпорындағы шудың негізгі көздері тау-кен жабдықтары, бульдозерлер, тракторлар, көлік құралдарының жұмысы және т. б.

Шу мен дірілден қорғау қолданылатын жабдықтың (бульдозерлер, экскаваторлар, автосамосвалдар және т.б.) конструктивті шешімдерімен қамтамасыз етіледі. Шу мен діріл деңгейінің жоғарылауының факторы технологиялық жабдықтың және оның қондырғыларының механикалық тозуы болып табылады, сондықтан шу мен діріл деңгейінің жоғарылауын болдырмау үшін келесі шаралар орындалады:

жұмыс орындарындағы шу мен дірілді бақылау өлшемдері;

шу мен діріл деңгейлері асып кеткен кезде себебін анықтау және тораптарды ауыстыру немесе жөндеу жөнінде шаралар қабылдау мақсатында бақылау тексеру жүргізіледі;

жабдықтарды, машиналар мен механизмдерді дыбыс сіңіретін қаптамалардың, қаптамалар мен қоршау конструкцияларының, басқару тұтқаларының, табандардың, орындықтардың, жұмыс істеп тұрған машиналар алаңдарының діріл оқшаулауының бар-жоғын және жарамдылығын мерзімді тексеру.

Өндіру жұмыстарын жүргізу учаскесінде Жоғары температуралы қоспалар шығарындылары бар объектілер жоқ, осыған байланысты атмосфераның жер үсті қабатына жылу әсері алынып тасталды.

Жобалық шешімдерді іске асыру кезінде радиациялық фактор бойынша әсер алынып тасталады.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Кен орнын пайдалану кезінде өнеркәсіптік және тұрмыстық қалдықтар түзілетін болады:

Аршылған жыныстар; Аралас коммуналдық қалдықтар; Майланған шүберек; Пайдаланылған майлар; Қалдық аккумуляторлар; Құралдар мен жабдықтардың пайдаланылған сүзгі элементтері; Жарылғыш заттар салынған ыдыс; Пайдаланылған шиналар; Қара және түсті металдардың сынықтары; Күл-қоқыс қалдықтары; Пайдаланылған мұнай сіңіргіш бондар.

Өндіру жұмыстарын жүргізу кезінде Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 4 қосымшасының талаптарына сәйкес өндіріс және тұтыну қалдықтарымен жұмыс істеу бойынша мынадай іс шаралар енгізілді:

- өндіріс қалдықтарын көмуді азайту мақсатында аршу жыныстарын өз қажеттіліктеріне пайдалану көзделеді;
- өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинау және уақытша жинақтау үшін арнайы алаңдар ұйымдастырылды, контейнерлер орнатылды, қоймалар жабдықталды;
- өндіріс және тұтыну қалдықтарын беру шарт бойынша мамандандырылған ұйымдарға жүзеге асырылады.

ӨНДІРІСТІК ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Экологиялық кодексінің (бұдан әрі – ҚР ЭК) 182-бабының 1-тармағының талаптарына сәйкес, I және II санаттағы объектілердің операторлары өндірістік экологиялық бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

ҚР ЭК-нің 187-бабының талаптарына сәйкес, объектінің операторы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекітетін қағидаларға сәйкес өндірістік экологиялық бақылау нәтижелері бойынша ішкі есепке алуды жүргізеді, мерзімді есептерді қалыптастырады және Қазақстан Республикасының қоршаған орта және табиғи ресурстар туралы ұлттық деректер банкіне электрондық нысанда ұсынады.

Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының орындалуы туралы есеп қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесіне есептік тоқсаннан кейінгі екінші айдың бірінші күніне дейін тоқсан сайын ұсынылады.

Өндірістік экологиялық бақылаудың мерзімдік есептеріне сынама алу актілері немесе хаттамалары, сондай-ақ өндірістік экологиялық мониторингтің сынақ нәтижелері хаттамалары қоса беріледі.

Құрылыс және қайта құру жұмыстары жүргізу шеңберінде ұйымдастырылған көздерде аспаптық бақылау қарастырылмаған, барлық көздер ұйымдастырылмаған болып табылады және олар есептік әдіспен бақыланады.

Жұмыстар жүргізу кезеңінде атмосфералық ауаны бақылау санитарлық-қорғау аймағының шекарасында тоқсан сайын бір рет жүргізіледі.

Боконское көлді және р. Боке бақылау жылына 1 рет 3 тоқсанда, мониторингтік ұңғымалар бойынша жылына 2 рет көзделген.

Топырақ жамылғысының жай-күйін өндірістік экологиялық бақылау үшінші тараптың аккредиттелген зертханасын тарта отырып, жылына 1 рет жүргізіледі.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ БОЙЫНША ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ.

Жоспарды жүзеге асырудағы негізгі іс-шара – құрылыс және қайта құру жұмыстары кезінде шаң шығарындыларын азайтуға бағытталған шаңды басу жұмыстарын жүргізу.

Жоспарды жүзеге асыру 2025 жылдан 2034 жылға дейінгі жұмыстар жүргізу кезеңінде іске асырылады.

Белгіленген қызметті іске асыру, уақтылы бақылау және мониторинг барысында экологиялық заңнаманың барлық талаптары сақталған кезде қоршаған ортаға әсері жол берілетін деп бағаланады.

Назар аударғаныңызға рақмет!